

Eveniment de seamă
în viața
social-politică
a țării

În prezența tovarășului Nicolae Ceaușescu a avut loc Plenara lărgită a Consiliului Național al Agriculturii, Industriei Alimentare, Silviculturii și Gospodăririi Apelor
CU HOTĂRÎRE SPORITĂ SPRE ÎNFĂPTUIREA NOII REVOLUȚII AGRARE

Conferirea
medaliei jubiliare
„25 de ani de la
încheierea
cooperativizării
agriculturii
în Republica
Socialistă
România“

Comentariu în pagina 3

Vizita oficială de prietenie în țara noastră
a președintelui Republicii Democratice Somalia

**Rodnicul dialog dintre
tovarășul Nicolae Ceaușescu
și tovarășul Mohamed Siad Barre
deschide noi perspective
colaborării multilaterale
româno-somaleze**

Rezultatele noii întâlniri sînt evidențiate în COMUNICATUL COMUN pe care cei doi președinți l-au semnat miercuri după încheierea convorbirilor oficiale, în cadrul unei ceremonii desfășurate la Palatul Consiliului de Stat.

Comentariu în pagina 2

Vizita oficială de prietenie în țara noastră a președintelui Republicii Democratice Somalia

Aspect din timpul convorbirilor oficiale

Printre orientările fundamentale ale politicii externe a României socialiste se află, după cum este bine cunoscut, și extinderea continuă a relațiilor de prietenie, solidaritate și conlucrare cu țările în curs de dezvoltare, context în care țara noastră acordă o atenție deosebită intensificării colaborării reciproce avantajoase cu țările africane. Este, de asemenea, bine cunoscut că România socialistă și-a manifestat în permanentă sprijinul și solidaritatea cu lupta popoarelor din Africa pentru lichidarea totală a colonialismului, pentru apărarea și consolidarea independenței lor naționale și înaintarea economică și socială. În acest spirit, cunosc un curs ascendent și relațiile dintre Republica Socialistă România și Republica Democratice Somalia, întemăiate pe stimă și prețuire reciprocă, pe principiile noi ale raporturilor dintre state, consemnate în documentele oficiale convenite între cele două țări.

În evoluția relațiilor de prietenie și colaborare româno-somaleze o contribuție hotărâtoare au avut-o întâlnirile la cel mai înalt nivel, convorbirile de la București și Mogadiscio dintre tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, și tovarășul Mohamed Siad Barre, secretar general al Partidului Socialist Revoluționar Somalez, președintele Republicii Democratice Somalia, convorbiri care au creat de fiecare dată posibilități pentru extinderea și întărirea cooperării în diverse domenii și au deschis perspective largi aprofundării acestora în noi sectoare de interes reciproc. În acest cadru se înscrie și recenta vizită oficială de prietenie în România, făcută la invitația tovarășului Nicolae Ceaușescu de tovarășul Mohamed Siad Barre.

În cadrul convorbirilor oficiale dintre cei doi conducători de partid și de stat, analizându-se stadiul relațiilor bilaterale, s-a apreciat că raporturile

româno-somaleze au cunoscut o evoluție pozitivă, pe diferite planuri, și a fost relevată dorința comună de a se conferi noi dimensiuni conlucrării dintre România și Somalia, pe baze reciproce avantajoase. S-a căzut de acord să se acționeze în continuare pentru intensificarea cooperării în producție și a schimburilor comerciale.

Abordându-se aspecte actuale ale vieții politice internaționale, au fost analizate pe larg problemele privind oprirea cursei înarmărilor și trecerea la măsuri efective de dezarmare, în primul rând de dezarmare nucleară, lichidarea tuturor armelor de distrugere în masă, reducerea armamentelor convenționale, a efectivelor și cheltuielilor militare, asigurarea unei păci trainice pe planeta noastră. De asemenea, a fost subliniată necesitatea reglementării pe cale politică, prin tratative, a stărilor de încordare și conflict din Africa, Asia și din alte regiuni ale lumii. În același timp, o atenție deosebită a fost acordată soluționării globale a problemelor subdezvoltării, inclusiv a datoriei externe deosebit de mari care împovărează țările în curs de dezvoltare, edificării unei noi ordini economice mondiale, care să favorizeze progresul mai rapid al tuturor statelor, și în special al celor rămase în urmă. Tovarășii Nicolae Ceaușescu și Mohamed Siad Barre au reafirmat solidaritatea României și a Somaliei cu lupta popoarelor africane împotriva politicii rasiste, de apartheid, pentru dezvoltarea lor liberă, de sine stătătoare. În acest spirit, s-a exprimat sprijinul activ al celor două țări față de lupta dreaptă a poporului namibian, sub conducerea SWAPO, pentru obținerea independenței naționale. Cei doi conducători de partid și de stat au subliniat hotărârea României și a Somaliei de a conlucra tot mai strâns pe arena mondială, în cadrul ONU și în alte organisme internaționale, în interesul reciproc, al cauzei păcii, destinderii, dezarmării, securității și cooperării în Europa, Africa și în întreaga

În timpul semnării Comunicatului comun

lume.

Apreciind noul dialog la vîrf româno-somalez, tovarășul Nicolae Ceaușescu a spus: „Vizita dumneavoastră constituie o expresie a bunelor relații de prietenie și colaborare statornicite între țările, partidele și popoarele noastre, o ilustrare a dorinței noastre comune de a le dezvolta și mai mult în viitor. Îmi amintesc cu plăcere de vizita pe care am făcut-o, în 1933, în Republica Democratice Somalia. Înțelegerile și documentele semnate atunci împreună, cit și cele semnate cu prilejul vizitei dumneavoastră în România, în 1981, au pus un fundament trainic și au deschis largi perspective relațiilor româno-somaleze. Pe baza celor convenite s-a asigurat un cadru larg de conlucrare rodnică, reciproc avantajoasă, în domenii de mare importanță pentru dezvoltarea economico-socială, independență a țărilor noastre. Sint încredințat că în cadrul convorbirilor pe care le-am început as-

tăzi vom găsi noi căi și mijloace de a lărgi și diversifica în continuare, colaborarea și cooperarea româno-somaleză — pe plan economic, tehnico-științific, cultural și în alte domenii — în interesul și spre binele țărilor și popoarelor noastre, al cauzei păcii, destinderii și colaborării internaționale”. La rîndul său, referindu-se la „relațiile excelente care există între țările noastre”, președintele Mohamed Siad Barre a declarat: „De fapt, aceste relații au evoluat la un grad superior, de strînsă prietenie. Dorința noastră arzătoare este de a le vedea dezvoltându-se tot mai mult în viitor, în toate domeniile. Și aici trebuie subliniat că aceste relații s-au bucurat de atenția dumneavoastră personală și de imensa dumneavoastră contribuție. Mulțumită acestui fapt, precum și eforturilor similare depuse de partea noastră, putem afirma cu bucurie că raporturile de colaborare româno-somaleză urmează o cale fermă,

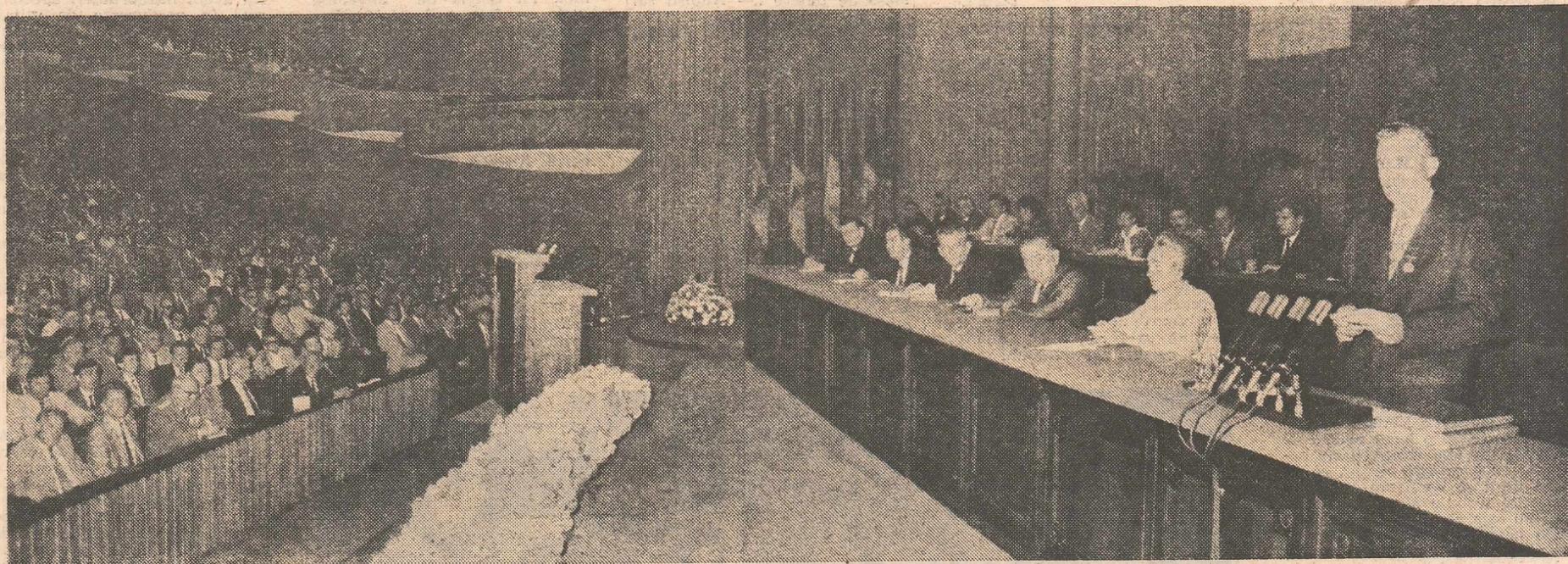
care trebuie extinsă în interesul ambelor noastre popoare. Sint convins că această vizită ne va da posibilitatea să întărim și mai mult legăturile de prietenie și cooperare dintre țările noastre și nu mă îndoiesc că, prin convorbirile noastre, vom da un nou impuls dezvoltării și consolidării lor în domeniile economic, politic și cultural”.

Desfășurată într-o atmosferă de caldă prietenie, stimă și înțelegere reciprocă, vizita în țara noastră a conducătorului partidului și statului somalez, convorbirile la nivel înalt româno-somalez prilejuite de vizită reprezintă un moment important în cronica relațiilor de prietenie și colaborare multilaterală dintre România și Somalia, deschid noi perspective conlucrării bilaterale, în folosul celor două țări și popoare, al cauzei păcii, progresului și destinderii internaționale.

ION CODRU ■

În prezența tovarășului Nicolae Ceaușescu a avut loc Plenara lărgită a Consiliului Național al Agriculturii, Industriei Alimentare, Silviculturii și Gospodăririi Apelor

CU HOTĂRÎRE SPORITĂ SPRE ÎNFĂPTUIREA NOII REVOLUȚII AGRARE

Plenara lărgită a Consiliului Național al Agriculturii, Industriei Alimentare, Silviculturii și Gospodăririi Apelor, care și-a încheiat marți lucrările în prezența tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, a dezbătut probleme de excepțională însemnătate privind dezvoltarea agriculturii noastre, ramură de bază a economiei naționale. Desfășurată în atmosfera de puternică angajare patriotică, în care oamenii muncii de pe ogoarele țării, întreaga noastră națiune acționează pentru a întâmpina cu noi și tot mai importante succese Conferința Națională a partidului, plenara a pus în lumină numeroasele transformări inoitoare petrecute în agricultură, ca și în întreaga viață social-economică a României în anii socialismului, cu deosebire în ultimele două decenii. Cei care au luat cuvîntul au omagiat personalitatea tovarășului Nicolae Ceaușescu, a tovarășei Elena Ceaușescu.

Dezbaterile au prilejuit evidențierea rezultatelor obținute în cursul acestui an în îndeplinirea Programului național privind obținerea unor producții agricole sigure și stabile prin sporirea productivității solului, prin mai bună organizare și folosire a fondului funciar, prin aplicarea celor mai eficiente tehnologii și executarea lucrărilor la timp și în condiții superioare de calitate. A fost reluciată cerința de a se acționa cu înalt spirit de răspundere, printr-o organizare superioară a producției și a muncii, pentru îndeplinirea prevederilor de plan, atât în ceea ce privește producția, cât și livrările la fondul de stat. În domeniul zootehniei, s-a subliniat că este necesar să se situeze în permanență în centrul atenției creșterea efectivelor și a producțiilor la toate speciile, îndeosebi la bovine și ovine, punându-se accentul pe buna organizare și desfășurare a procesului de reproducție, pe îngrijirea și furajarea optimă a animalelor, pe asigurarea asistenței sanitar-veterinare la un nivel corespunzător. În ceea ce privește industria alimentară, numeroși participanți la dezbateri au scos în relief posibilitățile largi de folosire eficientă a materiilor prime, precum și necesitatea ca acestea să fie valorificate corespunzător, prin utilizarea la indici superiori a capacităților de producție, prin sporirea productivității muncii, prin diversificarea continuă a sortimentelor realizate și ridicarea calității acestora. Dezbaterile au relevat, de asemenea, preocupările oamenilor muncii din silvicultură pentru asigurarea bunei conservări a fondului forestier și pentru exploatarea sa rațională, pentru realizarea tuturor prevederilor din programul de întreținere și regenerare a pădurilor, pentru valorificarea superioară a tuturor produselor pe care le oferă pădurea.

În cuvîntarea rostită la plenară, tovarășul Nicolae Ceaușescu a arătat că acționîndu-se cu toată hotărîrea și răspunderea pentru obținerea în acest an a unor recolte superioare celor de anul trecut, se vor demonstra concret marile posibilități ale agriculturii noastre socialiste, ale întreprinderilor de stat, ale cooperativelor, ale SMA-urilor, ale întregii noastre agriculturi, care în anii socialismului, și mai ales în cei 25 de ani care au trecut de la încheierea cooperativizării, a cunoscut mari realizări și progrese în toate domeniile. Să sărbătorim, a spus conducătorul partidului și statului, acest jubileu al agriculturii noastre socialiste prin obținerea celor mai mari recolte de pînă acum, depășind recoltele de anul trecut. Tovarășul Nicolae Ceaușescu a adus, la a 25-a aniversare a încheierii cooperativizării în România, un fierbinte omagiu întregii țărâni române, tuturor acelor care, de-a lungul secolelor, au fost principala forță în luptă împotriva asupritorilor, pentru eliberarea națională, pentru formarea statului național unitar — România. „În acest an, în toamnă, — se spune în cuvîntare — vom avea Conferința Națională a partidului. Fără nici o îndoială că toți oamenii muncii, întregul nostru popor sînt hotărîți să îndeplinească Conferința cu realizări importante în toate domeniile. În același spirit, este necesar ca și oamenii muncii din agricultură, cooperatorii, toți cei care

lucrează în această ramură de bază a economiei naționale să se angajeze și să lucreze în așa fel încît să se prezinte la Conferința Națională a partidului cu rezultate remarcabile în toate domeniile. Am menționat în două rânduri că aceasta presupune recolte-record. Aceasta va fi cea mai bună prezentare a agriculturii la Conferința Națională — raportînd că agricultura se află în marș hotărît spre îndeplinirea noii revoluții agrare, că, sub conducerea partidului, întreaga țărâni, toți lucrătorii din agricultură sînt ferm hotărîți să realizeze hotărîrile Congresului al XIII-lea al partidului, să contribuie la dezvoltarea generală a patriei, la îndeplinirea Programului partidului, la victoria comunismului în România!“

În Sala Palatului Republicii, unde a avut loc plenara, s-a desfășurat, de asemenea, solemnitatea înmînării Medaliei jubiliare „25 de ani de la încheierea cooperativizării agriculturii în Republica Socialistă România“, tovarășului Nicolae Ceaușescu. În Hotărîrea-Decret a Comitetului Politic Executiv al Comitetului Central al Partidului Comunist Român și a Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, se arată că Medalia jubiliară se conferă conducătorului partidului și statului pentru contribuția hotărîtoare teoretică și practică adusă la realizarea cooperativizării agriculturii, la fău-

rirea unei agriculturi intensive, moderne, de înaltă productivitate, la elaborarea și îndeplinirea conceptului noii revoluții agrare în România, pentru aportul determinant la sporirea rolului agriculturii, ca ramură de bază a economiei, la creșterea avuției naționale, a nivelului de trai material și spiritual al întregului popor.

În cadrul aceleiași solemnități, tovarășul Nicolae Ceaușescu a înmînat medalia jubiliară, conferită prin Decret prezidențial, tovarășei Elena Ceaușescu, tovarășilor Constantin Dăscălescu, Manea Mănescu, Emil Bobu, Ion Dinică, Gheorghe Rădulescu, Miu Dobrescu, Vasile Bărbulescu, Mihai Gere, Vasile Vilcu, Nicolae Giosan, Cornel Pacoste, Gheorghe David, precum și unor președinți de cooperative agricole de producție frunțase.

Participanții la plenară, puternic mobilizați de indicațiile și îndemnul adresate de tovarășul Nicolae Ceaușescu, au reafirmat voința oamenilor muncii din agricultură de a acționa cu hotărîre pentru îndeplinirea în cele mai bune condiții a sarcinilor de plan pe anul în curs, pe 1988 și pe întregul cincinal, pentru obținerea unor producții tot mai mari, pentru îndeplinirea exemplară a obiectivelor noii revoluții agrare, a hotărîrilor Congresului al XIII-lea al partidului.

ION DUMBRAVA ■

Spre glorificarea

unui act revoluționar

istoric, spre înalta

cinstire a ctitorilor

și îndeplinitorilor noului

destin al agriculturii

românești!

Simple observații despre febra creației

Îndrăzneala ca sarcină de serviciu

Admirând o clădire, nu te gîndesti la beton sau cărămidă, ci la creatia constructorilor. Prețind altele și altele bunuri date lumii de electronică, prea puțin ne întrebăm cum s-au încheiat adevăratele bijuterii din fire metalice, ce nu depășesc deseori dimensiunile celor de pînă. Încearcă să afli ceva despre industria electronică și pașii-ti vor fi imediat îndrumați și spre I.P.R.S. Băneasa. Inevitabil, aici acolo se plămădesc „cărămizile” electronicii românești. O întreprindere cunoscută în excelență ca producătoare de componente, ar putea fi considerată un fel de meșter lucrînd doar la voia și comanda clientului. Imagine falsă! La I.P.R.S. Băneasa se luptă continuu pentru promovarea noutăților în domeniul electronicii de putere, se obțin priorități la nivel mondial, iar descoperirile sînt deseori atît de numeroase, că nu mai e timp de brevetare pentru toate. La I.P.R.S. Băneasa pare că de o bună bucată de vreme nu mai există decît oameni cu deosebite virtuți, ce nu fac decît să confirme că datele științei trebuie să se întilnească cu cele ale tehnicii, ca latini ale aceluiași unghi. „Trăim un timp care ne obligă la creație, la nou, la mai bun, mai productiv, mai ieftin” — își spune fiziciană Daniela Nicolaescu.

Uncori s-a pornit modest, ca în secția de tranzistoare, spre exemplu, cu licențe — și acelea doar citeva la număr. Cele citeva sute de produse fabricate acum, înglobează în exclusivitate inteligența românească, de cea mai elevată calitate, presupunînd pătrunderea în domenii de activitate socotite de ultimă oră pe plan mondial. Din explicațiile inginerului Tudor Dunca înțelegi faptul că, dacă o serie de tranzistoare destinate receptorilor TV alb-negru și color, precum și terminalelor video din tehnica de calcul „se abat de la regula deja consacrată”, asta înseamnă un pas înainte în domeniu, brevete de invenție, noutate pe plan mondial. Importul a fost evident, în totalitate eliminat.

În domeniul microundelor, impactul cu aplicațiile de masă începe să devină realitate. Pentru comunicațiile prin satelit, prognozele meteo, geodezie, cartografie, automatizări, se estimează că în viitor producția de componente va fi tot mai solicitată. Dispozitivele semiconductorilor pentru microunde au fost abordate de cîteva ani în secția de tranzistoare. Primele dispozitive generatoare de microunde — diodele IMPATT — au fost omologate și au intrat în

fabricație. Dirijarea navigației pe canalul Dunăre-Mareea Neagră se realizează cu oscilatoare de frecvență fixă, pornite tot de pe planșetele proiectanților de la I.P.R.S. Băneasa. Sînt exemple — selectate din multe altele — oferite de un singur colectiv, cel mai nou înființat, cel al secției de tranzistoare.

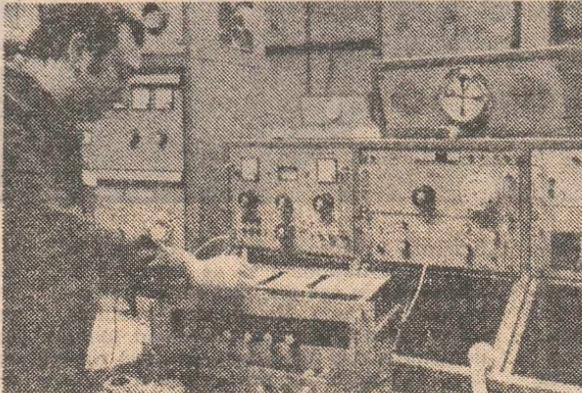
Producția de componente electronice mereu noi, solicitată de cele mai multe ori tehnologii și echipamente tot mai avansate. Termenul de „autoutilare” i se pare inginerului Vlad Ciulei cu totul depășit în ce-i privește: „Cu siguranță că I.P.R.S. Băneasa a înțeles mai devreme decît alții cum trebuie abordată, organizată și condusă această activitate pentru ca șansele de reușită să fie maxime. Foarte concis, a face autoutilare a însemnat și înseamnă a gîndi vii și corect tehnic ceva, a-l realiza practic și a nu dezarma cînd constată că nu merge, luînd-o de la capăt. Actul creativ lipsit de teama de a greși are cele mai mari șanse de reușită și a condus, în mod paradoxal, la destul de puține greșeli. La aceasta se adaugă o uriasă investiție de energie sufletească, o apreciabilă doză de îndrăzneală și foarte multă îndrăzneală și credință că ceea ce ai gîndit este corect și trebuie să meargă!”

tări sau utilizări gresite. „Tehnologiile care se impun nu-s la îndemîna oricui, așa că, munca noastră a presupus și noi specializări” — mărturisește inginerul Laurentiu Banu.

Ca o recunoaștere internațională a capacității inovatoare a creației tehnice a colectivului prezentat în rîndurile de față, Expoziția mondială a tinerilor inventatori de la Plovdiv, în Bulgaria, răsplătea la sfîrșitul anului 1985 cu Premiul I și Medalia de aur invenția „Procedeu de realizare a tranzistoarelor MOS de putere”. — Autorii săi sînt inginerii: Dumitru Șteuța, Sorin Georgescu, Tudor Dunca, Ion Ghilă.

Ar mai fi, desigur, multe de relatat despre aplicațiile industriale de electronică de putere, despre contactoare statice sau sisteme de comandă și reglare pentru acționări electrice, de proiectarea aplicațiilor asistate de calculator. Am reține însă, pentru final, cuvintele fizicienei Daniela Nicolaescu, căci ele exprimă o stare de spirit ce caracterizează oamenii de la I.P.R.S. Băneasa: „Știm, de fapt, că bucuria de a crea vine mai înții din acțiune, din marile încercări, din efort și mai apoi din succes”.

LIANA MOLNAR ■

Mecanica de sortare circuite integrate a reprezentat depășirea unui prag de tehnicitate care părea într-o vreme inabordabil. De aici înainte totul li s-a părut posibil, indiferent de amploarea utilajului, ce poate presupune construcție mecanică, electronică, parte de programe. Inovația este „sarcină de zi cu zi”, iar în ultimii ani I.P.R.S. Băneasa n-a mai adus din afară nici un fel de echipament, ba mai mult, a făcut și pentru alții. Sistemele sale de testare se bucură de mare interes în rîndul multor beneficiari. De altfel, toate componentele noi născute la I.P.R.S. Băneasa sînt — mai nou — testate înainte de a fi livrate celor interesați. Pentru asta s-a creat în urmă cu 5 ani o secție nouă — Atelierul de proiectare, aplicații electronice industriale. „Toate firmele care se respectă fac așa ceva — afirmă inginerul Cristian Băntoiu. Pe linia profilului de bază se dezvoltă și profilul de aplicație.” S-au eliminat astfel, o serie de neajunsuri datorate unor mon-

Mentalitatea noului

La întreprinderea de anvelope „Victoria” Florești te poți convinge odată mai mult ce resurse de inventivitate a declanșat acțiunea de modernizare. Rezultatele, măsurate în milioane, dau măsura experienței, a maturității tehnice, a disciplinei și seriozității colectivului de oameni ai muncii.

— În prima etapă, ne spune Ion Neagu, președintele sindicatului am avut în vedere acțiunea de modernizare a unor utilaje și fluxuri de fabricație care au depins de puterile noastre, pe care le-am avut la îndemînă și pe care le-am făcut din mers. Nu ne-am propus să dezafectăm, ci să perfecționăm. Modernizările liniei de profilare

de la Secția de anvelope radiale turism, unde se produc flancurile și benzile de rulare pentru 5000 anvelope pe zi și pentru toată gama sorto-dimensională, precum și a dozării chimicalelor în cadrul secțiilor de amestecare au fost executate după proiecte proprii. De omogenizarea materialului și de precizia de tăiere depinde calitatea anvelopei. Toate modificările de utilaje au fost executate în fabrică. Montajul a fost făcut duminicile, cînd a fost posibilă oprirea liniei. La Secția de anvelope grele au fost modernizate diagonalele care taie cordul textil. Sistemul de tăiere manual, operațiune executată de 5 muncitori, a fost înlocuit cu unul automat, comandat de o celulă fotoelectrică.

Prin aplicarea măsurilor de modernizare, aflăm de la inginerul Nicolae Bucur, șef de secție, a fost obținut pe primele 4 luni ale anului un spor la producția marfă de 10 milioane, din care peste 7 milioane pe seama exportului suplimentar. De asemenea, s-a obținut o reducere a cheltuielilor materiale de 3,5 milioane. La nivelul întregului an, se prelinimă o creștere a productivității muncii cu 44 mii lei pe fiecare om. Începînd din anul următor, cînd măsurile din

calității, în mod deosebit a uniformității. Aceste mașini și instalații vor fi realizate prin institute și întreprinderi specializate.

— O oarecare incertitudine, continuă Ion Neagu, persistă. Ne gîndim la termenele pe care ni le-am propus. Am solicitat concursul unor institute de cercetare și proiectare din afara Centralei de cauciuc și mase plastice. Ele trebuie să ne ofere utilaje și linii nu la nivelul anilor 70, ci la nivelul anului 1987 sau chiar 1988, de ce nu? Nu avem întreprinderi specializate în producerea de utilaje pentru industria de cauciucuri. Mașinile pe care le produce I.U.P.C. Băicoi, I.U.C. Grivița Rosie și I.U.C. Făgăraș și care s-au asimilat corespund anilor 70. Trebuie să ținem pasul cu noile tehnologii promovate, cu tehnologiile de vîrf. O serie de probleme ar trebui preluate mai convingător de institutul specializat al centralei, Institutul de cercetare și proiectare pentru cauciuc și mase plastice București. Mașinile și instalațiile trebuie să fie concomitente sau să urmeze la intervale de timp foarte scurte noile tehnologii.

La „Victoria” Florești putem spune că acțiunea de modernizare, în tot ce cuprinde ea, este una de masă. Sub conducerea inginerului Constantin Nicolae, director tehnic și președinte C.I.T. și a inginerului Gheorghe Ciufu, director M.E.A. s-au constituit nuclee de cadre tehnico-ingeresti pentru a prelua o parte din problemele incluse în programele de modernizare și din Programul de creație tehnico-științifică de masă. Contribuții din cele mai meritorii la realizarea acestor programe au avut inginerii Veronica Radu și Ion Petrova, maistrul Gheorghe Șerban, Ion Untilă și muncitorii Ion Oprea și Ion Milca de la Secția S.D.V.

Ingineră chimistă Elisaveta Fenechiu, președinta Comitetului O.D.U.S., este specialistă în fabricarea anvelopelor radiale de autocamioane și turism. Programul de modernizare a vizat probleme legate de îmbunătățirea nivelului tehnic și calitativ al anvelopelor, creșterea productivității și reducerea consumurilor normate.

Cei 1450 membri O.D.U.S., sindicatul, tinerii U.T.C. — își sub conducerea organizației de partid, într-un cuvînt, colectivul de oameni ai muncii din întreprindere a reușit, în prima parte a acestui an, să promoveze noi tehnologii în fabricarea anvelopelor ce echipează remorcile agricole și alte mijloace de transport cu viteze de pînă la 30 kilometri pe oră, reducînd prin acestea substanțial pierderile tehnologice. Rezultate bune s-au obținut și pe linia creșterii gradului de valorificare a polietilenei, material folosit pentru protejarea componentelor din cauciuc. 90 la sută din cantitatea folosită se recuperează. Eficiența economică a acestor două măsuri se ridică la peste 30 milioane lei.

OPREA GEORGESCU ■

O cameră într-o casă de sat, un război de țesut, două femei tinere aplecate asupra lui, vechiate de o bătrînă ce stă în preajma lor, „împungîndu-le” ba cu sfatul, ba cu îndemnul. Pentru toate trei este o zi „însemnată”. Mama Natalia Butură a venit „special” din Măstăcani, în Foltești, la fiicele ei, Mărioara Păduraru și Păunița Păun pentru o „anume treabă cu meșteșug”. Se vedește o nouă serie de acțiuni, lucru tare dificil deoarece aceste scoarțe se țes în nu mai puțin de douăzeci și două de ite.

Și Mărioara și Păunița sînt membre ale O.D.U.S. din comună și cooperatoare harnice la Ferma nr. 1 cîmp, au la „activ”, în fiecare an, peste două sute de norme, au copii care învață la liceele din Galați și la școala generală din comună și în timpul liber, „dacă nu-l au și-l fac”, țes minunății din lînă, în, cîneapă, bumbac și mătase.

— Le porți mai cu drag cînd știi că sînt lucrute de minile tale și mai de fiecare dintre ele te leagă o amintire, mă lămurește Mărioara, arătînd, cu mina în care ține șevața spre unul din covoarele agățate în perete. E primul lucru pe care mi-l amintesc din copilărie. Parcă aș fi deschis ochii întia oară pe el.

Il țesea bunica și mi-a fost atît de drag incît, cînd m-am măritat, mi l-a dat în dar.

Războiul de țesut e „nou”, are doar cincisprezece ani și a fost făcut de sora Mărioarei, care l-a împodobit cu incrustări de daltă. Un lucru frumos, făcut

roata și stelele și animale și păsări de-ale pădurii! A ieșit o minunăție!”

Trecem în „casa mare” să văd „lucurile”. Așa își numesc ele autenticele comori de artă populară românească lucrute cu andreaua, cu furculița, la război

bastre, verzi, alcătuite din lînă băută în urzeală de bumbac, ori de în tras subțire, colorate cu migală în „zemuri” de coajă de copac, ori de fruct, ori de frunză, ori de floare, după rețete milenare, lăsate ca dar din generație în generație.

poate era și a ei în clipa aceea, au făcut ca imagina să i se lipească în suflet și apoi a „pus-o” în covor spre aducere aminte.

O artă a imaginarii concepută și lucrată cu o dezarmantă simplitate, cu gust ce atestă o nobilă tradiție, configurează o structură dinamică și plină de personalitatea specificului local al moldovenilor crescuți la margine de apă și poală de codru. O idee, o stare de spirit, un mod de „a vedea și a pune” viața în țesătură pentru „amintire și incitare”, izvorită din dorința de exprimare, de comunicare cu generațiile de azi și de mîine.

Nădăjduim că în satele de pe acest pămînt dintre Dunăre, Siret și Prut vor fi destule tinere dornice să învețe frumosul și mindrul meșteșug al... covoarelor de Covurlui ce vin să îmbogățească „peisajul” scoarțelor românești. Un rol important în această direcție îl are școala, organizația de pionieri, de tineret, Organizațiile Democrației și Unității Socialiste de la sate, cooperația meșteșugărească.

MIRCEA IONESCU ■

Covoare de Covurlui

de un om drag, cu drag, pentru alt om drag. Să-i facă plăcere să lucreze și-n toată vremea să-și amintească de cel ce i l-a dăruit, probabil! Între timp primesc „lămuriri” competente de la Mama Natalia. Se țese în două, în patru, în opt... în douăzeci și două de ite. Cele „foarte harnice” — harnic însemnînd pricepere deosebită, măiestrie — țes și în mai multe. Mama Natalia își amintește că odată a țesut o scoarță în patruzeci și două de ite. „Atunci am vrut să pun în ea toate desenele — imagini, motive — de pe la noi! Și pomul vieții și

ori la gherghel, într-o rară știință a frumosului, păstrînd astfel și purtînd mai departe adevărata artă a țesutului. Covoare, acțiuni, carpe, fețe de plapumă, de pernă, ștergare, brie... Toate lucrute cu trandafiri, cu frunze de brad, cu maci, cu garoafe, cu steluțe, cu romburi, numite de ele roată și cu păsări, cu cerbi. Desenul își păstrează traseele existente în natură. Recunoaște cu ușurință femeia cu rochie-clopot, calul și călărcuțul, berbecul, vasul cu flori. Multimea de motive se adună și se destramă în diferite chipuri pe „cîmpurile” roșii, galbene, al-

— „Păsări peste ape”! mi arată Mama Natalia un „unghi” de cocori sau de giște sălbatice ce par a zbura rătăcind într-un prag de seară și într-o ceață amarnică în căutarea unui liman salvator.

Cu ani în urmă la marginea satului tălăzuiu încă apele lacului Brates, care în vremea de demult a fost „căutat de pește” și de Petru Rareș cu mlăjile lui! „Păsările acestea peste ape” probabil că au fost văzute de o țărăncă, într-o seară, cu zeci ori sute de ani în urmă, iar strigătele lor de spaimă, ori de „chemare a primăverii” care

Un episod al luptei pentru eficiență superioară:

STOCURILE

Modernizarea, creșterea continuă a calității producției, realizarea sarcinilor pentru export sînt de acum preocupări constante ale fiecărui colectiv de muncă, ele definind caracterul modern al economiei noastre. Îmbunătățirea activității în aceste direcții are consecințe directe în planul eficienței, căci eficiența rămîne barometrul esențial pentru reușitele fiecărei întreprinderi. Dar complexitatea activității dintr-o unitate economică modernă implică și o serioasă și intensă preocupare pentru organizarea muncii. Pregătirea și lansarea în producție a celor mai noi produse, cu prioritate a celor destinate beneficiarilor externi presupune o aprovizionare ritmică, o circulație rapidă a produ-

selor și o eliminare a stocurilor de materii prime. Economisirea energiei ca și cea a materiei prime a făcut ca vremea depozitelor nesfîrșite, a aprovizionării în stilul furnicii să nu mai fie de multă vreme un atribut al economiei moderne. Iată deci că eliminarea stocurilor devine o chestiune de eficiență a muncii dar și o emblemă a bunului gospodar. Eliminarea stocurilor supradimensionate reprezintă o datorie morală a fiecărui colectiv de muncă. Și dacă unii înțeleg astfel să-și facă datoria, eliminarea stocurilor supranormative este o datorie patriotică, pusă în fața tuturor în repetate rânduri de președintele țării, tovarășul Nicolae Ceaușescu, după cum acest lucru a devenit

deja o obligație prevăzută de legile țării. Introducerea în circuitul productiv al materialelor stocate nejustificat, peste normele prevăzute ca și eliminarea stocurilor de produse finite sînt deci o obligație de prim ordin. Comisiile și planurile de măsuri stabilite în acest sens în fiecare unitate economică își arată roadele, după cum, în locurile în care spiritul economiei moderne se realizează mai mult din ochi și după ureche, stocurile supranormative continuă să persiste în mod nejustificat. Iată ținta grupajului de articole realizate de o echipă a redacției noastre, deplasată în mai multe unități economice din țară spre a sonda izbinzile și preocupările acestora în vederea eliminării stocurilor supranormative.

În căutare de soluții

Întreprinderea de reparații auto Cluj-Napoca. La zi, cota „supranormativelor” depășește 17 milioane lei. Mai bine de 60% sînt piese de schimb pentru autovehicule, iar din acestea, aproape jumătate pentru „S.R.”-uri, mașinile „Steagul roșu”, ieșite de mult timp din fabricație, dar existente încă în parcul de mașini, în special în sectorul cooperatist.

Discut cu directorul comercial Alexandru Olteanu, economist, și notez o idee: da, stocurile de piese auto pentru „S.R.”-uri nu sînt nici de azi, nici de ieri, sînt de alaltăieri. Ar fi fost o soluție, e drept, drum lung și întortocheat, dar bine că nu s-a pus în practică: să fie casate aceste piese! Lui, omului, i s-a părut a fi fost o crimă similară cu uciderea unui copil. Și el, și conducerea, au preferat să le păstreze, suportînd toate consecințele. Da, au fost și sînt și consecințe! Dar pînă mai sînt „S.R.”-uri, cei din Cluj-Napoca zic că ar fi bine să se găsească soluții. Fie că acestea s-ar numi derogări, fie altfel, piesele sînt încă necesare, chiar dacă ritmul de reparare a „S.R.”-urilor e de doar 2-3 mașini pe lună. Și la drept vorbind, n-are azi nimeni o imagine clară cite mai sînt în parcul național, deși, cineva tot ar trebui s-o știe. Cine? La întrebarea asta răspunsul îl poate da numai M.A.C.G.F.-ul. Pe plan local, atît cît s-a putut, se pare că s-a făcut, fără însă nici un rezultat. Și nu numai pe plan local! De la I.R.A. Cluj-Napoca au plecat spre 31 mari beneficiari din țară liste complete cu „supranormative”, dar nici la scrisoarea conținînd listele, nici la „reveniri” nu s-a primit nici un răspuns!

Restul de 40%, da, reprezintă piese de schimb pentru mașini-unelte, organe de asamblare, instalații electrice de forță, rulmenți, articole de cauciuc, produse metalurgice și alte reperi necesare proceselor tehnologice. Toate sînt perfect conservate așteptînd doar „beneficiarii”. Sigur, sînt două aspecte ale provenienței: unul obiectiv, cel datorat trecerii de la motoare cu benzină la cele pe motorină, dar și altul subiectiv, datorat „plusurilor” exagerate cu care s-a realizat aprovizionarea într-o anumită perioadă. Soluția e una singură - redistribuirea acestor „supranormative” în conformitate cu necesitățile reale. Directorul comercial Alexandru Olteanu refuză și aici ideea casării! Și ca să mă convingă, îmi oferă un exemplu: prin anii '40-'50 mai circulau prin Cluj autobuze și alte tipuri de mașini care utilizau drept combustibil... gazul metan. Cu schimbarea „modei”, buteliile, adică recipientii de gaz metan sub presiune, au fost dați fără milă la fier vechi. Se zice că avem benzină și că nu mai sînt necesari. Timpul a arătat însă că prognoza a fost nerealistă, de vreme ce, iată, azi au fost reinviate motoarele pe gaz metan, luînd totul de la început. Incit, îmi spunea Alexandru Olteanu, merită să învățăm și din greșeli!

Dar multe dintre „neazuri” puteau fi evitate dacă ar fi

fost pus la punct în mod responsabil sistemul informatic al Centralei. Calculatoarele au început să pătrundă în viața subunităților, dar departe de a satisface necesitățile. Dacă, de pildă, la Cluj-Napoca, în unitatea de profil se pot urmări azi, la anumite perioade, materialele cu mișcare lentă, cele fără mișcare sau cele supra- sau subnormative, unele chiar cu actualizare zilnică, nu e posibil, „dialogul” între subunitățile centralei. Cînd acesta va fi posibil, spre a oferi un minor exemplu, cu siguranță că cei 3-4 oameni de la „aprovizionare” nu vor mai colinda inutil țara spre a asigura o calibrare firească.

La I.R.A. Cluj-Napoca se fac eforturi deosebite pentru lichidarea stocurilor supranormative. De citeva zile, în baza unui program de valorificare stabilit împreună cu B.J.A.T.M.-ul, „supranormative” în valoare de 3-4 milioane de lei vor fi reintroduse în circuitul economic, iar măsurile prevăzute pentru următoarea perioadă asigură încadrarea în grafice. De altfel, fiecare sedință de lucru a C.O.M.-ului are ca punct distinct analiza „stării” stocurilor supranormative.

Și mai e de semnalat o experiență „învățată” aici, la I.R.A. Cluj-Napoca: s-a trecut la o fermă și strictă coordonare a programelor de aprovizionare! Goana după aprovizionarea cu japa a trecut.

CONSTANTIN MUSTAȚĂ ■

La „Energia” s-a acționat energic!

Bunul gospodar nu caută numai să aibă mereu cele trebuincioase în casă, ci gîndește cu cumpărare să-și cumpere doar cantitățile strict necesare, nu ca cei care-și fac aprovizionarea cu „furca”, peste limita nevoilor lor, sufocîndu-și cămara, blocîndu-și inutil banii și riscînd ca timpul să altereze neiertător bunurile ce lenevesc așteptînd în rafturi. Ba mai mult, aceste cumpărături făcute cu „hei rupul” îi frustrează pe alții de cele necesare. Și în economie, conform indicațiilor clarvăzătoare ale tovarășului Nicolae Ceaușescu și ale conducerii de partid și de stat trebuie urgent lichidate stocurile supranormative și redat în circuitul economic, trebuie respectate cu strictețe normele care asigură o desfășurare normală a proceselor de producție.

La întreprinderea „Energia” din Constanta s-au făcut pași importanți în această direcție, cu ecou favorabil în viața sănătoasă a uzinei. Aici se fabrică o gamă largă de produse, de la articole tehnice de cauciuc și produse injectate din polietilenă și termosudate din folie de PVC, pînă la utilaje tehnologice ca prese, calendre etc. și diverse confecții metalice. Datorită schimbării unor tehnologii, sistării unor fabricații și prelucrării lor de alte întreprinderi, neînsoțite de predarea urgentă și a materialelor aferente, nu de mult timp, pe umerii uzinei apăsa un stoc supranormativ de 6-7 milioane de lei. Dar la „Energia” s-a acționat energic

pentru eliminarea acestui balast care făcea să schioapeze și echilibrul financiar al uzinei. S-a alcătuit imediat cite un „bulletin de identitate” pentru fiecare material cu mișcare lentă sau fără mișcare ce a depășit o staționare de 6-12 luni în magazie. S-a analizat bucată cu bucată de către o comisie de cadre tehnice, șefi de secție, cercetători, proiectanți, economiști, pentru a se pune diagnosticul fiecărui material decă va fi util în perspectiva imediată. Dacă nu, acesta a fost predat Bazei Județene de Aprovizionare sau la bazele specializate pentru a putea fi redistribuit spre alții cărora le era urgent necesar. Ca urmare, azi întreprinderea se află cu 2 milioane de lei sub normele de stoc aprobate, și ne mai cărînd în spate un rucsac cu atitea lucruri inutile, își desfășoară producția sprinten și fluent. Prin scuturarea de povara acestor îngrămădiri de materiale ce-l blocă fondurile, așa cum ne arăta cu hirtile pe masă contabilul șef Dumitru Giumba, din 14 aprilie, „Energia” se autofinantează. Și-a achitat toate datoriile față de buget, face plățile curente față de furnizorii de materii prime, a restituit toate creditele bancare, ba mai mult, are acum chiar între 5-17 milioane de lei disponibili în cont pentru care primește dobinzi de la bancă. Întreprinderea nu mai este dependentă de împrumuturi, care neplătite, influențau negativ costurile de producție, beneficiile, eficiența, se prezintă echilibrată economic, cu alte cuvinte, este o ființă ce trăiește pe picioarele ei.

Conștienți că munca aceasta nu este o campanie, ci o activitate meticuloasă zi de zi, cei de aici fac o adevărată profilaxie pentru prevenirea acumulării unor noi stocuri supradimensionate. — „Avem zilnic o „radiografie” exactă a existentului în magazie, iar cînd unele materiale ne-au rămas, ori ne diminuăm cota de aprovizionare, ori le dăm disponibile, — ne spune directorul adjunct Nicolae Serban. În funcție de stocurile de materiale existente stabilim și tipurile de produse ce le fabricăm. Astfel, printr-o producție flexibilă, evităm aglomerările din spațiile de depozitare. De exemplu, dacă furnizorul nostru de tablă ne dă formate de un anumit tip, noi lansăm în producție modelul de recipient ce-l putem produce din acea dimensiune a materiei prime pentru a nu o lăsa să zacă. Prin serviciul de producție se urmărește zilnic încadrarea în consumurile specifice și termenele de finalizare ale mașinilor cu ciclu lung de fabricație. Pentru a nu avea producție neterminată, merceologia pleacă prompt pe teren dacă lipsește vreun subansamblu. În vederea folosirii cit mai complete a foliei de PVC, resturile de la croire” le reutilizăm în produse mai mici pe care le asimilăm lunar, astfel micșorîndu-se cota de aprovizionare cu material plastic. Nici produsele finite nu le lăsăm să întîrzie mai mult de 4 zile în curtea noastră căci la alarma calculatorului ce le gestionează zilnic, facem loturile de expediere, procurăm containere și chemăm cărașul ce le transportă.”

La „Energia” se luptă împotriva mentalității: „mai bine să-mi rămînă decît să nu-mi ajungă”, împotriva dăunătoare marje acoperitoare peste necesar. S-a elaborat o adevărată „tehnologie” gospodărească pentru lansarea unei comenzi de materiale, căci dacă nu ești atent, stocurile se refac văzînd cu ochii. Asistăm întimplător în

biroul contabilului șef Dumitru Giumba la rigurozitatea economică cu care este tratată o comandă de subansamble necesare fabricării unei prese de reșapat anvelope. Ea nu se semnează pînă ce magazionerul nu verifică dacă nu are deja materialele cerute, pînă nu se stabilește dacă „mașina” este comandată și are desfacerea asigurată, pînă nu se analizează dacă nu sînt plusuri față de cantitățile din proiect. Acționînd gospodăresc și responsabil de la magazioner, inginer, economist pînă la cei din conducere, prin eliminarea stocurilor supranormative, întreprinderea „Energia” are o producție continuă și eficientă, fără maxime și minime, se autofinantează, iar experiența și inițiativele ei au fost popularizate în județ prin intermediul unei mese rotunde pe această temă organizată de comitetul județean, de partid.

FLORIN CONDURĂȚEANU ■

Cauze de milioane

Inginerul Petre Ghevrec, directorul întreprinderii de panouri și tablouri electrice din Alexandria, nu face parte din categoria aceluia care încearcă să se ascundă după deget, oferind incalitate explicații lucrurilor celor mai simple cu putință. Stocuri supranormative? — zice, auzînd ce temă de discuție i-am propus —, sigur că da, este un subiect la zi, am analizat această problemă recent, atît în plenara comitetului de partid pe întreprindere, cît și în C.O.M. Peste citeva minute își făcea apariția în birou și directorul comercial Nicolae Frăsianu. Cu toate acestea la zi. După un drum prin ateliere și magazii, discuția s-a desfășurat lesne, fără potențieri și fără vreo încercare de mușamalizare a deficiențelor existente. E vorba, pe scurt, de stocuri suplimentare în valoare de 40 milioane lei la materii prime și materiale și de 123 milioane la produse finite și lucrări neterminate. Cauzele care au dus la această stare de lucruri sînt numeroase și diverse, la fel cum sînt și soluțiile care au și început să se aplice pentru lichidarea cit mai grabnică a acestor stocuri. Iată, mi se spune, întreprinderea aceasta a fost proiectată astfel încît să aducă materie primă și să livreze produse cu autocamioanele. Această soluție apare astăzi ca total neeconomică. Mai ales în condițiile cînd o seamă de reperi care trebuie asamblate aici, la Alexandria, se aduc tocmai de la Botoșani, Cluj-Napoca ori Timișoara. Astfel încît s-a trecut la transportul pe calea ferată. Dar, mărturisește cu amarăciune directorul Petre Ghevrec, aparatura fină care este transportată cu vagoanele se deteriorează în procent de aproape 25 la sută. Mai mult — nu sînt nici vagoane suficiente, nici vagoane prevăzute cu prelată. La ce s-a ajuns? La îngreunarea aprovizionării și livrării de produse, ceea ce a condus la stagnarea activității unor utilaje foarte scumpe care au fost achiziționate în anii trecuți. E vorba, între altele, de o mașină de fișiat, care tăia cam o mie de tone de tablă pe lună. Acum, această mașină stă. Ce soluții ar putea fi găsite? Cei de la

I.P.T.E. Alexandria au propus, de vreo trei ani, prelungirea cu circa un kilometru și jumătate a unei căi ferate, ceea ce ar ușura considerabil transportul. S-au realizat proiectele, dar nici pînă acum lucrările nu au putut fi începute. Asta ar fi cea dintîi dintre probleme. O alta este dificultatea de a afla, în orice moment ai avea nevoie, anumite materii prime și materiale. Fapt ce a condus la stocarea unor astfel de produse, pentru ca, lună de lună, să se poată demara lucrările prevăzute în plan, fără grija că n-ai putea găsi cutare sau cutare material. Sigur, oamenii întreprinderii din Alexandria știu foarte bine că măsura lichidării rapide a stocurilor supranormative și evitarea creării pe viitor a unor asemenea stocuri este una impusă de dinamismul noii noastre industrii, că ea împiedică imobilizarea de fonduri, contribuie la creșterea vitezei de rotație a materiilor prime materialelor și produselor finite și la eliminarea lucrărilor neterminate cu care se mai încarcă, la bilanțurile lunare, o seamă de unități. În acest scop au fost luate măsuri precise și energice. Toți tehnologii au obligația de a verifica stocurile din magazie, astfel încît aparatura existentă acolo să fie grabnic încorporată în produsele care se realizează acum; se va propune beneficiarilor livrarea, pe lingă aparatură, a unor piese de schimb; s-au alcătuit liste cu materialele existente în magazii, liste care să fie prezentate furnizorilor, pentru ca aceștia să poată prelua, după necesități, o parte din ele; fiecare merceolog va prezenta asemenea liste tuturor întreprinderilor cu care colaborează; listele au fost expediate tuturor bazelor de aprovizionare tehnico-materială din țară. Și, pentru că a venit vorba de astfel de baze, trebuie să consemnăm și opinia interlocutorilor noștri cu privire la modul în care contribuie aceste unități la cit mai prompta și mai completa aprovizionare a unităților din raza lor de acțiune. Ei bine, susțin cei doi directori, baza din Alexandria nu a făcut și nici nu pare dispusă să facă asemenea „servicii” unităților lor. În loc să preia stocurile existente, mai ales cele alcătuite din produse care nu mai fac trebuință unității, baza solicită exact produsele necesare întreprinderii, livrîndu-le, preferențial, altora. Situație ce conduce atît la lipsa unei aprovizionări de fiice moment, cît și la crearea de stocuri suplimentare.

Iată, așadar, care sînt principalele greutăți cu care se confruntă I.P.T.E. Alexandria: transportul (în condițiile în care unitatea are zeci de furnizori și sute de beneficiari) și buna aprovizionare (în condițiile în care aici se lucrează cu citeva zeci de mii de tipodimensiuni). Măsurile adoptate la nivelul întreprinderii vor determina, se afirmă cu siguranță, lichidarea stocurilor supranormative deja existente pînă la sfîrșitul lunii iulie. Dar această acțiune trebuie continuată și ea nu poate avea în chip real sorti de izbîndă decît în momentul în care și activitatea celorlalte unități implicate în bunul mers al treburilor de la I.P.T.E. — cele care asigură transportul feroviar, I.T.A. și, mai ales, B.J.A.T.M. — va marca un spor calitativ. Asta pe lingă un plus de promptitudine și solicitudine.

D.M. ALEXANDRU ■

De ziua grănicerului

La Dunăre, la hotar

Dimineața e limpede ca privirea unui om tânăr și odihnit. Numai deasupra fluviului tremură o pică ușoară dar se risipește și ea, destul de repede, în bătaia soarelui, iar valea Dunării se întinde ca un fluviu de lumină. Arșița a și început, aerul nu mai e răcoros ca miezul unui fruct, cum era în urmă cu puțin timp, nici măcar aici, la pichetul de grăniceri aflat în umbra câtorva plopi bătrâni și înalți cit niște catarge. Soldatul Mihai Tapu, santinela de la poarta pichetului, ține strins arma dar mișcările lui probabil că lasă urme jilave pe patul armei. Răsfrîntă de oglinda de apă a Dunării, care dintr-un mal în altul măsoară aproape un kilometru, lumina e atât de puternică încît și umbra pomilor se răresc, parcă. În umbra săracă a unui zid, vreo cîțiva soldați își curăță armele. În jurul lor, prin curtea pichetului și prin încăperile dinăuntru, e liniște, nu se aud pași grabiți și nici ordine la tot pasul, însă liniștea asta nu înseamnă absența unei anume activități ci tocmai

faptul că o asemenea activitate e neîntreruptă, asemeni mecanismului unui ceas care arată și ora exactă, dar și minutul și secunda. Și numai cine n-a făcut armata nu știe cit de inchipuit de mare poate fi secunda, atunci cînd, se dă alarma. Altfel, vrem să spunem că aici e liniște pentru că fiecare știe ce are de făcut. Iar la răstimpuri, clipa se investeste cu o valoare solemnă. Înainte de a intra de serviciu, grănicerii se prezintă în așa-numita cameră pentru darea misiunii de pază și luptă. Acolo, într-un cadru solemn comandantul pichetului rostește aceste cuvinte: „Vă ordon să executați misiunea de pază și apărare a frontierei de stat a Republicii Socialiste România”. Răsună, aceste cuvinte, ca un legământ reînnoit mereu. Sînt, sentimentul datoriei față de țară și de acești cuvinte țării de granit. În toate pichetele de înconjoară țara, ele sînt rostite la ore știute după riguroase programe și reprezintă aceeași putere ocrotitoare și fraternă cu tot ceea ce țara este și vrea

să fie, cu mersul nesigur al unui copil care abia învață să meargă sau ritmul viguros al muncii în marile uzine sau spicul de griu prin care pămîntul plămădește piinea oamenilor.

Comandantul pichetului se numește Petre Jarnea și este locotenent. De fel este dintr-o comună din județul Prahova, de pe lângă Mizil. După liceu, a făcut armata în termen, într-o unitate militară din București. După aceea a urmat Școala militară de la Sibiu iar de patru ani se află aici, la Giurgiu, într-un pichet de grăniceri unde viața este și nu este ca-n orice altă unitate militară. Bunăoară, aici nu se dă deșteptarea cu goarna, și nici stingerea, pentru că nu-i cazul, nu toți au același program, din cîteva ore în cîteva ore unii vin iar alții pleacă în post. Bucătarul, Ion Pirvu, muncitor la Inox-București în civile, nu are o viață tocmai ușoară, el trebuie să stea cu masa întinsă fie că e zi, fie că e noapte, iar pentru că asta ar fi fost chiar imposibil i s-a dat un aju-

tor, Dorian Săcărea. Însă oricît de diferit ar fi programul fiecăruia, în funcție de misiunea ce i se încredințează, grănicerul stă în post 8 ore, iar odihna îi este asigurată pentru 8 ore. În celelalte 8 ore din 24 neavînd timp să se plietisească, pentru că are destule de făcut. Pregătirea de luptă, ca și pregătirea politico-ideologică, se desfășoară după un program la fel de riguros ca și acela care cuprinde orele cînd ei pleacă în misiune. Astăzi, bunăoară, un colonel de la eșalonul superior, de la companie, a venit în inspecție și grănicerii pichetului trebuie să facă dovada că știu bine legislația privind zona de frontieră. Însă locotenentul Jarnea e perfect calm, nu trădează nicidecum neliniștea omului pentru care o inspecție ar putea fi un eveniment neobișnuit și-mi dau seama că el are o desăvîrșită încredere în ceea ce știu și pot face oamenii lui. Cu toate că, potrivit programului, ar fi obligat să stea printre ei 8 ore, rămîne aici cel puțin 10 ore pe zi, pentru că titlul de subunitate de frunte pe care-l deține pichetul lui s-ar putea pierde, altfel, și el nu vrea să-l piardă. Despre el ni se spune că a fost șeful promoției din 1983 a Școlii militare și e clar că ofiterul acesta își iubește meseria, pur și simplu.

Să vedem și un grănicer în post?, sîntem întrebați. Să vedem, desigur. Lîngă căpitania portului, un soldat se apropie, bătînd pasul, și dă raportul: „Postul de observare și supraveghere de la locul de ancorare a navelor, format din soldatul Niță Jenică, execută paza și apărarea frontierei de stat a R.S.R.”. Urmează niște amănunte care din punctul de vedere al cuiva care nu e grănicer nu prezintă nici o importanță. Jenică spune tot ce-a văzut el de cînd a intrat în post, la ora 9. De fel e din Teleorman, din comuna Neceșii, și mai are cîteva zile pînă încheie serviciul militar. Se va întoarce, bineînțeles, la meseria lui de sculer-matrițer la I.O.R. Are un contract cu întreprinderea și nu-și face nici o grijă în privința postului. Poate doar gazda l-o fi uitat

și va trebui să-și găsească altă locuință. O să te-nsoiri cu o fată din București, zic eu ca să mai întind vorba, dar nu nimeresc bine. Aflu că fata cu care vorbea l-a părăsit, ca să vezi cum calcă viața uneori exact pe urma cite unui cîntec. Însă Jenică e prea tânăr ca să știe că răul se poate dovedi, în perspectivă, binele pentru care aproape că poți să și mulțumești. Dacă nu-l părăsea acum, poate că-l părăsea mai tîrziu, și abia atunci ar fi fost totul chiar ca într-un cîntec trist. Jenică își va găsi el, cu siguranță, argumente pentru a fi chiar bucuros de ceea ce s-a întimplat. Observ însă că locotenentul nu e deloc indiferent față de asemenea întimplări din viața militarilor de la pichet. Mai cu seamă cînd observă o „scădere psihică” a vreunui dintre subordonații săi, încearcă să afle despre ce e vorba și, dacă se poate, chiar ajută. Bineînțeles că nu întotdeauna e la fel de simplu cum e cu caporalul Ivan Grigore, în civilie trimplă la Tulcea, care atunci cînd simte că-l macină dorul de acasă i-a acordeonul „Serenada”, al pichetului, și de la „Valurile Dunării” trece într-o continuă visiere muzicală la ritmul săltăreț al unei geamparale. Un asemenea antrenament prilejuind, în treacă ție zis, și cîștigarea locului întii pe unitate, în cadrul Festivalului Național „Cîntarea României”. Însă pentru altul dintre ei, care primise vestea că mama lui era grav bolnavă și îi mai avea și șapte frați mai mici decît el acasă, locotenentul a ieșit la rîndul lui la raport și a obținut autorizarea neîntîrziată a unei permisii. Asta a putut face, și asta a făcut. Cînd te apropii de om își mai deschide și el inima, zice locotenentul Jarnea. Iar asta e important chiar pentru felul cum ne facem aici datoria de militari, adaugă el.

Pe uniformă lor, a cărei culoare distinctivă e culoarea smaraldului, ei poartă cu toții, indiferent de grad, același semn de armă. Iar semnul de armă al grănicerilor are chiar conturul țării.

D. CONSTANTINESCU

Nu-și amintește să-i fi zis cineva vreodată Ionel, Nelu sau Nelutu. Toată lumea i-a spus Ion și l-a strigat Ioane. În afară de fetele sale. Dar și ele i-au spus, tot simplu, tată. Nu tati sau tăticele. Nu s-a știut alintat și n-a dorit alintul. Mai spune, cu vorbele lui, că, la 60 de ani, ca la oricare altă vîrstă, viața poate părea orice: un sac pe care te chinuiești să-l porți spre hambar, un fluture după care alergi cu o plasă mereu găurită sau o zidire la care tot adaugi cite o cărămidă. Pentru el, privind în urmă fără undă de minie sau regret, a fost, parcă altceva. Nu pentru că s-ar socoti un tip deosebit. Dimpotrivă. Se crede un om atât de obișnuit încît își poate permite să spună oricui și oricînd că lui nu i s-a întimplat niciodată nimic în viață. El, zice, a mîncat viața pe piine. Atît. O piine cu gust din ce în ce mai dulce, odată cu scurgerea vremii. Nu filosofează. Existența lui nu s-a alcătuit din gînduri învîrtindu-se unul în jurul altuia precum albinele în preajma salcîmilor înfloriți. A existat făptuind. Făptuind lucruri mici. Normale. Lucruri care se fac de cînd lumea și care se vor face veșnic pentru că, în absența lor, omenirea s-ar simți istovită și ar solicita, ca un boxer infrînt, să i se arunce prosopul.

A bătut — cînd avea 14 ani, după ce se școlise la Breaza și muncise prin gospodăria nu din cale-afară de avută a părinților de-și întărise bine umerii și brațele — la porțile școlii industriale a societății „Astra Română” din Cîmpina. N-a reușit. Au intrat, își amintește fără ranchiună, alții mai buni ca el. S-a întors acasă și s-a prins zdrăvăn de coada sapei. În anul următor a încercat iar. Erau 400 de candidați și numai 32 de locuri. Testările au durat mai mult decît examenul propriu-zis. A fost admis. Și au început trei ani care au reprezentat întîia sa armată. Era deja război. Asta asprea și mai tare oamenii. Și-a alcătuit, încă de pe atunci, un program de la care nu s-a mai abătut ulterior nici un pic. Scularea — la ora 5 fix. Zece minute pentru făcutul patului apoi ieșirea la înviorare, pe stadion, în papuci de lemn. Și-acum tot în papuci

de lemn și tot pe stadion? Ride și se vede că-i place să ridă. Nu chiar așa, dar de ieșit afară după ce mă trezesc, pentru a lua puțin aer proaspăt și a mă mișca puțin, tot nu-mi pot scoate din obișnuință. Știi dume-neata ce se întimpla dacă nu ne trezeam la cinci? În noaptea următoare, pe la 3, venea însuși directorul școlii și ne scoatea la înviorare pînă la răsăritul soarelui. După înviorare — înapoi în dormitor, spălat, reparat efecte și pregătirea pentru masă. La masă era o liniște normintală. Cei care scoteau

bardamente adevărate, cînd, de spaimă, fugeau cu toții și se ascundeau în pădurea din apropierea școlii. Tremurau acolo și, reîntorși în dormitoare, nu puteau adormi decît dacă se gîndeau la ceva frumos. Or, atunci, n-aveau amintiri mai frumoase decît pașnica lor copilărie, oricît de trudită ar fi fost ea. Măcar era liniște... După ce lucrau pînă la amiază, mergeau la cîmîn, își luau cărțile și se duceau la școală. Și așa — zi de zi. În cite o duminică, mai că-păta învoire să meargă acasă, dar numai după ora prînzului.

cepiat. A spus tuturor, cu vorba lui moale, că nu meseriile astea le-a învățat el. E strungar și trebuie să stea lîngă strung. În picioare, lîngă același strung, 45 de ani... Nu s-a plietisit niciodată. Un strungar de elită nu se poate plietisi. Plictisul pe lenne îl iubește. Sigur că-l dor nițel picioarele. Nici nu s-ar fi putut astfel. De fier să fi fost și tot s-ar fi dogit. A făcut strungul să asculte de miinile sale. Un moment și le privește. Fac același lucru. Miinile mari. Dacă dai unuia o palmă, zic, n-o uită toată viața. N-am

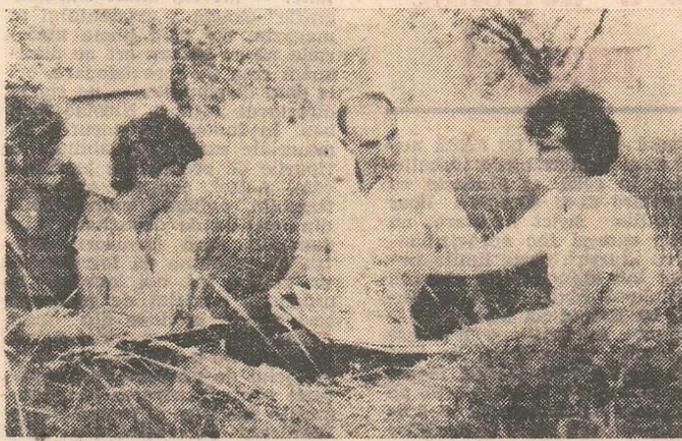
meșterul pentru că-i era meșter și pentru că era un meseriaș bun, cum ar fi vrut și el să ajungă. Și cum a și ajuns. A urmat nea Șerban, ceva mai blind, apoi nea Costică Greș, bun ca o felie de cozonac mîncată în noaptea de Anul Nou, apoi nea Fraga, om cumscecade, și acum nea Gennă, meșterul meșterilor, care-a făcut din secția asta, de sedevouri a întreprinderii din Poiana Cîmpina, o farmacie. Uite, imi amintesc, eram printr-al treilea an de meserie, meșterul Pitulică vine la mine și-mi zice de-o lucrare. Nu mai știu ce matriță și niște garnitură de cauciuc. Nu se poate face treaba asta, Ioane! Tu poți? Stau, mă gîndesc ce mă gîndesc, iar mai stau și zic dom' Pitulică, o fac. Mi-am chinuit mîntea, am pus mînde la treabă și s-a făcut. Atunci nea Pitulică a mers cu mine la inginerul șef și i-a spus — e o nedreptate ca băiatul ăsta să nu ia a cincea! Așa om rău era Pitulică... Dar în rest, în afara strungului, ce-ai făcut, nea Ioane, în atît amar de ani? Ce să fac? După ce m-am însurat m-am apucat să-mi ridic o casă. Ani și ani tot am pus cite ceva la ea și cred că acum e-aproape gata.

★

Stăteam de vorbă, de cîteva ceasuri bune, în căutarea casei lui Ion Fumieru. O casă obișnuită din Breaza, de pe strada Frăsinetului 32. O curte care vorbește. Prin straturile sale de legume, prin florile sale, prin perfectă ei curățenie. Spune, de fapt, despre viața unor miini imblînzite de muncă și iubire. Și acum, ca pensionar, nea Ion tot la ora 5 se trezește. Apoi, se-apucă de treabă. Coșește, sapă, dă de mîncare păsărilor. Nu stă o clipă. Și cînd era la uzină, treburile astea îl deconectau. Nu mai știa acasă, decît de pămînt și de flori. Se oprese oamennii în dreptul gardului său ca să-i admire trandafirii și găbenelele. Iar el munceste în continuare, munceste cu un soi de blindetă fără sfîrșit, munceste ca un om pentru care munca a fost dragostea fără de sfîrșit.

DAN MUCENIC
Fotografie de
VICTOR RĂDULESCU

Miini imblînzite de muncă și iubire

vreo șoaptă erau scriși pe-o listă care mergea la pedagog. Și era vai de capul tău! Ce-ți făcea pedagogul? Ce să-ți facă?, te bătea la palmă cu vergeaua metalică de te usturau buricele degetelor citeva zile. Chiar după săptămîni întregi, atunci cînd luai lingura în mînă simțea o furnicătură prin ea la amintirea loviturilor primite. Se mergea apoi la atelier. Tot în papuci, să nu ne stricăm pantofii. Papucii ăia au fost o adevărată obsesie pentru Ion Fumieru, elevul-strungar al anilor '43-'46. Dar a învățat să umble repede și în ei. Însă zgomotul lor, izbînd podelele sau asfaltul aleilor, l-a urmărit și în somn. Ca un nesfîrșit bombardament cu pietricele aruncate în fereastră liniștii. A apucat și bom-

dat-o pînă acum și nici nu cred că o să mai am prilejul, răs-punde. Miinile mele sînt imblînzite de muncă. Ele știu să alinte doar strungul, sapa de-acasă, pe care n-am lăsat-o niciodată deoparte, și creșetele nevastei și ale fetitelor mele. Atît știu ele face. Și mai știu să ducă la gură numai bucăturile muncite. A trecut prin momente grele? Nu. Niciodată. Chiar niciodată? Chiar. Imposibil. Nu se poate să nu fi avut vreun meșter aspru, să nu ți se fi întimplat vreun necaz, știu eu, cu sănătatea, cu cine știe ce altceva, să te fi înșelat vreun prieten, să te fi reclamat cineva. Nu și nu. Primul lui meșter, unu' Pitulică, era, într-adevăr, aspru. Dar n-a avut probleme cu el. Își respecta

meșterul pentru că-i era meșter și pentru că era un meseriaș bun, cum ar fi vrut și el să ajungă. Și cum a și ajuns. A urmat nea Șerban, ceva mai blind, apoi nea Costică Greș, bun ca o felie de cozonac mîncată în noaptea de Anul Nou, apoi nea Fraga, om cumscecade, și acum nea Gennă, meșterul meșterilor, care-a făcut din secția asta, de sedevouri a întreprinderii din Poiana Cîmpina, o farmacie. Uite, imi amintesc, eram printr-al treilea an de meserie, meșterul Pitulică vine la mine și-mi zice de-o lucrare. Nu mai știu ce matriță și niște garnitură de cauciuc. Nu se poate face treaba asta, Ioane! Tu poți? Stau, mă gîndesc ce mă gîndesc, iar mai stau și zic dom' Pitulică, o fac. Mi-am chinuit mîntea, am pus mînde la treabă și s-a făcut. Atunci nea Pitulică a mers cu mine la inginerul șef și i-a spus — e o nedreptate ca băiatul ăsta să nu ia a cincea! Așa om rău era Pitulică... Dar în rest, în afara strungului, ce-ai făcut, nea Ioane, în atît amar de ani? Ce să fac? După ce m-am însurat m-am apucat să-mi ridic o casă. Ani și ani tot am pus cite ceva la ea și cred că acum e-aproape gata.

Furajele nu răsar din hirtii

Ne aflăm în sectorul zootehnic al Cooperativei agricole de producție din Călinești — Oas, județul Satu Mare. Judecând după dotarea materială, adică după starea grajdurilor, a efectivelor de animale, și după numărul și calificarea îngrijitorilor-mulgători, sectorul nu arată deloc rău. Dacă luăm însă lucrurile nu după aspectul exterior, formal, ci după producția de lapte și carne, după modul în care se realizează sarcinile de plan în zootehnia Călineștiului, atunci situația nu-i deloc îmbucurătoare. Ea nu se deosebește prea mult de cea povestită la început. Anul trecut, bunăoară, așa cum ni s-a spus, s-a obținut o producție de numai 1500 litri de lapte pe cap de vacă furajată, iar anul acesta se întrevede și mai puțin.

Explicația, sau mai bine zis cauza-cauzelor, aveam s-o aflăm imediat din discuția pe care am purtat-o, chiar acolo, la fața locului, cu inginerul șef Ion Costin, cu președintele Gheorghe Vasile, cu crescători și îngrijitori-mulgători, cu contabilul șef al C.A.P. Vasile Mic. Aceasta se datorește în principal nu atât deficiențelor administrative-organizatorice (mai sînt și dintr-acestea!) cit mai ales insuficienței și inconsistenței bazei furajare, reducerii suprafeței destinate pășunii și culturii furajelor de calitate.

Pentru un efectiv de 450 vaci în lactație și 180 capete tineret femel de reproducție, efective care trebuie să ajungă la 275 până la sfîrșitul acestui an, din rasele Bălțată și Brună, nici anul trecut și nici anul acesta nu s-a asigurat o balanță furajeră corespunzătoare, calculată în mod științific. Factorii de răspundere ai C.A.P.-ului, fără a-și declina deficiențele și propria vină, ne-au mărturisit că, atît într-un an cit și în altul, baza furajeră s-a constituit doar pe seama paielor și cocenilor, precum și a unei cantități mici de plante medicinale care se pretează la astfel de terenuri. Deci, vom înregistra un plus de recolte. Asta înseamnă în cele din urmă eficiență. Regula de bază a unei activități, pentru a asigura un progres într-o direcție, este ca ea să aducă un beneficiu cit de mic. Asta ar trebui s-o înțeleagă toată lumea. Și în acest sens depunem toată strădania.

OPREA GEORGESCU ■

paie și coceni. Uneori, e drept, am mai administrat în hrana vacilor și sfeclă furajeră, atît cit am avut. Iarba încă n-a crescut — adaugă inginerul șef — și nu știu, zău, ce ne-om face cu animalele. Ploaia nu se mai oprește, căldura întîrzie... Cu ce le-om mai hrăni de-acum încolo?!

Dar dumneavoastră — am întrebat —, la adunarea generală, atunci cînd ați dezbătut și aprobat planul de producție, nu ați cerut, nu ați propus să vi se reparatizeze o suprafață corespunzătoare pentru producerea furajelor la nivelul efectivelor pe care le aveți de hrănit? Am propus, am explicat, am argumentat tovarășilor de la județ că vara n-avem unde ieși cu animalele la pășunat, că n-avem suficientă pășune, că ne-ar trebui nu zece, ci 80 hectare de teren pentru a le cultiva intensiv cu plante furajere, cu ovăz sau secară masă-verde, cu lucernă etc., spre a asigura cantitatea necesară de furaje pe timpul stabulației iernice din sezonul friguros. Delegații la adunare și-au notat pe carnet și... atît. Forurile noastre ierarhic superioare — cele de la CAUSC, cit și cele de la județ (UJCAP, Direcția agricolă), au lăsat în plan tot ce și cit, a fost prevăzut inițial: nici mai mult, nici mai puțin decît zece hectare. Dacă am spus că la noi, datorită condițiilor climatice specifice, nefavorabile, pormbul din cultura a doua, fiind pus tîrziu (cam la sfîrșitul lunii august, cî atunci terminăm noi recoltatul păioaselor), e ars de brumele toamnei care vine mult mai devreme ca în alte părți, ni s-a recomandat să folosim intens paiele și cocenii, culturile furajere intercalate... pormbul din cultura a doua. Facem și asta cî știm și noi cum se cresc animalele, dar mărirea suprafețelor cultivate cu furaje se impune.

Și așa, iată, la Călinești, zootehnia se învîrte într-un cerc din care nu reușește în nici un chip să iasă revigorată. Oricît ar fi ele vacile de rasă, dacă le hrănești astfel, nu dau producția scontată, sau, în cel mai bun caz, dau atît cit am văzut. Or, cu asemenea cantitate, cu vaci hrănite doar ca să nu moară de foame, zootehnia nu poate să se dezvolte, nu poate deveni rentabilă.

MIHAI STĂNESCU ■

pregătiți, dar aduce beneficii. O altă plantă care aduce beneficii este tutunul. Nici o cultură nu aduce beneficii dacă nu este făcută cum trebuie, dacă nu se obțin recolte corespunzătoare, dacă nu ai grijă de fiecare bănuț. Tutunul de care vorbeam, pînă în urmă cu 3 ani, mergea rău. Am învățat din greșeli, am căpătat experiență și de atunci încoace merge excelent.

— Altă sursă de beneficii? — Afară de griu, orz și floarea soarelui, toate recoltările se fac manual. Asta înseamnă pierderi minime, economii de carburanți. Ne putem permite să facem aceste lucrări deoarece avem forță de lucru suficientă, peste o mie de oameni. Apelăm la transportul hipo: 200 cai și 100 căruțe. Deaseme-

Eficiența — un mod de a înțelege munca

nea încercăm să dezvoltăm activitățile anexe și industriale și ele aducătoare de venituri. Construim un atelier de țesuterie care va confecționa lăzi și care de anul viitor va lucra la capacitate. Avem o echipă de zidari care execută lucrări de construcții pentru cooperatori și cu care intenționăm să contractăm lucrări și în afara comunei. Din toamnă vrem să înființăm și un sector care începe să aibă căutare: plantele medicinale. Activitățile complementare au avantajul că ocupă oamenii tot timpul anului și asigură astfel și forța de muncă necesară în perioadele de vîrf. În general, sectoarele aducătoare de beneficii sînt legumicultura, viticultura, creșterea oilor și cultivarea semințelor. E nevoie de insistență, tenacitate în urmărirea unor recolte cit mai mari.

— Care sînt activitățile care vă diminuează beneficiile și ce trebuie făcut pentru a le micșora ponderea?

— Avem două ferme zootehnice, una de oi pentru lînă și pui pentru carne și alta de tineret taurin la îngrășat de 3200 capete. Complexele zootehnice pentru îngrășarea taurinelor sînt construite pentru tehnologie pe bază de furaje concentrate. Odată cu trecerea și la

furajarea de volum, frontul pentru 17 animale la iesle nu mai era suficient. S-a redus numărul de animale în boxă. Pentru echilibrarea situației, ne-am gândit să adaptăm grajdurile vechi precum și alte clădiri pentru creșterea puilor de carne pe perioada de vară. Ferma de oi, nucleu Coridali din Australia, este de elită. Obținem peste 10 kilograme de lînă pe fiecare oaie și vindem în jur de 600 de berbeci pentru reproducție pe an. Sînt însă și aspecte care influențează negativ eficiența economică.

— La ce vă gândiți? — Iată de pildă, în curtea cooperativei am construit în urmă cu cîțiva ani o fabrică de furaje cu o capacitate de 8 tone pe oră. La ora aceasta ea nu mai funcționează, este pusă în conservare. Transportăm recoltele la silozul din Buzău. De acolo se transportă la fabrica de nutrețuri din Săhăteni sau la cea din Rimnicu Sărat. De acolo înapoi la noi. Toate aceste transporturi suplimentare înseamnă consum de motorină și grevează prețul de cost al furajelor. Și astfel activitățile care ar trebui să fie rentabile precum creșterea puilor, creșterea porcilor ne obligau să mergem în pierdere. Bineînțeles, ne gîndim la diferite metode prin care să rentabilizăm aceste activități: valorificarea tuturor spațiilor existente, construirea în regie proprie a altora. Avem acum posibilitatea să creștem 25 mii de pui de peste 20 de zile, să mai primim alți 25 de mii. Ne preocupăm să-i achiziționăm. Anul acesta nu s-a prea găsit material biologic pe măsura cerințelor. Am adus două locomotive casate și intenționăm să ne construim o centrală termică proprie, care să asigure căldura necesară creșterii puilor pe timp de iarnă. Anul acesta vor fi irigate 700 de hectare. În paralel vor fi efectuate și lucrări pentru desalinizarea solurilor, săraturate, nivelări, scarificări, drenări. În luna următoare, pe o parte din suprafață vor intra în cultură furajele. Tot pe aceste terenuri vom cultiva griu și plante medicinale care se pretează la astfel de terenuri. Deci, vom înregistra un plus de recolte. Asta înseamnă în cele din urmă eficiență. Regula de bază a unei activități, pentru a asigura un progres într-o direcție, este ca ea să aducă un beneficiu cit de mic. Asta ar trebui s-o înțeleagă toată lumea. Și în acest sens depunem toată strădania.

OPREA GEORGESCU ■

O cămară închisă ermetic

Primul lucru pe care l-am aflat la Trustul pentru producerea conservelor și sucilor București a fost că tot ceea ce privește problematica fabricilor de conserve interesează unitatea coordonatoare și, spunem noi, nici n-ar putea fi altfel.

În biroul directorului tehnic al producției industriale, tovarășul Ștefan Opris, ne interesăm de modul în care este favorizată inițiativa acestora în preocuparea de diversificare prin promovarea noilor sortimente. Răspunsul n-are echivoc. Contractele trustului cu unitățile care asigură, pe de o parte, baza materială a producției (de la unități agricole și Agrosem pînă la furnizorii de ambalaje) și, pe de altă parte, desfacerea, sînt făcute pe baza unei liste de, așa numite, produse omologate cu preț. Rezultă că nimeni nu-și poate pune problema fabricării unui sortiment nou atîtă vreme cit acesta n-a fost omologat, n-are preț sau, mai mult, dacă n-a fost contractat. A spune că nerespectarea planului de diversificare a producției se datorează investiției de timp, de oameni și spațiu productiv pentru omologarea unui produs ale cărui cheltuieli sînt minime, restrîngîndu-se la efortul realizării celor 50 de recipiente pe care, în conformitate cu legea, autorii urmeză să-i prezinte comisiei interministeriale, sună cel puțin ca o notă stridentă pe claviatura modernizării.

Șigur, că fiecare dintre cei reprezentati în comisia amintită urmărește anumite exigențe care pot sau nu să se regăsească în calitățile noului produs. De multe ori sînt nepotriviri între moștra prezentată și formele documentației, toate reclamînd timp pentru repunerea lor pe baze reale. În condiții ideale însă, unci motivații corecte a noului produs îi urmează ca standardul prezentat (descrierea amănunțită a calităților fizico-chimice) odată înregistrat să devină lege și, după

obținerea ordinului de preț, se poate intra, prin realizarea contractelor cu comerțul, în producție, într-un timp ce poate fi redus la cîteva luni. Deci, ține să ne precizeze directorul tehnic al trustului, toate fazele promergătoare obținerii prețului și a intrării în fabricația de serie nu pot fi considerate decît propuneri de realizare a unui nou sortiment.

Fabricile spun una, iar trustul, alta

Aflăm totodată că instrucțiunea, invocată în numărul nostru trecut de Mircea Călin de la I.P.L.L.F. Oltenița, este o formulă în care urmează să se încadreze, în funcție de condițiile specifice, practica realizării standardului, singurul care face legea după care se produce. Atunci cum rămîne cu afirmația tovarășului director Kutnik, consemnată tot în revista noastră de săptămîna trecută, după care „unitatea nu poate hotărî ce și cum să producă”? Unitatea trebuie, conform legii, să producă standardul înregistrat iar în alegerea celor mai bune cai spre a-l atinge, instrucțiunile sînt doar un îndrumar ce lasă loc inițiativelor proprii, aplicării tehnologiilor și modalităților de fabricație de care întreprinderea dispune la un moment dat.

Noi credem că problemele care privesc trustul, probleme reale nu presupuse, la rezolvarea cărora ar trebui să-și aducă o contribuție mai importantă și alte sectoare, sînt legate în special de realizarea cooperării tuturor celor implicați pînă la urmă în obținerea conservelor. Spunem că trustul se ocupă de aprovizionarea unităților din subordine dar această provi-

zionare este una centralizată. Aici se face balanța întregului fond de materie primă dar și a necesarului de produse finite și repartizarea lor pe unități în funcție de capacitatea productivă a fiecăruia. Dar cum nu întotdeauna cerințele coincid cu resursele și motivele acestei neconcordanțe pot fi diverse, între ele multe de ordin obiectiv, orice relație stabilită dincolo de eficiența și inteligența care ar trebui să-i caracterizeze pe toți cei ce răspund de bunul mers al conservelor poate face din colaborare o simplă com-

plzență despre care consumatorul atîă uneori (și din păcate) chiar la masă.

Între Institutul pentru cercetarea, valorificarea și industrializarea legumelor și fructelor București, subordonat Ministerului Agriculturii, și trustul de a cărui activitate ne-am ocupat în rîndurile de mai sus, subordonat Ministerului Industriei Alimentare, există relații contractuale. Altfel spus, subordonarea institutului nevoilor trustului nu este una formală, ci una realistă, întemeiată pe baze economice. Activitatea sa cu un conținut divers se reflectă direct în aceea a fabricilor de conserve, răspunzînd unei largi problematice. Multe dintre aceste preocupări au vizat contracte ale căror eficacitate practică a determinat un spor al potențialului productiv. „Calitatea produsului finit”, ne spune directorul științific al institutului, tovarășul Octavian Burlea, „este adevăratul criteriu de verificare al acestor măsuri”. Pentru a completa spuscele interlocutorului nostru este prezentă la discuție sefa Laboratorului de cercetare pentru prelucrarea prin industrializare a

legumelor și fructelor, tovarășa Stela Băbiceanu, coordonatoare, totodată, a stației pilot a institutului și a laboratoarelor amplasate în unitățile din țară (20 la număr dintre care, specializate pentru conservele de legume și fructe sînt cele de la Oradea, Baia Mare, Tirgu Mures, Constanța, Cluj-Napoca, Pitești, Buzău, Focșani și Ploiești. Prin aceste laboratoare institutul exercită un control direct asupra producției. Ele eliberează buletinele de analiză ale produselor finite și tot prin intermediul lor sînt puse la dispo-

torului? Rezultă din experiența de pînă acum, ne spun interlocutorii noștri, că sectorul de conserve nu este suficient de dotat cu gama de utiliaje care să permită o diversificare a producției mai ales sub aspectul prezentării. O colaborare mai strînsă cu industria constructoare de mașini ar putea da rezultatele așteptate. Tot ca ar putea rezolva problema unor instalații de decojit, de curățat, de tăiat, în general pentru efectuarea unor operații de finete. Dar propuneri mai sînt. Punerea la punct al unui maturometru ar rezolva spre exemplu, parțial e drept, spinoasa problemă a mazării. Ar trebui aduse unele modificări la sitele selectoarelor de mazăre în conformitate cu standardele internaționale dar și avută în vedere o grijă sporită a producătorilor pentru a nu amesteca soiurile zaharoase cu celelalte doar de dragul criteriului tipodimensional. Apoi, varietația sortimentală (anul acesta sînt în fabricație peste 300 de sortimente de conserve din legume și fructe) nu poate să nu tîină cont, pe lîngă limitele tehnice, ce pot fi depășite, de limitele disponibilității cumpărătorului. Aici iese în evidență rolul comerțului care poate face dintr-un produs unul de categorie mare (cu o producție de cîteva sute sau mii de tone) sau unul de categorie mică (pînă la 20 de tone). Specificitatea acestuia nu apare decît la contractare. Cit de importantă ar fi în acest sens obținerea unei reglementări legale ca un lot semnificativ de produse să poată fi testat cu prețuri provizorii? Ea ar putea influența în mod pozitiv relația dintre producție și comerț făcînd mai ușoară impunerea unor creații noi și ar satisface totdată o cerere pentru care oferta se lasă uneori prea mult așteptată.

După cum observăm însă, opiniile trustului și ale institutului de cercetări nu prea coincid cu cele ale fabricilor, chestiune din care, firește, nu cîștigă nimeni.

CONSTANTIN DRAGOMIR ■

● Sesizări, propuneri, soluții — un dialog fructuos între cetățeni și autorități ●

■ Un răspuns de mai larg interes cetățenesc primim din partea **Consiliului popular al județului Călărași**: „Urmare scrisorii semnata de Adriana Nenciu și de alți 21 de cetățeni din comuna Căscioarele, prin care se solicită repunerea în circulație a curselor auto pe traseul Oltenița — Greaca, vă comunicăm că din verificările efectuate a rezultat că, datorită lipsei temporare de carburanți întreprinderea de transporturi auto Călărași a stabilit ca autobuzele care asigurau legătura între Oltenița și Greaca, județul Giurgiu, să circule numai până în comuna Căscioarele, comună limitrofă județului Călărași. Reanalizându-se însă situația semnalată, s-a dispus reluarea cursei amintite, autobuzul avind plecare din orașul Oltenița la ora 7,15, iar din municipiul Giurgiu la 16,30 minute.”

■ Relatam, într-unul dintre numerele trecute ale revistei, cazul Anei Tudor din Mioveni, județul Argeș, care ne scria că după ce îi fusese „subtilizat” un libret C.E.C., agenția C.E.C. nr. 3 din Pitești, cu o condamnabilă superficialitate, a eliberat de pe libretul său suma de 2.000 lei... primul venit! În urma notei apărute, **Sucursala județeană C.E.C. Argeș**, ne trimite un răspuns care, în cel mai fericit caz, nu poate stârni decât ilaritate: „...Persoana care a ridicat suma, a prezentat lucrătorilor de la ghișeu unității C.E.C. libretul și buletinul de identitate (al păgubasei! — n.n.), iar documentul de restituire a sumei a fost completat cu datele din buletinul de identitate al numitei Ana Tudor (în mod fraudulos — n.n.) care a avea dreptul să facă operațiuni (deci Ana Tudor — nicicum altcineva!) — din acest libret. Personalul C.E.C. la legitimarea persoanei care a solicitat restituirea sumei de 2.000 lei nu a putut stabili că aceasta este altă persoană decât cea cu drept de retragere a sumelor din libret (de parcă ar mai fi fost nevoie și de altceva, în afara confruntării ei cu fotografia din actul de identitate!) Sucursala județeană C.E.C. Argeș i-a făcut cunoscut petentei în termen (deci încă o probă a „conștiințiozității”) că în această situație Casa de Economii și Consemnațiuni nu răspunde de sumele restituite din libretul de economii al altor persoane decât titularului și impunității acestuia.”

...Un răspuns stupefiant, ilogic, în locul unor măsuri ferme, exemplare, pe care în mod firesc le așteptăm! Deocamdată nu vom mai insista, sperând că se va găsi totuși cineva care să pună ordine și în activitatea Sucursalei județene C.E.C. — Argeș!

■ „În legătură cu scrisoarea nr. 1.065/1987 adresată dumneavoastră de Adrian Pop, medic stomatolog trecut în rezervă din rindul cadrelor active ale Ministerului Apărării Naționale — se subliniază în adresa primită din partea Ministerului Sănătății — **Direcția coordonare, control, personal, învățământ** — vă informăm că cererea acestuia de a fi încadrat în municipiul Baia Mare, județul Maramureș, a fost avizată favorabil; prin dispoziția Ministerului Sănătății nr. 884/1987 A.P. a fost repartizat pe un post corespunzător la Dispensarul policlinic de stomatologie nr. 2 din Baia Mare.”

■ Pe stradă, doi oameni — un bărbat și o femeie — se agită făcând semne către autoturismele care rulează neconștient din ambele sensuri, cerind sprijin... Mașina lor, aflată „în suferință” are nevoie neapărat de o pompă. De o simplă pompă de umflat cauciucuri. Însă ca un făcut, toți automobilisții se grăbesc, nimeni nu oprește; toți, absolut toți, au o multime de treburi exact la acea oră a amiezii! Unii rîdică din umeri a neputință — fără a avea măcar curiozitatea de a afla ce doresc cei doi — alții „șterg la milimetru” mașina rămasă în pană, mimind la adresa lor cuvinte de neînțeles... Minutele trec, se înmulțesc cu zecile... În mașina imobilizată se află un om bolnav. Pe stradă, doi oameni se agită făcând semne, cerind sprijin... Taximetristul execută o întoarcere demnă de un maestru și oprește exact în spatele mașinii rămasă în pană. Coboară și — zimbând de parcă

și-ar fi reîntlnit niste vechi prieteni — se interesează care-i necazul, se apucă de treabă și cînd isprăvește, salută politicos și demarează...

Desigur, întimplarea nu pare a fi cu nimic extraordinară. Dar gestul, din păcate singular, al taximetristului aflat la volanul „Daciei” cu nr. 1-B-22531 indeamnă la adincoi reflecții, printre altele, amintind tuturor participanților la trafic despre o obligație morală — de altfel consemnată și în codul rutier — ce revine fiecăruia atunci cînd hazardul se încapăținează uneori să frîngă drumul firesc al unora dintre semenii noștri. Să nu uităm: omenia rămîne și un test căruia îi datorăm răspunsuri în fiecare zi, cu orice prilej!

(S-a întimplat pe un bulevard din Capitală, în ziua de 6 iunie, în jurul orei 13,45).

■ **Direcția pentru probleme de muncă și ocrotiri sociale — Arad**: „În vederea soluționării situației profesionale a Marioarei Luca din Arad, str. Traian Grozăvescu nr. 26, s-a luat legătura cu conducerea întreprinderii „Tricolor Roșu” din localitate, care ne-a comunicat acordul său în legătură cu încadrarea petentei în această unitate.”

■ Cu sollicitudine față de interesele cetățenilor ne răspunde și **Consiliul popular al municipiului Galați**, căruia i-am încredințat spre rezolvare scrisoarea Cameliei Larion din localitate, cartier Tîglinea I, bl. M 1, apart. 78, care solicita un spațiu de locuit corespunzător nevoilor familiei sale. Aflăm astfel că familiei Larion i-a fost repartizat apartamentul 88 situat în blocul E 2 din cartierul Micro 20, pentru care i s-a încheiat contract de închiriere.

■ „După ani mulți de muncă puterile m-au cam lăsat, iar bătrînețea mă apasă tot mai greu. Am 90 de ani, sint bolnavă, copiii s-au risipit pe la casele lor, iar eu am rămas singură. Vă scriu aceste rânduri, nu cu gîndul de a vă impresiona, ci din dorința de a mă face înțeleasă mai bine de dumneavoastră și de a mă ajuta să mă înțelegă și alții. Rugămintea mea ar fi aceea ca dumneavoastră să vă interesați și să-mi spuneți dacă în situația mea și la vîrsta mea se poate să mi se anuleze contribuția în bani care mi s-a stabilit” — ne scrie Maria I. Bivolaru din comuna Godinești, județul Gorj.

Fără îndoială, reducerea sau sistarea sumelor stabilite drept contribuție bănească sint de competența consiliilor populare, care, de la caz la caz se pot pronunța în acest sens. În privința Mariei Bivolaru, însă, credem că mai mult discernămint ar fi fost necesar.

■ **Direcția pentru probleme de muncă și ocrotiri sociale — Suceava**: „Referitor la scrisoarea semnată de Vasile Hostiuc din comuna Ipotesti, care solicită sprijin în vederea încadrării sale în muncă, vă facem cunoscut că V.H., în vîrsta de 24 de ani, absolvent al cursurilor de calificare în meseria de operator, a fost repartizat, în data de 19 mai a.c., la Trustul antrepriză construcții-montaj Suceava.”

■ Un răspuns prompt, primit din partea **Procuraturii municipiului București**: „Urmare articolului intitulat „Un caz...” apărut în numărul 21, din 22 mai 1987, al revistei dumneavoastră la rubrica SCRISOARE COMENTATĂ, vă facem cunoscut că verificările efectuate au evidențiat că aspectele sesizate de cetățeanul Rus Gavrilă din București, Șos. Giurgiului nr. 131, bl. I, sc. 6, et. 7, apart. 218, corespund adevărului, astfel că prin rezoluția din 26 mai 1987 s-a dispus înfirmarea soluției adoptată în cauză și continuarea cercetărilor de către un procuror din cadrul Procuraturii locale a Sectorului 4 București. Cercetările sint supravegheate de Procuratura Municipiului București, fiind luate măsurile necesare pentru stabilirea adevărului și soluționarea operativă a cauzei.”

■ „Asociația locatarilor blocului N 13, situat pe str. Ghirlandei nr. 1 A, Sect. 6, vă adresează rugămintea de a insera în coloanele paginii „Flacăra

la dispoziția dumneavoastră” și o problemă căreia încă nu i s-a aflat rezolvarea de aproape... 5 ani! Așadar, prin adresa nr. 1/12 februarie 1982, înregistrată sub nr. 59/12 februarie, același an, la întreprinderea de construcții și prefabricate din beton București — executantul blocului în care locuim — am solicitat efectuarea remedierilor ce trebuiau executate în perioada de garanție. Drept răspuns, printr-o notă oficială, la data de 5 octombrie 1982 I.C.R.A.L. Giulești ne înștiințează că, dacă vom semna anticipat procesul verbal de recepție finală dorit de constructor, I.C.R.A.L.-ul va executa remedierile pînă la data de 1 iunie 1983. Deși soluția propusă părea cam ciudată, am acceptat cu gîndul că proprietarul blocului — I.C.R.A.L.-ul — desigur, este direct interesat ca lucrările să fie terminate. De atunci, după audiențe și telefoane, I.C.R.A.L. Giulești continuă însă să stabilească... noi termene de execuție!?”

N.R. — Desigur, nimeni de la amintitul I.C.R.A.L. nu poate justifica — apelînd la motive obiective — situația la care s-a ajuns. Un plus de sollicitudine față de interesele oamenilor, o mai bună organizare a activității, și nu în ultimul rînd eliminarea tarel birocratice ar fi fost suficiente pentru ca lucrurile să se desfășoare firesc. Altfel...

■ **Uniunea Generală a Sindicatelor din România — Consiliul Central**: „În legătură cu aspectele negative semnalate de un grup de oameni ai muncii de la întreprinderea de mașini grele București, referitoare la calitatea serviciilor oferite de cantina întreprinderii, vă informăm: pentru cercetarea problemelor sesizate s-a constituit un colectiv al Consiliului Central al U.G.S.R., care împreună cu factorii implicați în buna desfășurare a activității cantinei au analizat abaterile semnalate, constatînd unele neajunsuri cu privire la modul de servire și — uneori — referitoare la monotonia meniurilor. În scopul remedierii acestora, Consiliul Oamenilor Muncii și Comitetul sindicatului au luat măsuri ca împreună cu Direcția Comercială să îmbunătățească aprovizionarea cantinei în vederea alcătuirii unor meniuri diversificate. De asemenea, planul de măsuri stabilit mai prevede dezvoltarea gospodăriei-anexă a întreprinderii, mobilizarea cadrelor medicale și a comitetului de cantină, întărirea ordinii, disciplinei și răspunderii în muncă a personalului cantinei, pentru îmbunătățirea întregii activități.”

■ **D.P.M.O.S. București**: „Referitor la scrisoarea adresată dumneavoastră de Ion Marin din București, str. Cetatea Poenari nr. 47, Sect. 4, prin care acesta solicită sprijin în vederea încadrării, vă facem cunoscut că petentul, în vîrsta de 32 ani, de profesie subinginer, specialitatea instalații, a fost repartizat la întreprinderea „Energoutilaj” pe un post corespunzător pregătirii sale.”

■ **Consiliul popular al municipiului Bacău** ne informează în legătură cu modul de soluționare a scrisorii semnate de un grup de locuitori ai cartierului Miorița din Bacău, prin care aceștia sesizau absența, în unele perioade de timp, a apei calde menajere: datorită presiunii scăzute a apei reci și a numărului mare de apartamente deservite de centrala termică nr. 2 Bacovia, apa caldă menajeră ajunge la etajele superioare cu intermitențe, mai ales în orele de consum maxim. La această situație s-a ajuns și datorită faptului că pompele de amplificare a presiunii apei nu au fost folosite în mod judicios. În urma măsurilor stabilite, Exploatarea de Gospodărie Comunală a întocmit și înaintat documentația privind

executarea unor lucrări de îmbunătățire a funcționării centralei termice nr. 2, lucrări care constau în montarea a două aparate de contracurenți și în plus, a unei pompe de amplificare.

■ **Consiliul popular al județului Cluj**: „Urmare scrisorii adresată de Ioana Legian, domiciliată în Cluj-Napoca, strada Brăila nr. 10, blocul G 1, scara 1, apartamentul 13, prin care solicită sprijin în a se încadra în muncă, vă comunicăm: numita are vîrsta de 23 ani, este căsătorită, este absolventă a școlii profesionale, calificată în meseria de bucătar-cofetar. A lucrat la întreprinderea comercială de stat pentru alimentație publică în perioada sezonului de vară, însă nu a putut fi definitivată din lipsă de locuri vacante, unitatea fiind nevoită a redistribui sau reduce o parte din personalul existent. În anul 1986 i s-a oferit posibilitatea de a se încadra ca ospătar, însă a refuzat. În data de 1.04.1987, numita a fost repartizată la I.C.S.A.P. ca bucătar, precizîndu-ne că i s-a avizat încadrarea de către conducerea unității.”

■ La închiderea ediției, iată, întimplarea a făcut să aflăm — din scrisoarea Mariei Crețu din Constanța, B-dul. Tomis nr. 287, bl. T 12, et. 5, apart. 109 — despre periplul unui alt libret C.E.C., ajuns, din păcate, pe mîini nu tocmai bune: „Din iulie, anul trecut, mă străduiesc să aflu rezolvarea unei probleme care ar pune pe gînduri orice om de bună credință, dar, se pare că neșansa mă urmărește... Așadar, în decursul anilor, muncind, am reușit să economisesc suma de 24.500 lei, bani pe care i-am depus pe un carnet C.E.C. cu numărul 16-1-262089. Toate bune pînă într-o zi, cînd în timpul unei aglomerații carnetul a trecut din poșeta mea în posesia unei persoane cu... „dexteritate de mină”! Imediat am anunțat unitatea C.E.C. emitentă. După exact... două luni am fost chemată la Sucursala C.E.C. Constanța și spre surprinderea mea, am fost îndrumată să... prind hoțul, iar apoi voi intra în posesia banilor! De atunci tot insist, fac demersuri pretutindeni, iar singura nouă este aceea că din libretul amintit, pentru că soldul nu a fost blocat, au fost eliberate de... 7 (șapte) ori diverse sume! Astfel, Filiala C.E.C. a Sectorului 3 din Capitală a „restituit” de două ori cîte 3.000 lei, agențiile C.E.C. din stațiunile Venus și Saturn cîte 1.500 și respectiv, 3.000 lei, Oficiul P.T.T.R. Constanța-Gară cîte 1.000 lei de două ori, iar agenția C.E.C. din Eforie Nord... 5.000 lei! În total — 17.500 lei plătiți cu ușurință, fără ca cineva să ceară unității emitente confirmarea soldului! V-am scris toate acestea, cu speranța că...”

Desigur, orice comentariu pare a fi de prisos. Cu atît mai mult cu cît încălcările grosolane ale atribuțiilor de serviciu săvîșite de lucrătorii unităților amintite sint reliefate atît de pregnant prin fapte. Ne-am îngăduit, totuși, o sugestie: pentru ca asemenea situații incredibile să nu se mai repete, ce-ar fi ca, în afara unor binemeritate sancțiuni, respectivilor lucrători care au operat restituiri să suporte fiecare și sumele „donate” ilegal? Nu de alta, dar pe viitor ar fi mai puțin generoși cu... banii altora!

■ **Nota redacției** — Pentru a veni în mod cit mai operativ în sprijinul tuturor acelor care ni se adresează, și mai ales pentru a reaminti unor instituții și foruri — cărora, firește, ne adresăm în vederea soluționării cererilor cetățenilor — obligațiile ce le revin privind termenul de răspuns stabilit prin lege, ne-am propus ca începînd cu numărul viitor să publicăm, în cadrul unei casețe, o listă a... „întîrzițiilor”. Ne exprimăm totuși speranța că nu va fi necesar ca această casetă să devină o permanentă!

Pagină realizată de CONSTANTIN BALACIU

Poșta redacției

Laseu Neacșa — com. Movila Miresei (Brăila): Aveți dreptul la pensie dacă cel puțin 10 ani ați îndeplinit numărul minim de norme stabilit de adunarea generală. Ca pensionară C.A.P., beneficiați de lot în folosință.

■ **Plăpană Smaranda** — satul Vinețușu, com. Nehoiu (Buzău): Trebuie să acceptați locul oferit în zona construită a satului.

■ **Vasile V.** — Făgăraș: Cînd C.A.P.-ul, a cărei pensionară a fost soacra dv. va depune contribuția restantă pe 1986, D.P.M.O.S. a județului Sibiu are obligația să achite sumele neîncasate în lunile anterioare decedului.

■ **Dragomir Ștefan** — com. Valea Dragului (Giurgiu): Dacă după amnistiere nu ați încheiat un contract de muncă cu întreprinderea, aceasta nu putea să vă plătească concediul medical.

■ **Bundan Aneta** — București: Iată, cu o întîrziere de 6 luni, am primit vestea că dorința firească a familiei dv. a fost înțeleasă.

■ **Ciuperca Mihai** — com. Borlești (Neamț), **Udrescu Teodora** — București: Problema dv. poate fi soluționată numai dacă vă prezentați la Oficiul forței de muncă, unde ați fost invitați.

■ **Lucea Aurelia** — București: Tot vorbind de legalitate, ați uitat în cele 6 pagini ale scrisorii să vă întrebați dacă dv. ați procedat legal cu libretul C.E.C. neînregistrate. Credem că unitatea s-a gîndit mai mult decît dv. la cei doi copii, amînnînd desfacerea contractului de muncă pînă la definitivarea dosarului penal.

■ **Onică Floarea** — București: Deoarece pentru lucrările de construcție amintite nu ați avut autorizație de la consiliul popular, nu vi se pot acorda despăgubiri.

■ **Mindroiu Vasile** — Pașcani: Aveți dreptul, conform Statutului C.A.P., să folosiți 15 ari de teren situat în str. Culturii 19.

■ **Gaiță Elena** — Drobeta-Tr. Severin: Iată! Copiii, Tăruș Ion, s-a angajat în fața comitetului oamenilor muncii din întreprindere să trimită sumele datorate copiilor. Dar vă sfătuim să solicitați la unitatea unde muncii întocmirea dosarului pentru a primi dv. alocația de stat, în baza hotărîcii judecătorești de încredințare a minorilor.

■ **Ursu Ioan** — satul Munar, com. Secursigiu (Arad): S-a examinat încă o dată dosarul. Procuratura Generală conchiziionînd din nou că nefericitul accident s-a produs din vina exclusivă a copilului, care a încercat să traverseze în fugă, prin loc nepermis și fără să se asigure.

■ **Ignat Constantin** — Timișoara: Radiera din contract solicitată a fost operată, fără să fie modificat cuantumul chiriei.

■ **Dobre I. Marin** — Tîrgoviște: Pentru anul în curs, sinteți al doilea pe lista de priorități pentru apartament cu 3 camere.

■ **Săndulescu Tudor** — Brașov: Din ultima recalculare, rezultă că aveți de ridicat 31 lei de la Sucursala C.E.C. Brașov. Dacă mai aveți nelămuriri în legătură cu creditul și dobînda, vă puteți prezenta la Centrala C.E.C. din București, Calea Victoriei nr. 13, etaj 1.

■ **Aurică Aneta** — com. Frecăți (Tulcea): 1) Conform art. 5 din Statutul C.A.P., terenurile dobîndite prin moștenire de către membrii C.A.P. trec în proprietatea cooperativei. 2) Dacă dețineți teren agricol, aveți obligația să contractați animale, păsări și alte produse.

REGHINA VĂRVICI

● „Flacăra” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi. Audiențele se țin zilnic între orele 11—14.

Desene pe asfalt

La o oglindă

Pentru puține clipe imi gravez „desenele pe asfalt”, prin excepție, pe apă.

Din prima Dimboviței. Mă trag din oameni ce-au viețuit (unii și acum) foarte aproape de izvoarele Dimboviței.

Ajuns după refugiu, în 1944 într-un asemenea loc fericit, copil fiind mă uimeam de firavul crin de apă căreia i se spunea, spre deplina mea consternare tot Dimbovița, ca riului de acasă ce-mi părea aproape un fluviu...

Prin ani am înțeles că Dimbovița irigă întreaga Istorie a Bucureștiului, că ea a fost cernăla în călmările purtate la briu de falnicul Ienăchiță Văcăreșul, răsfringerea de bucurii și dezastre. Un cîntec o credea dulce, alt cîntec o certa, fiind apele ei amestecate în răstimpuri de singele vătărie al hauiducilor răpusi.

Vom fi fost noi „Parisul Orientului”, mic Paris, Paris de buzunar (în mahalaua mea, a Oborului lui Heliade Dintre vii — interpretați după postă aceste cuvinte! — nu se cunoșteau aceste minuni în stare să ne împăuneze dar, e cert, Dimbovița, nu putea fi nicicum Sena).

Si credeam că voi îmbătrîni de-a binelea pînă să mă umplu de adevărata sală a Dimboviței mele cînd, iată, destinul i-a fost schimbat. Un ambițios proiect edilitar împlinit într-un timp atât de scurt, încît lucrarea ține mai mult de miracol ne aduce sub ochi o altă Dimboviță, cu oglinzi la care nici n-am visat.

Poduri?

Vechile poduri sub care vegetația absurdă spârgeau smircurile, podurile boemice și ale „cabicilor”, au fost și ele înlocuite. Noile poduri nu sînt monumentale cu orice preț, ele sînt concepute cu funcționalitate dar și cu o fericită cumînțenie, sînt, de se poate spune asta, blinde, cu linii dulci asemenea Dimboviței dulci: excesul de podoaie le-ar fi făcut anacronice.

Există acum în București un riu cu aparența unui fluviu și un lac de acumulare ce ne amintește de Marea, aici în plin cîmp potopit de arșițele verii.

Mulțumire edililor ce n-au precupețit nimic pentru ca Dimbovița să devină o podoaie a orașului, dar, mai ales, mulțumire constructorilor trudind sub vipie și sub ger (să nu-i uităm pe ostasi), mulțumire arhitecților, zidarilor, mărmurarilor, pietrarilor, meșteșugarilor fierului!

Am scris cîndva că Dimbovița e un fel de slugă umilă ce spală picioarele bătrînei cetăți după un obicei oriental ori balcanic (deși eu nu încetez să mă cred locuitor al unei țări carpatice, spiritul meu îl știu carpatic) și cred că nu greșeam.

Slujbe de tîină mai are Dimbovița și acum numai că ele sînt ascunse nederii de un scut de beton ce lasă privirii doar irizările apei curate, tinere.

Nuferii?

Vor fi și ei. Le va fi ușor să se prășească iar pescărușii care ne-au cercetat în cîteva primăveri trecute nor reveni și vor întîrzi mai mult printre noi. Peste noi.

O reverență Dimboviței noastre!

Un semn, încă unul al speranței în mai-binele obștii.

GHEORGHE TOMOZEI ■

Artistul — conștiință a epocii sale

VIOREL MĂRGINEAN:

„Vom picta clipa frumoasă prin care trecem“

— Ne-am întîlnit, stimate Viorel Mărginean, de cîteva ori pentru a realiza acest interviu. Am încercat de fiecare dată să începem prin a vorbi despre pictorul Viorel Mărginean. N-ați zis nu, dar de fiecare dată ati seos un maldăr de hirtii cu tabele, situații statistice, dări de seamă, documente privind viața Uniunii Artiștilor Plastici din țara noastră, uniune al cărei vicepreședinte sînteți. Chiar nu vreți să vorbiți și despre pictorul Viorel Mărginean?

— Să vorbești despre tine e un lucru dificil. Poți greși în ambele sensuri. Ori spui prea mult, ori prea puțin. Bănuiesc că v-ar interesa cîte ceva despre activitatea mea expozițională. Ei bine, peste cîteva zile voi deschide o expoziție la Botosani.

— De ce toemai la Botosani?

— Toemai la Botosani — desi cuvîntul toemai nu-mi prea place, întrucît arta este pretutîndeni în țara noastră la ea acasă — pentru că în aceste zile este pe cale să înceapă la Botosani o foarte largă suită de manifestări artistice. Am fost invitat să particip, mai ales că în aceeași perioadă va avea loc

și un foarte interesant spectacol, un recital poetic susținut de actrița Adam Erzebet, de la Teatrul Național din Tirgu Mures, intitulat **De ce nu-mi vii**, deci un recital pe versurile marelui nostru poet Mihai Eminescu, un spectacol la care am și eu o modestă contribuție, semnînd scenografia. Am fost invitat, deci, și, după cum se va vedea, am răspuns cu plăcere.

— După cîte știu, ultima dumneavoastră mare ieșire în fața iubitorului de artă din București a avut loc, dacă nu mă înșel, în 1983, cînd ați expus la Sala Dalles.

— Nu va înșelați deloc. Am mai participat la diverse alte manifestări de grup, dar aceea a fost una din expozițiile mele de referință. De-altfel, multe din lucrările pe care le voi expune la Botosani au făcut parte din acea expoziție. Și ar mai fi ceva de spus. Este vorba, în fapt, de un nucleu de lucrări, un nucleu la care am adăugat mereu alte și alte piese, cu care am făcut o serie de expoziții la Alba Iulia, de exemplu, unde am inaugurat astfel Galerile de Artă, recent deschise în acest județ al căruia iubitor fiiu mă socotesc că sînt, sau la

Cluj-Napoca, unde am absolvit liceul de artă plastică și unde, nu-i așa, am mulți, foarte mulți prieteni, apoi la Tirgu Mures, unde am fost insistent solicitat să expun, sau la Timișoara.

— Este vorba „după cîte înteleg, de o expoziție itinerantă...”

— Chiar așa o și numim noi, la Uniune, unde am hotărît să reluăm o mai veche și, credem noi, foarte bună practică, aceea de a alcătui cît mai multe expoziții itinerante, oferindu-le astfel iubitorilor de artă din toată țara, nu numai celor din București, prilejul de-a cunoaște mai îndeaproape fenomenul atât de complex al artelor plastice contemporane. Și, ca să vă faceți o idee asupra modului în care sînt așteptate și receptate aceste expoziții itinerante vă voi relata doar faptul că la vernisajul din Tirgu Mures, spațiul destul de mare al Galeriei de Artă s-a dovedit a fi neîncăpător. Mai mult decît atât, la o oră în care, la București, se disputa un meci de tenis în care juca Ilic Năstase, s-a anunțat că vernisajul va fi urmat de un recital de pian și de un film de 10 minute despre pictura mea, film în care am

avut bucuria ca arta mea să fie comentată de Nichita Stănescu. Ei bine, în sala în care au avut loc concertul și filmul toate, dar absolut toate locurile au fost ocupate. Acestea fiind zise, noi credem că arta are numai și numai de cîștigat prin organizarea și susținerea și pe mai departe a acestor expoziții itinerante. Iar pentru ca dialogul să fie cît mai complet, alături pentru pictori, critici și iubitori ai artei, am organizat și vom organiza, la București și în țară, numeroase expoziții ale tuturor filialelor noastre. Fără această permanentă și cît mai veche cunoaștere, fără acest cît mai larg dialog, riscăm să ne îndepărtăm unii de alții, riscăm să nu avem o cît mai exactă scară a valorilor. Dar nu as vrea să se creadă că, prin aceste expoziții itinerante, personale sau colective, am descoperit, peste noapte, oul lui Columb. Au avut și au loc în viața Uniunii numeroase evenimente, cum ar fi expozițiile omagiale, republicane, expozițiile tematice, expozițiile biennale sau trienale, apoi tabe-

(Continuare în pag. 15)

VICTOR NIȚA ■

Două spectacole de actualitate pe scena „Naționalului” bucureștean

Cezara Dafinescu și Eugen Cristea în **CAMPIONUL** de Ioan Gărmacea ● Adela Măreulescu în **Un anolimp fără nume** de Sorana Coroamă-Stanica (O relatare despre aceste spectacole în pagina 10)

Fotografiile de PAUL AGARICI ■

În acest număr mai puteți citi:

O cronică literară la volumul „Pe drumuri depărtate” de N. Iorga

Pagina 11

Atelier literar

Pagina 15

Consemnări

Iunie, starea de grație a teilor

Îi privim în măreția lor florală și ne hipnotizează.

Arborii cu ochii de chihlimbar, stîrnesc în noi melancolii aromitoare, strecoară în sufletele amăgirea că am putea vesnici. Pentru o clipă măcar, acceptînd că nemurirea nu e numai starea de infinit, ci și puterea de simțire a inimii, forța de cuprindere a gândului.

Dintre toți arborii de pe pămînt, teii dezmîrdă cel mai frumos.

Poate fiindcă destinul acestui arbore e de esență tragică, e pentru a se împarte, a se dărui: în fiecare an rupem din el floarea viselor, să devenim mai buni și mai frumoși. Copii exaltați de țîria mireasmelor întind mîini fragede spre ramuri și dintrodată se simt culegători de stele. Cei maturi, mai călînați printre ale vieții valori, subordonază aceleași gesturi unui scop mai discret: adună floarea miracolelor să-și mai astimpeze insomniile provocate de ani, de nedezlegate întrebări.

Acum, în nopțile de iunie, ferestrele caselor se deschid larg, să încapă în somnul nostru, tulburat de cînteculă, elixirul liniștitor al teilor.

În cosmos miroase a flori de tei.

Întîrziind pe ramura mistui-

(Continuare în pag. 15)

N. GRIGORE MARAȘANU ■

Vitrina artelor

Drame paralele

Cu premiera **Campionul** de Ioan Garmacea, Naționalul bucureștean ne propune un text de actualitate — fapt întotdeauna demn de interes — și ne anunță totodată, prin programul de sală, un debut în dramaturgie — gest, din nou, meritoriu, dar în cazul de față nu chiar exact, Ioan Garmacea figurând, în urmă cu vreo 10 ani pe afișul Teatrului „Ion Creangă”, ca autor al piesei **13 + 1 sau O istorie cu Harap Alb**.

Cu piesa **Campionul** de Ioan Garmacea, Naționalul bucureștean ne propune un text de actualitate — fapt întotdeauna demn de interes — și totodată — gest, din nou, meritoriu — un debut în dramaturgie.

Piesă „de cuplu” (deși distribuția cuprinde trei personaje), **Campionul** pornește de la o situație banal-dorizorie: o idilă de o noapte, fără sentimente și aproape fără prezență prealabile între cei doi parteneri. Poveste oarecare, adăpostită de o cameră de hotel la fel de oarecare, lăsând în urmă ei doar sticle goale (e drept, de șampanie) și scrumiere încărcate cu mucuri de țigări (e drept, străine). Schema binecunoscută se dovedește însă doar o aparență, o cursă pe care și-o întind reciproc eroii, pavăza după care încearcă să-și ascundă temeri, slăbiciuni, remușcări, reproșuri, dar și gânduri curate, speranțe, sentimente profunde.

Dramaturgie, drumul spre revelația adevărului răătăcește însă, uneori, pe cărări false, mai face și ocoluri ce îl întorc, pentru un moment, în punctul de plecare. Chiar cu unele pierderi de ritm, drumul ajunge totuși unde și-a propus și, desigur, acesta este esențialul. Judecând după piesa de debut, autorul are în mod cert simțul replicii de teatru, talentul definirii unor personaje, dar în mai mică măsură (încă) știința construcției dramatice. Un defect „de crotală” pe care montarea semnată de Mihai Manolescu reușește să-l atenueze însă, iar în multe momente chiar să-l facă neobservat.

Un merit însemnat revine, de asemenea, interpretării. Dezvăluit treptat, cu finețe a nuanțelor și siguranță în plasmarea accentelor dramatice, **Campionul** lui Costel Constantin se alcătuieste scenic dintr-un permanent joc de lumini și umbre. Personajul este dominat de tristețe și teamă, dar acestea iau mereu alt chip, au altă încălțătură, conduc la altă reacție. Teama explodează în violență ori se ascunde înfiorată doar în priviri, naște agresivitate sau cere compasiune, incită la acțiune sau paralizază gestul ori gândul; tristețea e disperare sau doar melancolie, e dură, colțuroasă ori insinuantă ca aerul viciat. Un rol bun realizează în acest spectacol și Cezara Dafinescu. Replicile eroinei nu pornesc de la nivelul buzelor ci se ivesc din frământare lăuntrică, deseale schimbări de atitudine traduc dorința și îngrijorarea de a afla adevărul. Un

personaj schițat cu real simț al umorului (și la fel de real simț al măsurii), cu precizie a observației se datorează lui Eugen Cristea.

★
O arie apropiată de preocupări întâlnim și în **Un anotimp fără nume** de Sorana Coroamă-Stanca, ultima premieră a Naționalului. Ne referim, desigur, nu la faptul că eroina piesei este tot o fostă campioană, glorie a sportului, ci la încercarea de a fixa o „clipă a adevărului”, un punct de răscruce în existența personajelor. Asistăm și aici la o zi (o noapte) a dezvăluirilor, la limpeziri și confruntări de atitudine, la evaluări și autoevaluări. Surprinderea unor asemenea ipostaze reprezintă de obicei un bun punct de pornire pentru construirea situațiilor dramatice, dar în cazul de față tocmai supralicitarea, abuzul de introspecție, conduc la o scădere a tensiunii, la senzația de dramă făcute iar nu născute.

Senzația de construcție caleidoscopică în care culori și contururi se alătură fără a compune o nouă realitate cromatică, o nouă formă, unitară, este preluată și de spectacolul **Sandei Manu** (regie și scenografie). Putem vorbi despre momente reușite sau nu, despre scene mai mult sau mai puțin pregnante, dar ele rămân o succesiune și nu o înlanțuire, dispersând atenția în loc s-o focalizeze.

Aceeași tendință spre imaginea fragmentată, parțială (sau parțial luminată) o regăsim și în evoluțiile actricești. La eroina principală, interpretată de Adela Mărculescu, percepem și noi, ca și personajele ce o înconjoară (nedreptățind-o, o dată cu ele) mai curând trăsăturile exterioare — tenacitate, ambiție, o anume uscăciune afectivă — decît capacitatea și nevoia de tandrețe, cumpăna sufletească în care se află. În ceea ce privește rolul incredințat lui Traian Stănescu accentul cade, dimpotrivă, pe revelația fizionomică reală a personajului, căruia îi descoperim, poate prea devreme, de sub masca fragilă a nonșalantei siguranțe de sine, fiorul neliniștii, bogăția trăirilor, autenticitatea sentimentelor. O creație solidă, echilibrată, o „idee scenică rotundă”, pe o partitură și ca mai decisă, mai încheșată, se datorează lui Victor Moldovan.

Distribuția piesei alătură numeroși eroi tineri, adolescenți chiar, astfel încît și spectacolul cuprinde mai mulți studenți-actori decît actori ai Naționalului. Sint examene practice trecute „cu notă mare” și ne gândim în primul rînd la Tatiana Constantin, prîbind forță de expresie, dar și suplete, diversitate a mijloacelor interpretative. Ne gândim, de asemenea, la Emilia Popescu, autoarea unei evoluții scenice convingătoare, construită pe un filon de emoție bine controlat, dar și la Mircea Anca, al cărui personaj are sinceritate și căldură.

CRISTINA DUMITRESCU ■

Roz bombon și mere acre

... sau cum a ajuns Chirița **Cucoana** mare. Musicalul regizorat de Mircea Drăgan (după un scenariu de Draga Olteanu-Matei) intitulat **Cucoana Chirița** e o parodie balansînd în echilibru aproape acrobatic între culoarea locală (evident, roz bombon) și gustul strepezit al satirei (respectiv, „ca de mere acre”).

Asistăm așadar, în refren și „parlando”-uri de operetă, la cunoscutele întâmplări ale Chiriței Birzoaie, în fericitul timp al isprăvniciei sale. Chirița (Draga Olteanu-Matei) se-ntoarnă de la Paris cu rochii ocupînd minimum un hectar, ca să fie de bonton, cu două fețe inzulufate (Bianca Ionescu și Cezara Dafinescu) plus o Luluță — nepoată (Monica Rusu), visătoare și pătimașă de vreme ce trage mîțele de coadă, cu musiu Șarlă (Ștefan

Tapalagă) și Guliță cel tint (Lică Gherghilescu), într-un cuvînt, cu cățel și cu puerel. Și iată cum două lumi, socotite pînă atunci ca aflătoare la distanțe astronomice una de cealaltă — Parisul, cu blanamajele și bulioanele lui și Birzoienii, cu sarmale și ișlice, poale-n briu și anterie, cu borsuri și curechi — își dau mina. Un duel plin de haz încrucisează spadele celor două „tradiții”: Barabulă (Jean Constantin), bucătarul casei, învață repede „isfranțuzăste”, cu negricioasă lui predispoziție muzicală; boier Birzo (Dem Rădulescu) îmbracă „afurisite” baine nemțaste, semănînd chiar lui Alexandru-Machedon-călare-pe Ducipal; vizitiul (Dionisie Vitcu) se face logofăt isprăvnicesc; Chirițoiaia ia lecții de inot în costum de marinier; cumnată-sa (Ileana Stana Ionescu), de călărie; dudușile,

naive și pastelate, trag îndărăt, cu ochii la împiedicatul de Brustur și Cociurlă (un amuzant cuplu interpretat de... Dorin Anastasiu și Costel Constantin); Luluța completează cu Leonas (Adrian Păduraru) în singurul cuplu salvat, de „vitronul” satirei, în vreme ce „Gulitză” calcă sirguincios în toate străchinile prostiei sale care a înfruntat veacurile (veacul, ce-i drept!).

Filmul are fast, neprecupețind imaginația scenografilor (decoruri Vasile Rotaru, costume Ileana Oroveanu). Un fast, sperăm, ironic și cl. întrucît podelele cu mozaic în lemn duduie de „perințe”, iar blanamajele se scurg prin bărbile boierilor de modă veche. Ifoșele de casă mare sînt însă atît de apăsate, încît ajung... aproape să convingă. Din acest punct, **Coana Chirița**, Birzoaia lui Alexandru, face loc **Cucoanei Chirița** ot Buftea.

Dar ce să-i faci? La urma urmei, distribuția colaborează cu entuziasm numărînd, aproape cu fiecare rol, actori excelenți, cu experiență. „Voluptățile” imaginii semnate de Ion Marinescu adaugă, la rîndul lor, alte straturi de frică dulce și pufoasă, în ritm de „hop, hop, hop, la galop”. Mușica (George Grigoriu) și monștrul (Adriana Ionescu) evoluează într-un duet palpitant, dar neostentiv, pentru că drumul de aur al Chirițoiaiei duce de acum la Iași, unde va „să prînză gineri” de soi pentru Aristița și Calipsița. Despre toate acestea însă — ne lasă să înțelegem finalul filmului — vom afla într-un alt episod.

TANIA RADU ■

Frumoasa cumințenie

Este nevoie, orice s-ar spune, de mult curaj și tărie de caracter pentru a fi cumințe într-un domeniu atît de mult supus innoirilor de tot felul, adică și mai bune și mai rele, cum este cel al picturii. La a doua expoziție a sa în București (prima a avut loc în 1983, în sala Tudor Arghezi, și a fost comentată mai mult decît favorabil) **Elisabeta Dorobăț**, confirmă, o dată în plus, că se poate face pictură de calitate, de autentică trăire artistică și prin recordarea demersului pictural la o excelentă lecție de culoare și lumină, de sensibilitate și inefabil, semnată de-a lungul timpului de o seamă de artiști: Luchian, Petrașcu, Tonitza, Ghiță, Ciucurencu și mulți alții încă. Este vorba, în fapt, de lecția naturii statice cu flori, temă dominantă în expoziția pe care Elisabeta Dorobăț, artist plastic din Craiova, a deschis-o recent în sala de expoziții a Institutului român pentru relații culturale cu străinătatea, o lecție pe care artista o interpretează cu deliberată, binevenită și frumoasă cumințenie, mizînd pe un total rafinament cromatic de-aleasă poezie. În fond, dacă artista și-ar fi propus doar o încercare a propriilor ei puteri, am fi fost mar-

torii unui experiment oarecare, dar, situîndu-se într-un viu și plener dialog cu paleta unor mari măcștri ai picturii române, Elisabeta Dorobăț a năzuit și a reușit mult mai mult. Naturile sale, deși limitate compozițional (flori, cărți și, în general un fundal alcătuit dintr-un spătar de scaun, sau un raft de bibliotecă, peste care cade blind, ca o adiere de vis, o eșarfă albă, aproape imaterială), instaurează o atmosferă caldă, parcă de-aduceri aminte, o solitudine elegiacă, un început de confesiune domoală, ca o finguire catifelată de violoncel. Principalele elemente cu care lucrează în acest registru sint, firește, lumina și culoarea,

tușele, cînd forme, cînd estompate, dar li se adaugă acestora o poezie plastică de cea mai bună calitate, o intensă trăire a clipei în miezul căreia palpită, vital, frumosul și adevărul contopite într-un tot unitar. Elisabeta Dorobăț este, fără doar și poate, o artistă în adevăratul sens al cuvîntului și sint toate premisele ca pictura sa să cunoască și pe mai departe numeroase împliniri pe acest drum care, iată, ne arată limpede și clar că lecția înaintașilor, atunci cînd este bine înșușită, dintr-o foarte curată și autentică pornire interioară, poate dezvălui noi frumuseți, noi înțelesuri.

VICTOR NIȚĂ ■

CAP LIMPEDE

● Bucureștenilor care au umplut duminică seara Grădina Boema, cu dorința de a petrece o seară plăcută, le-au fost întrecute așteptările, trupa secției de estradă a Teatrului muzical „N. Leonard” din Galați, norîndu-și promisiunile înscrise pe afișul ultimei premiere pe care au prezentat-o acasă, apoi la Birlad, Vaslui, Iași, Suceava, Botoșani, Brașov, Tg. Mureș, Cluj-Napoca, Alba Iulia. Spectacolul scris de Gheorghe Mihalache și „Nicolae Frunzetti” a fost dens, cuprinzînd toate ale genului — muzică, dans, cuplete —, alert, fără momente de scădere a ritmului (scădere doar pe unele melodii din microrocita-

jurile ultimei părți s-a simțit lipsa baletului), colorat și strălucitor. Soliștii Lidia Moldoveanu, Georgeta Ignat, Emilia Savu, Alexandru Julia, Ionel Miron, Teodor Munteanu și Valeriu Silion au interpretat, cum se cade în orice revistă care se respectă, multe prime audiții, creații ale dirijorului orchestrei, Petrică Sovăială și ale compozitorilor gălățeni Gelu Mihăilă și Florea Iancu, pe texte ce s-au ferit de banalitate, unele romantice, altele în ritmuri moderne, care au trecut imediat rampa. Corpul de balet condus de Constantin Florian — atît fetele (Tina Danes, Gina Costea, Petruța Paiu, Manuela Popescu, Ele-

na Căia, Geta Cojocaru, Laura Ardeleanu), cît mai ales băieții (Mitică Belciugan, Dan Pandur, Marcel Herembaș, Cornel Loney) — a dansat cu poftă, dovedind disponibilități multiple. Cupletele satirice, scrise cu haz și har în cea mai mare parte de chiar interpreții lor (Lidia Moldoveanu, Pia Dumitrescu, George Panaitopol și Doru Octavian Dumitru) au fost primite cu bucurie de public, teme abordate fiind variate și actuale. Două momente au fost de departe cel mai mult gustate și răsplătite cu aplauze de către public: dansul „Pescuitorii de perle” — solista ansamblului, Antoaneta Cotoroiu și

partenerul ei Costel Martin au armonizat perfect frumusețea din totdeauna a baletului clasic cu ritmurile noi — și cupletul „Parada modei”, scris și jucat de Doru Octavian Dumitru, un ideal interpret de revistă, la fel de bun actor, cîntăreț și dansator. Cu siguranță, spectatoriile aveau nevoie și de un program de sală, dar artiștii gălățeni și-au împlinit și de această dată menirea de a face — cum îi plăcea lui Amza Pellea să spună — ca zimbetului să fie parola de recunoaștere între oameni. (Reghina Vărvici).

● De curînd s-a încheiat cea de a doua ediție a Festivalului

de interpretare instrumentală de muzică românească destinată elevilor școlilor de muzică din capitală. Manifestarea este organizată cu sprijinul Uniunii Compozitorilor și a reunit, în acest an, 73 de copii, în urma unei etape de pretențioase preselecții. Important nu atît prin anvergura sa, cît prin ceea ce și propune — cunoașterea aprofundată a creației muzicale românești clasice și mai ales contemporane, promovarea talentului individual în raport cu un repertoriu nu o dată în primă audiere, ceea ce ridică sensibil nivelul de dificultate — Festivalul a intrat iată, a doua oară, în concer-

tul celorlalte manifestări asemănătoare din alte zone ale țării. Juriul, prezidat de compozitorul Liviu Dandara și reunind personalități ale creației noastre muzicale, a înminat celor mai dotați dintre micii interpreți numeroase diplome, alături de discuri, cărți și partituri de muzică instrumentală românească. Asemenea manifestări sint de natură să îmbogățească relațiile dintre mișcarea noastră compozitică — aflată, cum știm, într-unul din momentele ei de vîrf — și învățămîntul muzical, pregătînd, fără îndoială, o mai bună audiență a muzicii românești în rîndul viitorilor melomanilor. (T. Mihai)

Vitrina cărților

Călătoria îi apare lui N. Iorga drept o „lungă rătăcire în lumi minunate”, iar patima de a vedea aite locuri își avea izvorul în dorința „de a-mi îmbogăți viața prin viața foarte deosebită a oamenilor ce trăiesc aiurea, prin frumusețea adusă la îndeplinire de străbunii, morți de mult, ai acelor oameni”. Așadar, un sens ontologic, constând în sporierea ființei și altul, pedagogic, vădindu-l pe tânărul „bătrîn” născut cu vocația de „învățător al neamului”. Primului Iorga, dintre aceștia doi, îi datorăm însă cea mai fascinantă parte a operei lui. Aceasta, nefiind o „literatură de călătorie” este, în realitate, o mare „comedie umană”. Iorga n-are, firește, calmul epopeic și filozofic, înțelepciunea blândă și surizătoare a lui Sadoveanu, singurul scriitor român cu care suportă o comparație plauzibilă și convingătoare. Scrisul său torential este echivalentul unei „nerăbdări” epice și exprimă o insașiabilă foame de lume: niciodată destulă pentru înțelesul lui forță de cuprindere. Lumea aceasta care răsară pe drumurile lui N. Iorga este întinpată sau așteptată cu toate simțurile la pîndă, în alertă. Am putea zice că este un nocturn și un insomniac în comparație cu diurnul, solarul și seninul Sadoveanu. Efectele ce izvorăsc din alari extreme sau contraste sînt comparabile în plan valoric. Mai „modernă”, în înțelesul îngust al cuvîntului, literatura lui Iorga nu vadește mai puțin un genial minuiitor al limbii uzuale, de toată ziua sau, din contră, care nu se mai vorbește, precum și o uimitoare ori paradoxală unitate a varietății de registre stilistice: de la notația rapidă, stenografică și „crudă” a prozei zise moderne (pe care o putem găsi și la Sadoveanu, în „Zodia cancerului”) și pînă la stilul „matein” învăluit în fosforescența crepusculară și putridă a lumilor în agonie. Cite „direcții” ori „stiluri”, mîi noi sau mai vechi, ale prozei românești nu încap aici, în acest aproape „compendiu” al prozei realiste, „neorealiste” și artistice — se poate observa mai bine abia acum, cînd avem în față primul volum masiv, din „Pe drumuri depărtate” îngrijit, selectat și adnotat cu competența-i cunoscută de Valeriu Răpeanu (Editura Minerva). Inzestrat cu o forță shakespeariană de creație, Iorga este un mare înregistrator de fizionomii, un comediant genial al spectacolului uman urmărit în concretețea lui puternică, vie, triumfătoare. Pagina călătorului captează foșnetul furnicarului uman și rumoarea inobservabilă a existenței. O frază cită o năvălă închide un destin memorabil. Tânăr, de 19 ani, Iorga ascultă inima bătrînă a lucrurilor și descifrează în „simfonia maseilor de aramă” via poezie funebreă a trecutului. Nicăieri, aproape, nu descrie „umbre” și nu „evocă” personaje pierite ci oameni vii, cu o **prezență** extraordinară. Călătorul acesta neasemuit inventează și lasă în urmă un popor de oameni cu răsufarea fierbinte. „Pe drumuri depărtate” este o capodoperă a prozei

românești a cărei actualitate constă în forța de creație a unui mare scriitor realist. Cîta lume simplă și umilă, de toată mina, e poftită să trăiască în pagina acestui savant în a cărei memorie colosală au încăput spre a muri toate dinastiile și ierarhiile puterii din lumi străbătute! Ochiul străpunge decorul somptuos, opulența de față spre a descoperi cu mare artă mărunta, gălăgioasă, veșnică lume de jos din falnică cetate a dogilor sau aristocratica republică florentină. În aceasta se vadește gustul „sănătos” pentru o lume neștiută însă mai trainică în anonimatul ei și, în orice caz, izvorul marii literaturi din totdeauna. Călătoria, explică undevea, ca să-și îmbogățească viața: dar nici o călătorie nu te poate „îmbogăți” cu ceea ce nu ai mai dinainte. „Impresiile de călă-

dulce”, stă între sfinți și „primește cununi”. Își îndreaptă ochii, admirativ, spre un Hristos arătat popoului de Albrecht Dürer: care „detună prin asprimea desenului și tîria colorii între picturile venețiene, în care roșul sau galbenul predomină” (s.n.). Iată dar pricina nemulțumirii („pictiseli”): canonicizarea formelor și „caterisirea” culorilor. Îl revoltă idealizarea excesivă, poleirea de gustătoare a realității prin procedee prescrite. Și nu „critic de artă” — care va evolua altfel, pe alte drumuri — vorbește aici, cit spiritul liber și „eretic” al tînrului — ce-i drept, genial! — care denunță nu atît un număr de opere celebre ci „sanctomania” din capodoperele artistice, religioase, istorice. Din această pricină ele „au ajuns să nu-mi mai facă nici o impresie” căci, „pentru oamenii aceștia religia era exclusivă; ea-i monopolizase cu desăvîrșire...” Artiștii, conchide tînrul lipsit de prejudecăți, „ajunseseră să nu mai poată face nimic alta decît chipuri de sfinți, martiri și transfigurați; dogii sînt reprezentanți veșnic adorînd pe cite un Minuiitor, între doi, trei cuviosi”. Excedat de acest dogmatism mortificat — sesizat, în efigie, chiar și în capodopere — le întoarce spatele: „nu înțeleg, nu gust plăcerea estetică și casc. Se vede că sînt un barbar...” Un „barbar” a cărui furie iconoclastă contra **sanctomaniei** idealizante se îndreaptă cu siguranță către rădăcina lucrurilor: „Comenzile ce se făceau pentru biserici, neconținut aproape întăreau această dispoziție de spirit a pictorului, și, de la o vreme, bieții oameni se trezeau că nu mai pot zugrăvi decît fețele celor trecuți în calendar. Natura? Trecută la index — un cadru pentru o **inviere**, ori pentru o **înaltare**”. **Conformismul**, supunerea obedientă la reguli, canonicizarea iconografică, schematismul și închiderea artei în celula strasnă păzită a formulei consacrate: acestea sînt adevăratele „victime” ale „barbarului” atac tineresc al lui N. Iorga și nu înșii artiștii ale căror lucrări îl „pictisesc”, însă doar pe parcursul și în serviciul acestei splendide demonstrații. Terenii, e limpede, sînt simbolici: „zugrăvitorii de sfinți” și „realiștii olandezi” denumesc două feluri de a vedea, două concepții despre artă și despre libertatea creației. Cel puțin în tînerete, Iorga rămîne alături de „realiștii olandezi”. Iconoclast, își fixează ochii pe un Hristos fără aureolă și sfințenie, la care nu se poate prosterna mistic ci doar cutremura realist: o imagine chinată, cu „ochii oboșiți, gura dureroasă, fața strimbată, trupul strivit” inchipuind „apoteoză durcerii omenestii”. Pe care a regăsit-o de-a lungul **drumurilor depărtate**, în timp și spațiu, multiplicată în miile de chipuri ale omului de la țară, anonimul făuritor și păstrător de istorie din slujirea căruia și-a făcut un crez și un tel. Acest popor de oameni trece într-un marș tăcut pe **drumurile** lui Nicolae Iorga. prozatorul pe care merită să-l redescoperim azi cu spiritul proțuire.

Cronica literară de C. Stănescu

Pe drumurile lui Iorga

„torie” sînt, din acest punct de vedere, autoportretizări deghețate. Călătorul nu este inocent iar în „portret al artistului în tînerete” ne-o arată cu prisosință. Așadar, aflat în Veneția „palatelor mincate de lepra neagră a veacurilor”, în mijlocul opulenței artistice străbătute în goană de turiști învăluiți în fumul de tîmie al admirației convenționale, călătorul nostru refuză codul bunelor maniere și se susține acestui comportament prestabilit. Cu o admirabilă libertate de spirit — care nu se învață la nici o școală — nu vrea și nu poate să-și ascundă „plictiseala” — revoltătoare! — provocată de monotonia gloriilor consacrate. Mai multe lucruri se pot citi în această sfidare. În primul rînd este un mod de a nu cotiza la bursa gustului comun — închinător necondiționat la valorile admise. Departate de a fi un banal „nonconformist”, tînrul Iorga dorește, apoi, să se singularizeze, făcînd opinie separată. Este, cum am zice azi, un „elitist”. Nu se închină la idoli cetății și, întorcîndu-le spatele, osîndește pe „zugrăvitorii de sfinți italieni” și-i blagoslovește pe „realiștii olandezi”. Nu-i plac „lapiseriile” de picturi sacre de pe pereți, chiar dacă ele sînt semnate Veronese, Tintoretto, Contarini, Aliense ba chiar și Rafael și în care cetatea, gloriificată în chip de femeie „bălaie și

Iubirea

de frumos

Limba română

Cu trei sute de ani în urmă apărea acel monument hotărîtor al unității limbii române, cu îndeminarea dumnezeului Constantin Brâncoveanu, marele logofăt, Biblia de la București.

Unirea săvîrșită de Mihai Viteazul cu aproape un veac mai devreme era pecetluită, întărită, întreținută pe calea acestei cărți a cărților ce ajungea mai ușor decît o oștire în cele mai tainice lăcașuri de priveghere ale neamului românesc.

Chir Teodosie, mina dreaptă a voievodului, era ardelean. Înainte de Antim Ivireanu el este cel ce răspîndește cartea românească din cele patru mari tipografii de atunci în toate provinciile românești.

De pe prima pagină aflăm această formulare: „S-au tîlmăcit după limba elinească spre înțelegerea limbii românești”. Limba română care există se coagulează, devine pe înțeles, adică se odihnește în rosturile ei firești, deplină fiind de acum încolo într-o exprimare cele mai adînci simțiri de cuget și inimă omenescă.

Același lucru s-a întîmplat în celelalte limbi europene după apariția acestui monument de limbă: au apărut literaturile naționale.

Îl vedem pe Mihai Eminescu cu lada sa plină cu cărți vechi românești, cele din care și-a extras mireasma scrisului său după cite i-a fost dăruirea în spiritul Logosului intrupat în istorie ce scînteie și în Lucafărul.

IOAN ALEXANDRU ■

La începutul acestei luni a avut loc la Onești cea de a XIX-a ediție a **Colocviului G. Călinescu**. Este o manifestare culturală care adună anual un număr de intelectuali din toată țara (scriitori, pictori, muzicologi, sociologi, actori, istorici) pentru a discuta despre G. Călinescu și, prin el, despre cultura română. Mai există un factor care definește caracterul acestei neobișnuite **întîlniri spirituale** și anume publicul oneștean: atent, receptiv, îndaloritor. Participă, cu mare însuflețire și devotament, autoritățile locale în frunte cu primarul orașului, specialiști din industria chimică, profesori, oameni, în fine, dornici să între în dialog și să se instruiască. O fostă studentă a Universității din București, profesoară de limba română, îmi mărturisește că pentru ea și mulți alți oneșteni **Colocviul G. Călinescu** este o sărbătoare a spiritului și îl așteaptă totdeauna cu bucurie. Anul acesta ea a venit însoțită de fiica ei, elevă la un liceu din localitate, pentru a urmări împreună dezbaterile despre literatura contemporană și despre modernitatea lui I.L. Caragiale, două dintre temele colocviului.

Cum particip, la rîndul meu, de mulți ani la aceste **întîlniri**, mă simt îndreptățit să spun ceva despre ele, cu precădere despre ultima care a dezbătut, printre altele, relația dintre literatura și istorie, modernitatea lui I.L. Caragiale, cum am spus deja. **muzica între rațiune și sentiment** (la secția „Artei”), **realismul literaturii** de azi și, în fine, într-o secție condusă de Al. Piru, a fost evocat G. Călinescu, profesor. Colocviul a fost precedat de o prelecțiune, ținută anul acesta de Const. Ciopraga, și de un impresionant recital liric susținut de actrița Leopoldina Bălanuță. Interpretarea baladei despre Meșterul Manole, în varianta Alecsandri, mi s-a părut admirabilă. Un lucru nou a fost, reaparitia **Jurnalului literar**, ca supliment trimestrial al revistei **Ateneu**.

Nu intenționez să fac o dare de seamă despre această manifestare intelectuală de interes național, vreau doar să notez cîteva impresii. Mi-a plăcut, de pildă, modul serios în care s-a discutat despre **modelul Caragiale** în proza noastră. Discuția s-a concentrat asupra prozei tînerilor și, pe drept, pentru că aceștia vîd în autorul **Momentelor** un model epic și preluau de la el un stil de a scrie. Nu sînt, evident, cei dintîi care redescoperă **stilul Caragiale** (există precedentul Preda și al po-

vestitorilor din generația '60), dar tinerii poeți și prozatori de azi vîd în I.L. Caragiale un precursor. În dezbaterile de la Onești au fost aduse argumente de mai multe feluri pentru a justifica această preferință. Revenirea modelelor în literatură este un proces complex și nu totdeauna ușor de elucidat. Caragiale a fost imitat mai ales de autorii dramatici, mai rar de prozatori și, iată, asistăm acum la o revenire a lui într-o proză care vrea să transcrie limbajul străzii și să facă în chip fidel cronica evenimentelor mărunte din viața individului. Interesul

Întîlnire spirituală

pentru „prozismul” vieții, notarea în mod realist a faptelor comune, existența văzută în formele ei nesărbătorești, stilul ironic și multe altele fac din I.L. Caragiale un prozator care vine în împlinirea generației tinere de scriitori.

Foarte animată a fost discuția despre **profesorul G. Călinescu**. Cei care i-au urmărit cursurile și au trăit mult timp în preajma lui (între ei, Al. Piru, Corneliu Ștefănescu și Valentin Silvestru) au vorbit de „spectacolul Călinescu”, strălucitor și inimitabil. Am ascultat cu interes aceste evocări, generația mea n-a putut să urmărească scîlpitele prelegeri ale criticului. N-am scăpat însă nici una din aparițiile lui publice și mi-am putut face o idee despre profesorul acesta care nu semăna cu nimeni altul și care, în chip evident, se îndepărta de tradiția oratoriei universitare. G. Călinescu, ostil protocolului universitar, nu disprețuia cu toate acestea pedagogia și nu îndepărta ideea de a fi un educator. Îi plăcea de altfel să fie profesor și, cum am scris și altădată, nu accepta să i se spună decît într-un singur fel: **profesore**. Absent de la catedră după 1949, el a continuat să educe noile generații prin scrierile sale. Nu-i, desigur, același lucru. Profesorul nu **predă** literatura, învață numai spiritul tînr să se apropie de literatură dîndu-i un număr de principii și o cale de acces spre opera literară. Se spune că G. Călinescu era

foarte generos la examene, dădea ușor zece și interzicea studenților să-i reproducă mecanic cursurile. Refuza să asculte unele subiecte (despre Vlahuță, de pildă), orientînd studentii în cauză spre asistenții săi. Nu am căderea să judec această strategie pedagogică, orice profesor are, ca să spun așa, metoda lui și ea nu poate fi acceptată sau respinsă decît în funcție de rezultatele ei. Studentii lui G. Călinescu învățau, spun cei care cunosc bine lucrurile, de rușine și de plăcere. Ce-și poate dori mai mult un profesor? Tudor Vianu era sever și profecolar la examene, în fața lui trebuia să te prezinți într-o ținută vestimentară decentă, demonstrația trebuia să fie coerentă, informațiile exacte. Un coleg, viitor prozator, a cutezat să-i adreseze în pauza unui curs cîteva cuvinte fără să-și scoală șapca din cap. După primele vorbe șapca mare și ponosită a zburat realmente de pe capul imprudentului student smulșă de mina profesorului miniat. Alt stil. Nu zic mai bun sau mai rău, dar alt mod de a comunica. G. Călinescu dădea un spectacol de inteligență și fantezie, Vianu **oficia** la catedră, ducea domol și ferm ideile sore o încheiere verosimilă. Este inutil să discutăm care model este de urmat. Spiritul tînr are nevoie de amindouă.

EUGEN SIMION ■

În acest număr, reproduceri după lucrările pictorului Viorel Mărginean

Constelația lirei

La sfîrșitul lunii mai 1987, s-a desfășurat, la Brăila, **Concursul de poezie patriotică, Odă pămîntului meu — Miha Dragomir**.

Premiul revistei **Flacăra** a fost acordat Melaniei Cuc, născută la 22 iunie 1916, în Archiud — Bistrița Năsăud, cărreia îi publicăm astăzi grupajul de față.

Fintina

Mugurii de zahăr candel
Se dezghioacă
Încet, încet
Deasupra orașului;
Din havuz
Ies degete de polcn
Si-n urma lor
Mătăsoase imnuri
Inundă răsăritul;
Ultima stea
— cucuvea albă —
Se piaptănă
În custodia lichidă
Pe care în clipa de față
Aș vrea s-o pot
Describe
În toate limbile
Pămîntului

Pigmalyon

Cît îi plăcea
Să cioplească-n marmură albă
Părul ei negru
Ce mirosea
A iarbă strivită de grindină...
Cît îi plăcea să lovească dalta
În fibra vînoasă
Și fierul cu piatra
Să cînte ca gresia-n coasă...
A inventat
Patruzeci și patru
De pereți suspendați,
A rupt
Patruzeci și patru
De dăți de argint
Pînă cînd mina i-a devenit
Transparentă
Și a descoperit
În tremurul-incarnării
Palmele iubitei
Atingîndu-i palmele Lui
Uriase, iluminate
Ca două catedrale.

MELANIA CUC ■

Pe calea aerului, campania TAROM leagă 17 orașe românești pe linii care însumează 10 000 de kilometri, în vreme ce din București zboară curse regulate spre 38 de mari orașe ale lumii, pe drumuri ce însumează 120 000 de kilometri, iar cursele charter se îndreaptă spre 400 de localități de pe glob, organizând transporturi de turiști, marinari, pelerini-sporterți, după cum, în cadrul curselor de cargo, compania este una din cele mai cunoscute în Europa prin transportul de animale vii. Avind o numeroasă flotă, cu o gamă largă de aeronave, TAROM-ul și-a extins gama serviciilor închiriind aeronave cu echipaje și asigurarea de asistență tehnică în diferite țări ale lumii. De pe pista de la Otopeni, lungă de 3 600 de metri, își iau zborul sute de aeronave pornite pe drumurile de aer ale globului pământesc. În anul 1985, compania a primit steagul de unitate fruntașă pe ramură, iar pe primele 5 luni ale acestui an se află în fruntea întrecerii socialiste.

În holul simulatorului așteaptă un alt echipaj de TU-154. După figurile lor nepăsătoare se vede că sint vulpi bătrâne, piloți hirsțiți pe toate drumurile și cu toate belelele, înși care și-au trăit câțiva ani din viața deasupra norilor, față în față cu stelele cerului și albastrul pur al universului luminat de amiază. Își predau fișele și urcă scara simulatorului. Simulatorul e un aparat complex, cu o cabină identică de avion, cu calculatoare care furnizează în timp real toate ecuațiile aeronavei, cu o cameră de luat vederi care proiectează imaginea pistei de pe o machetă pe un ecran. Echipajul se comportă exact ca în condiții de zbor. De jos, de la un tablou de comandă, instructorul urmărește manevrele și, din când în când, prin intermediul calculatorului, le introduce câte un defect. Fiecare echipaj e obligat să efectueze un număr de ore de simulator pe an. Trebuie să treacă prin toate ipostazele nefăcute. Piloții avioanelor BAC fac orele de simulator la Londra. Cei de pe Boeing, la Karachi. „Omului i-e frică de tot ce nu cunoaște și atunci încercăm să-l punem în situații cât mai diferite, dar logice și adevărate pentru a-l pregăti pentru orice împrejurare, chiar dacă ea nu va apare într-o viață întreagă de navigator.” Comandantul Furdî se așază în fața tabloului de comandă al simulatorului. Beculețele se aprind unul câte unul. Cei din cabină efectuează cele patruzeci sau cincizeci de verificări de pe cheking list, obligatorii înaintea oricărei decolări. Ready for taking off! Go! Se aud comenzile scurte și discontinue tăioase ale celor din cabină. Instructorul se așază pe scaun, își pune o țigară stinsă în colțul gurii și începe să urmărească aparatele. Pe câteva butoane scrie „Incendiu”. Tare îmi vine să apăs pe unul din ele ca să văd ce reacție are echipajul.

— Nu le puteți introduce o defecțiune mai groasă!

— Cum adică?

— Una mai periculoasă!

— De aici se pot simula toate defecțiunile posibile!

— Bine, atunci să-i băgăm foc la amindouă motoarele.

Comandantul instructor se întoarce pe scaunul rotitor.

— E un program de instruire, cu defecțiuni eșalonate.

— Ei îl cunosc?

— În nici un caz. Trebuie să constate defecțiunea pe baza datelor de la aparatele de bord și să procedeze în consecință.

— Atunci ce ne-ar costa să declanșăm un incendiu la amindouă motoarele și să rămână doar cu unul singur în funcțiune.

— Nu e complicat! Tot o descurcă.

Să zicem că nu le iese nici trenul de aterizare și n-au nici un aeroport în apropiere.

— E prea de tot!

— Dar se poate întâmpla?

— Se poate și ei trebuie să fie pregătiți pentru orice!

— Atunci să zicem că izbucnește și un incendiu la cala de bagaje și giroscopul s-a defectat și nu e nici cimp în preajmă, trec peste o pădure nesfârșită.

Comandantul instructor se întoarce iar. „Are o față incremenită și o privire disprețuitoare. Chiar vreau să-mi bat joc de cei de pe simulator? N-am ațita suflet? Cum pot să-mi imaginez atâtea rele deodată?”

— Poate că uneori, dintr-un milion de zboruri, se întâmplă!

— Află de la mine că dracul nu face mânăstire cu toate odată. Și dacă totuși o face, să știi că nici lor și nici mie nu mi-e frică. Or să-l ducă doar cu un singur motor până se termină pădurea aia nesfârșită de care zici dumeata și o să facă o aterizare forțată!

— Da, dar am zis că trenul de aterizare nu le iese!

— Și ce dacă! Când s-au parădit toate trei motoarele, nici nu mai au nevoie de roți. E chiar interzis să le folosească la o aterizare forțată. Își pregătesc locul și-l pun pe burta.

În timp ce apară zborul de gîndurile mele prăpăstioase, comandantul Furdî le introduce prin discrete apăsări de buton tot felul de defecte. Depresurizare, pierdere de combustibil, incendiu la unul din motoare, defectarea aparatului de bord și direcție, încă un incendiu de motor, aterizare forțată, teren accidentat și nu zice nimic, ascultă doar conversațiile echipajului și le urmărește manevrele. Nu are nici o obiecție. Cei din cabină sint meseriași bătrîni. Nu-i sperii cu una cu două. Execută aterizarea pe teren accidentat, cabina așezată pe niște pistoane hidraulice se zgîlție de mama focului și apoi se liniștește ca un balon pe o apă incremenită. Au aterizat fără pistă, pe un teren accidentat, executînd corect toate manevrele. În siguranța celor din cabină se simte ceva din experiența celor 65 de ani de zbor al aviației române, din meseria ridicată la rangul de artă tocmai pentru că sute de mii de reguli neîndurătoare au devenit tradiție. Poate că n-ar strica să învățăm cite ceva, pentru munca noastră de fiecare zi din rigoarea, seriozitatea și puterea de concentrare a acestor zburători care au făcut din meseria lor un titlu de glorie pentru iscusința românească. Comandantul instructor deschide microfonul și spune scurt, breake. Pauză băieți! Usa cabinii de simulare se deschide. Apare întii un cap de bărbat, o față roșie, mare, transpirată, cu părul căzut, în șuvițe lipicioase.

— Ce zbor stupid!

— O.K. Fără greșeală, zice comandantul Furdî.

— Mulțumesc, spune cel care coboară scara, un mulțumesc searbăd, banal, de parcă i-ar fi împrumutat un pix. În acel moment am simțit cu adevărat o curiozitate nebună. Cine sint oamenii aceștia care zboară la unsprezece mii de metri deasupra pămîntului, fac mii de kilometri într-o zi, survolează sute de orașe și zeci de țări fără să le tremure măcar un mușchi al obrazului, apoi se întorc, aducînd cu ei alții oameni pe care nu-i cunosc și nu știu nimic despre ei.

Orc întregi

nu aud nimic în eter

Dacă întrebî o sută de copii din clasa întii ce vor să facă atunci cînd vor fi mari, cel puțin nouăzeci vor răspunde fără ezitare: pilot. Curajul lor este pur iar tentația zborului, nemărginită. Peste această speranță, viața aruncă apoi cel puțin o mie de valuri, de parcă ar vrea să stingă o flăcără din care să nu mai rămînă decît amintirea. Din o sută de mii, dacă se ridică doar unul. Ceilalți uitați cu desăvîrsire. Refuză să-și aducă aminte de un vis, iar neputința de a-l atinge a creat legende. Că pentru a deveni pilot trebuie să promovezi un sever examen al danturii, al inimii, că testele fizice, psihice și de inteligență sint mai ceva decît caznele pe care le îndură Făt Frumos pentru a ajunge la merele din grădina de aur. La mahala, dintre țate, cel puțin citeva știu niște mici șmecherii pe care le dau drept teste pentru selectarea piloților sau a cosmonauților, fără să știe că, în cele din urmă, pentru a deveni pilot nu trebuie decît să fii un om normal din toate punctele de vedere. De obicei, în școală, cînd, însoțit de un instructor, începi să zbori, ți se spune la fel cum li se spune și

cosmonauților, fii atent, tu nu ești un tip care ai fost urcat în șmecheria asta ca să crăpi, ci un om normal, pasionat de zbor, care pentru o clipă de neatenție sau de frică poate să crape ca un gîndac ars la lumina flăcării de chibrit. Gîndește-te bine și hotărăște-te pentru că mai ai timp să renunți. Adevărul este că nimeni nu se naște pilot. Omul nu s-a născut să zboare și atunci toate încercările sale de a se ridica în aer spre a străbate spațiile însemnate curaj, inteligență, stăpînire de sine și încă un lucru. Nu se poate ridica la mii de metri de leagănul copilăriei sale fără să riște. Iar riscul înseamnă puterea de a pierde totul pentru un pas înainte pe mările necunoscute. Cucerirea lor a fost o aventură. Următorii au ajuns deja pe un teren „bătătorit”. Să zbori nu mai e nici o filozofie. Doar meserie. O meserie cruntă, aspră, care-și amină clipele de frumusețe abia la întîlnirea cu pămîntul. Dar cînd ajungi ești prea obosit ca să te mai gîndești la ceva. „Eu zbor pe cel mai vechi tip de avion de pasageri pe care-l avem în dotare. De șase ani îl ridică din nou zilnic, atunci de citeva ori pe săptămînă și bat Europa, Asia și Africa. A fost transformat în avion de marfă și facem curse de cargo. Cinci oameni în cabină, zburăm șase-șapte ore pînă ni se urăște. Nici măcar nu te poți ridica să faci cîteva pași pînă la pasageri ca să te dezmoștești. În spate e frig pentru că altfel s-ar altera marfa. Ne bem paharul cu apă la clasică jumătate de oră și ne ridicăm de pe scaun ca să ne întindem puțin. Ore întregi nu aud nimic în eter. Aerul e foarte uscat și simt cum mă dezhidratez cu fiecare minut”, spunea un comandant de IL-18. Să presupunem că el s-ar numi Ion Panait, un bărbat la 38 de ani, dintr-o comună din Prahova, fost electrician pe la rafinăriile din preajma Ploieștilor. Ani la rînd, după școala de pilotaj a zburat pe un elicopter. „Băteam satele din Moldova pentru a lua de urgență oamenii cu accidente grave. Era vremea cînd așezam elicopterul la marginea unui sat și se stringea toată lumea ca la urs. Aveam soția și copilul la Ploiești, iar eu zburam la Iași. După un timp, am trecut la agricultură. Plecam la stropit de vii la Colnari, în Mehedinți sau pe aiurea și mă gîndeam că într-o bună zi voi ajunge să zbor cu un avion de pasageri. Noi, piloții de elicopter, stropitorii, cum ne ironizau unii, eram socotiți ultima treaptă a aviației. Se spunea că acel care lucrează pe elicopter nu mai pune mina pe manșă de avion pentru pasageri. Am strîns din dinți și am încercat. Pînă la urmă nu a fost decît o prejudecată”. Două sint marile prejudecăți care privesc zborul. Una, că fiecare ridicare spre cer e o posibilitate de a-ți încheia socotelile. Sosită mai tîrziu în caruselul mijloacelor moderne de transport, aviația a fost privită cu multă neîncredere. Încă mai sint oameni care nu au curajul să călătorească în avion, ignorînd toate statisticile care spun clar că dintre toate modalitățile de deplasare zborul are, de departe, cel mai mare grad de siguranță. Conform cifrelor statistice, de o sută de ori e mai periculos să urci într-un automobil, decît într-un avion. Și cu toate acestea, desprinderea de pămînt e însoțită de o neliniște. Dacă? Dar dacă traversezi pe unde este interzis? dar dacă alunecă un borcan de la etajul zece și tu tocmai treceai pe trotuar? dar dacă barca ia apă? dar dacă te înțepi cu un ac ruginit? dar dacă scapi telefonul în cadă în timp ce faci baie? Ignorăm toate riscurile printr-o care viața noastră se strecoară în fiecare zi și avem îndoieli în cea mai teribilă cucerire a omului — zborul. John Glenn, unul dintre primii cosmonauți ai lumii, a luptat pe un avion în războiul din Coreea, a luptat în Pacific, a fost lovit de mai multe ori în coada avionului, o dată i-au nimerit și rezervoarele și a trebuit să sară cu parașuta ca să-și scape pielea. A fost primit în corpul de cosmonauți, a fost supus la toate testele fizice, a suportat centrifuga pînă la viteza de 20 g, adică de douăzeci de ori accelerația gravitațională, a zburat în Cosmos și, mai apoi, s-a lăsat de zbor pentru a intra în politică. Și într-o bună zi, în baie, în timp ce se bărbiera, dulapul cu scule de ras s-a desprins din perete și i-a căzut în cap. Două luni a stat nemişcat, între viață și moarte, gîndindu-se probabil că zborul rămîne cel mai sigur mijloc de a te mișca prin univers.

A doua mare prejudecată care mai circula s-a născut din prima. Dezvoltarea impetuoasă a aviației și faptul că avionul a devenit cel mai sigur mijloc de transport îi determină pe unii să creadă că pe drumurile cerului nu se întâmplă nimic. Eroare. Sint mii de lucruri care stabilesc cu precizie fiecare amănunt. Rufa, înălțimea, vîntul, viteza, greutatea, intervalele de timp. Totul. Și cu toate acestea, nici o cursă făcută pe același traseu, la aceeași oră, cu același tip de avion nu seamănă cu cealaltă. Fiecare zbor e la fel de important ca și prima desprindere de pămînt. „Pe aeroportul din Calcutta, la decolare, am luat un condor sau un vultur uriaș în motor. A crescut temperatura rapid și ne-am dat seama că motorul e praf. Am aterizat la Karachi, am lăsat pasagerii pentru care a venit un avion special din țară și, în trei motoare, am venit acasă (Aurel Nedelcu, comandant instructor). Radu Stoenescu, comandant pe un TU 154, în timp ce se pregătea de aterizare la Bagdad a prins o pană de curent și n-a mai văzut decît pista care se scufunda în întuneric. Un altul, pe un mare aeroport european, avea acceptul de aterizare din partea turnului de control și, cînd s-a apropiat de pistă, a văzut-o ocupată de un alt avion. A ratat de aproape. Băr-

trebuie s-o vizeze. În unele aeroporturi, comandantul mai primește și un dosar cu migrația păsărilor. Pe aeroporturile situate în apropierea mărilor și oceanelor sau în cele așezate în zone cu multe păsări, riscurile sint sensibile mai mari. O vrăbie intrată în motor în timpul decolării îl distruge complet. Darămite un vultur sau un pescăruș. Să iei în plin un stol de păsări în timpul decolării, imediat după ce te-ai ridicat de la sol, înseamnă o adevărată nenorocire. Se distrug motoarele și numai unul costă zeci de milioane de dolari. Dar pînă la decolare mai este. Cu o oră și ceva înainte de plecare, cei doi, comandantul și secundul, trec prin controlul vamal și se îndreaptă spre aeronavă. Fac toate verificările stabilite de manual. Între timp urcă și pasagerii. Turnul de control îi avertizează că în curînd vor avea pista liberă și trebuie să fie gata de zbor. Peste cîteva minute, turnul îi anunță să pornească motoarele. Inginerul de bord le pornește. Ready for taking off! Comandantul întrebă, gata pentru decolare? Ceilalți răspund, gata pentru decolare. Ready for taking off! Motoarele turate la maximum și apoi, go! și comandantul ridică frînele și aeronava începe să alerge pe pistă. Viteza crește, crește mereu. Secundul sau navigatorul stă cu ochii ațintii

Vasile Petriaru, Aurel Eugen Dobre (în ordin)

Cu fața spre

Reportaj de CORNE

bații nu discută despre frică. E aproape o impudoare masculină.

Cutia neagră de culoare galbenă

Cu trei ore înainte de zbor îi vezi în parcare aeroportului. Își pun sistemele de siguranță la mașini, își încearcă ușile și apoi se îndreaptă spre aerogară. Poartă cu ei o geantă mare, paralelipipedică, burdușită cu hirtii și sandviciuri. Își iau ordinul de zbor. Trec pe la cabinetul medical de la etajul întii. Doctorița Elena Berianu le face controlul de rigoare. Pulsul, tensiunea, starea generală, gradul de oboseală, fiola alcooloscopică. Insoțitorile cu o rană la mină sau cu un herpes sint oprite din cursă. Comandantul ia apoi legătura cu serviciul comercial. Încărcătura e importantă pentru calcularea combustibilului. Trece apoi pe la serviciul meteo pentru a ridica dosarul cu vremea. La serviciul de navigație studiază ultimele documente legate de rută și de aeroportul de destinație. Secundul se ocupă de încărcătura și petrol, de centrarea aeronavei. Tot el ia geanta aeronavei. Fiecare tip de avion are o documentație specifică. Fără ea nu ai dreptul să pornești în cursă. În această geantă se află și manualul de zbor al aparatului respectiv. Cartea prevede toate verificările obligatorii înainte de plecarea în cursă, toate manevrele înainte de decolare, în timpul decolării și în timpul zborului. Tot ce scrie în această carte este literă de lege. Acolo găsești instrucțiuni precise pentru ce ai de făcut în cazul tuturor defecțiunilor. Pilotul nu are voie să iasă din litera acestei cărți, așezată între comandant și secund. Ea este biblia de zbor, cartea de căpății, pe care fiecare navigator

pe tablourile de bord. Unul dintre ei anunță V₁. Orice s-ar întâmpla pînă la viteza V₁ mai îngăduie o renunțare la decolare. Apeși frînele și oprești. După V₁ trebuie să te ridici. Dacă ai încerca să oprești aeronava peste această viteză te-ai opri undeva în bălării. După V₁ urmează V_r, viteza la care comandantul trage manșa și ridică avionul în aer. Dacă se întâmplă ceva, se ridică pînă la patru sute de metri, face un tur de pistă și se întoarce la aterizare. După ce-a urcat la cîteva sute de metri, sau chiar la o mie, aeronava trece în miinile pilotului automat. Asta nu înseamnă că din această clipă începe boiera. Pilotul automat execută comenzile pe baza datelor primite. Și încep calculele de vînt, direcție, greutate, consum, convorbirile cu solul și alte sute de gesturi mărunte, vitale fiecare, pe care le execută pe același scaun înghesuit și mic. Între timp, harnică și neobosită, cutia neagră înregistrează totul. Cutia neagră e de fapt galbenă. Are o formă rotundă iar la alte avioane e paralelipedică. Se montează undeva în coada avionului și ea înregistrează în permanentă pe bandă magnetică sau bandă metalică zeci sau sute de parametri din funcționarea avionului. Are o carcasă metalică și rezistă la șocuri foarte puternice, la foc și la apă. În apă de mare începe să emită semnale radio. Cutia neagră de culoare galbenă nu e singura. O doua înregistrează convorbirile din cabina echipajului. Totdeauna rămîn înregistrate ultimele douăzeci de minute de zbor. E o incremenire care durează ore și ore și care se repetă, mai ales vara, aproape în fiecare zi. Numai tu și cerul albastru, numai tu și noaptea nemărginită sau ceața picloasă, care se prelinge pe parbriz. Și toți spun, am zburat un Boeing, am zburat un BAC. Nici unul nu zice,

am pilotat sau am condus. Și după ce aterizează la destinație începe altă nebunie. Pe marile aeroporturi, dacă întârzi decolare cu o oră, plătești o despăgubire egală cu prețul unui automobil. Și nu e avionul o fabrică de mașini să tot cobori din el cite una ca să-ți achiți nepriceperea sau indoiala. Tăking off! Go! Înăpoi spre casă. De cum au trecut formalitățile aeroportului Otopeni și au ieșit din aerogară, își scot tresese. E primul lucru pe care-l fac. Chiar înainte de a telefona acasă. Și le scot și le pun într-un buzunar. Când îl văd pe stradă pe un coleg îmbrăcat în costum de navigator încep să-l cînte. Cutare umbra astăzi prin oraș în costum de pompier! Sint mindri de ceea ce fac, chiar prea plini de asta, dar, printr-o ciudățenie, nu suportă să se vadă pe stradă în această uniformă atât de invidiată. Aurel Nedelcu e comandantul detașamentului IL-62. Are aproape șaisprezece mii de ore de zbor. A trecut și prin momente grele. Pe drumurile cerului liniște a încetat demult. El a luat un condor cînd venea de la Hanoi. Pînă la urmă a adus aparatul în țară. „N-ai voie să eomiți nici o greșală. În aviație, fiecare regulă a fost scrisă cu sînge și de aceea e sfințită. Și acum, la revedere. Mă pregătesc pentru cursa de New York. Zbor avionul pînă la

hibou. Comandantul instructor Vasile Petrariu, directorul companiei închide biroul, își ia geanta de pilot, urcă în Boeing și-l zboară pînă în Mauritania. Se întoarce poimîine. Toate chestiunile urgente le pot discuta cu directorul adjunct. Unde e? Acum e la manșă. Vine din cursă de la Abu Dhabi, aterizează, predă documentele și vine la companie,

Femeie acelu

Ar fi nedrept. Fac și ele aceleași drumuri pe meridianele cerului. Unii spun că au o viață de vis. Ele spun că stujba lor este extrem de dură. Își sacrifică familia, copilul rămas spre îngrijire și educare ba la bunici, ba la părinți, ba prin vecini. Ce vă pasă, vă plimbați, zic unii! Nu-i ușor să ai necazuri și să zîmbești tuturor, să fii cu ochii pe fiecare, să-l liniștești, să-i dai încredere, să asiguri servicii impecabile și pe liniște și pe furtună, și pe o cursă de o oră și pe una de zece. „Nu mi-e frică de nimic. Nici de oameni, nici de zbor, nici de mașini. Am avut trei accidente grave de mașină și am avut noroc. Am aproape zece mii de ore de zbor și nu mi s-a întîmplat nimic. Cu mine se zboară frumos, în liniște. Toți mi-au spus că eu aduc lumină“ (Rodica Corniță, comandant adjunct

danta detașamentului). Avionul nu cară o păpușă, ci un membru din echipaj. Sint 330 de insoțitori la TAROM care încearcă să-l facă pe fiecare pasager să uite că se află la mii de metri deasupra pămîntului. În acest corp sint și cițiva băieți. Succesul lor este mai mic. Poate de aceea muncesc mai mult. După 20 de ani de zbor, Ludmila Ogrijanu s-a pensionat. Suferă la fel ca un pilot care nu mai poate naviga. Nu e obositor să zîmbești de trei ori cit un actor într-un spectacol? Poate că uneori e un transfer de sentimente pe care nu ai timp să le reverși acasă. Un italian s-a supărat. Un francez s-a îmbolnăvit. Un englez nu mai vrea muzică. Un cobe întrebă, dacă întârziem? Unul vrea suc pentru a-și lua medicamentele. Altul întreabă ce comună se vede în dreapta. Altul vrea cafea fără zahăr. Mariana Gindac avea trei insigne. Nu le mai poartă. Fiecare a primit-o la cite un milion de kilometri de zbor. Cînd a trecut de al patrulea milion și-a cumpărat un buchet de orchidee de la Singapore. Una s-a întîlnit cu Peter O'Toole la Pekin. Alta a însoți-o pe Claudia Cardinale la București, venită la un tratament de geriatric. Carmen Tacciu pleacă la Londra. Lasă acasă patru copii. Din cînd în cînd, la departamentul de insoțitori de bord mai vine o femeie în vîrstă: Viorica Huțanu a fost stewardesa cu brevetul numărul unu din aviația română. Mama e plecată în Africa și se întoarce diseară, spune copilul. În avion, un alt copil plînge și trebuie liniștit. Pentru citeva secunde, îl ia în brațe și-l liniștește. Și eu am un băiat acasă! Copilul tace și se miră, de parcă ar zice, ce chestie! Uneia i se mai spune și pisica neagră. De fapt e blondă, cu păr înclat, de statură medie și de un optimism molipsitor. Are doi copii și spune foarte serios că visul ei a fost să poarte o uniformă ca să scape de toate teroriile modei. N-a avut senzația de leșin decît o singură dată, atunci cînd s-a văzut trecută pe lista celor reușiți la concursul de insoțitori de bord. Aurelia Grigore este printre puținele stewardese din lume care mai zboară după ce a trecut prin două incidente. Fotografia ei a fost publicată în diverse ziare și într-o carte despre istoria aripilor românești. Mereu i se cere să povestească întîmplarea petrecută cu mulți ani în urmă, cînd în Mauritania, din cauza unei defecțiuni la stația de ghidare de la sol, avionul n-a aterizat pe limba de pămînt pe mijlocul căreia se afla pista, ci alături, în ocean, a rulat pe apă și apoi s-a oprit într-un banc de nisip, ascuns la un metru sub valurile inspumate. Era noapte și avionul s-a rupt în două și ea împreună cu kolegele ei îi ajutau pe pasageri să urce pe aripi și să stea cumînți și calmi, pregătiți cu vestele de salvare. Unii au plecat înot spre țarm și ea, împreună cu cei răniți ușor, a rămas cinci ore pe aripi. Dacă motorul din coada avionului n-ar fi funcționat încă o oră poate că, după incidentul aviatic, ar fi avut delicate probleme cu rechini. Era gravidă, dar uitase de copilul care acum se zbunguie în jurul mesei, și fără nici o zgîrietură, fără nici un gînd, se ocupa de pasagerii contrariati și veseli. Pluteau roți, scaune, uși, sacose și pături și ea se purta ca un caporal aspru cu bărbații care voiau să-și aprindă o țigară, uitînd de petrolul care plutea pe apă în jurul aeronavei. Au evacuat puținii rănii, femeile și, la urmă de tot, echipajul. Nu avea nicio zgîrietură. Dimpotrivă, își păstrase umorul și, după cele șapte ore de teste psihologice la care a fost supusă, i s-a spus, sînteți de invidiat. Și ea și Georgeta Negru, și echipajul, continuă să zboare. În aer se simte mai sigură decît la masa de prînz și se bucură de parcă s-ar fi ridicat la cer pentru întia oară.

Fetița, ne vedem mîine!

Un om nu prea înalt, îndesat, cu părul cîrlionțat și alb. Cînd stă în picioare ai impresia că se întepeneste în pămînt. E agil, vesel, tăcut, mirat, contrariat că fetița n-a venit de la meditații, contrariat de întrebările simple cărora le simte răspunsul dar îl incomodează explicațiile. Ține mereu geanta de zbor lîngă fotoliu și din cînd în cînd scoate o flying book pentru a mă convinge de ceva. Are 42 de ani și după cursurile făcute la British Aerospace a fost

desemnat drept pilot șef de încercare pentru avioanele ROMBAC. În mod obișnuit e comandant de aeronavă pe Boeing. Zboară în toată lumea. Apoi primește o hirtie. I se face o detașare la uzină pentru a încerca aeronava pe cale de a fi terminată. Atunci se mută la uzină. Devine pilot de încercare, asul care are curajul și priceperea de a ridica pentru prima dată un avion care cu multe luni înainte, n-a fost decît o grămadă de piese, șuruburi, motoare, tablă și roți. Cam asta ar fi tot. Se uită la ceas, trebuie să se întoarcă nevastă din cursă. Ar fi vremea să ajungă! Soția e stewardesă. Zboară cu rîndul. Niciodată în aceeași cursă. S-au cunoscut într-un zbor la Suceava. După aterizare, ceața a inecat aeroportul. Au așteptat citeva ore și atunci au schimbat citeva cuvinte și a avut timp s-o privească. Dacă n-ar fi fost ceața, poate că n-ar fi știut că au zburat împreună. Jocurile miraculoase ale vieții. Un calendar de Sabena. O machetă de avion. O agendă de la Panam. Muzica disco îl enervează. Schimbă caseta. Vrea liniște. Pînă la urmă se oprește la o casetă cu blues și începe să facă turul sufrageriei, puțîn iritat, lovindu-se cu palma peste șold. De ce-mi place să zbor? de ce-mi place să zbor? Își pune întrebarea asta atît de mirat, de contrariat, de parcă nu s-ar fi gîndit niciodată. Uite că nu știu, nu pot să explic! De-aia, uite, de-aia, pentru că după două, trei ore de mers, ca să-mi dezmoțesc oasele, ies din cabină și trec printre scaune. Cînd văd pasagerii dormind liniștiți mi se umple sufletul. Vrei să-ți spun ceva? Mă simt puternic! Chiar mîndru. Parcă ar dormi în hotel, atîta par de liniștiți. Și iar, puțîn enervat, iritat, auzi dom'le, de ce-mi place să zbor? Păi cum să nu-mi placă! Mircea Țapu face parte din a doua promoție de piloți pentru aviația civilă și-i rîdică gîndul că nu a terminat în prima dintr-o incredibilă stupizie. A întârziat cu depunerea actelor. Are la activ peste șapte mii de ore de zbor și citeva avioane pe care le-a ridicat pentru prima dată în albastrul cerului. Frică? Ride. Doar cînd am făcut prima încercare cu ROMBAC. După toate verificările, orice risc era exclus. Dar mă gîndeam, pînă la urmă fiecare piesă e făcută de oameni. Și greșeala e omească. Deci... De citeva ori m-am întrebat și dacă? Zîmbește. Și dacă? apăs eu pe accelerație? Nu se poate! Și dacă? Uite, să fie clar. Frica e o prostie. Curaj am avut cînd mi-am ales meseria asta. Acum nu mai e vorba de curaj. Și dacă? În perioada de testare au loc sute și sute de verificări. Și dacă? Ce tot atîta și dacă? Dacă n-am pistă de aterizare caut un teren fără sate sau localități, execut toate manevrele din manualul de zbor și-l pun pe burț. Ce-o ieși, om vedea! Piloții de încercare nu au paravute? Protecția muncii nu prevede așa ceva? Face niste ochi cit copele și pe urmă începe să ridă. La ce naiba să le folosesc? Dar n-o să las în aer un ditamai vaporul! Dumneata stii cit costă o aeronavă? Am zis, dacă nu-i pistă, caut un loc mai drept fără localitate și îl pun pe burț. Zice că-l pune pe burț ca și cum ar spune, lasă că-ți torn eu cafeaua. Își dai seama că mă contrariază. Uite, eu merg la uzină cu citeva săptămîni înainte ca aeronava să fie gata de testare. Iau istoricul avionului. De la primul nit, de la fișa lui de control tehnic pînă la calitatea materialului. Și fac asta cu fiecare reper. Nu neglijezi nimic, nu ierți nimic. Asta mi-o spunea sir Dave Glaser, pilotul șef de încercări de la British Aerospace. Omul fusese comandant de escadrilă în cel de-al doilea război mondial și mîncea zborul pe piine. El mi-a dat licența de pilot de încercare și mereu îmi zicea, last rivet, last rivet! mister Țapu. Ultimul nit, ultimul nit! Parcurg mii de pagini și pe urmă ni se predă avionul la pistă și începem controlul dinainte zborului. Cum adică începem? Păi sintem patru. Doi piloți și doi ingineri. Ei se pregătesc să urmărească parametrii. Pisica e și-n grădina lor, așa că totii patru facem verificarea, conform listei. Ea e clară și nu iartă nimic. Urmează testele la sol. Și astea țin citeva ore. O.K.! Atunci încep rulajul ca să controlez inelele, direcția, configurația de decolare. Il accelerez pînă la 145 de kilometri la oră și-l îngheț din frîne. Ei, fetița, acum ești gata de suit în cer. O trag la capătul pistei și o ridic. Primul

zbor e simplu. Încerc să văd doar dacă avionul poate zbura, se ridică de la sol și execută comenzile. Cum intră trenul de aterizare, cum iese, cum se mișcă flapsurile și gata. După douăzeci de minute îl pun pe pistă și-i zic, bravo, ne vedem mîine, și atunci o să vezi ce frumos e pe sus. Abia de-acum încep testele adevărate, eşalonnate pe mai multe zboruri, cu verificarea presurizării, a sistemului hidraulic, a sistemului electric, a condiționării aerului, după care trecem la vitezele mai mari decît cele de exploatare. Eu și Cecăreanu îl pilotăm iar Voinea și Dobre urmăresc parametrii. La urmă încheiem un dosar al avionului cu remedieri necesare și performanțe înregistrate și la urmă semnez. De acum e gata de zbor și toate belelele de care va avea parte vor cădea în grădina mea. Dar ROMBAC-ul e unul din cele mai sigure avioane și prin modernizările prevăzute va urma mereu în topul aparatelor de zbor. Îți trebuie nervi să ridici un avion pentru prima dată? În pilotați ai nevoie de cel puțîn două calități. Calm și inteligență. Englezii au o glumă. Dacă ți-a luat foc un motor nu sari în sus, chemi stewardesa, ceri o cafea și pe urmă iei manualul de zbor și vezi ce ai de făcut. N-ai dreptul să-i neliniștești cu fiecare chestiune tehnică. Și apoi să nu se sperie lumea. Nu e pisica atît de neagră. Toată lumea doarme și eu transpir în cabină. Și? Ce și? Acum nu e nici curaj nici frică. E doar meserie. O rezolv și cînd totul e în ordine mă bucur de frumusețea nopții. Uneori văd un avion cum vine și el prin noaptea, din direcția opusă. E o iluzie optică teribilă. Zici că-ți vine exact în parbriz. Dar el e mai jos, n-are cum fi la aceeași înălțime cu mine. Îi fac semn cu farurile și zîmbesc. Știu sigur că și el zîmbește din cauza aceleiași iluzii și apoi trece și uită. Avem piloți buni? Meseriași de clasă! De unde știți, cu ce puteți să mă convingeți de asta? Prin faptul că atunci cînd alte companii au avut probleme, TAROM-ul a aterizat, fără a afecta securitatea zborului. Și din ce spun pasagerii. Uite, eu am fost cu ROMBAC-ul la salonul internațional de la Paris și la cel din Anglia! Stii ce-i un salon internațional? O nebulie, vin și bombardiere, și avioane utilizate, și de transport, și de agrement. Fiecare are la dispoziție 5 minute de cînd apare în capul pistei pînă cînd o evacuează. Și noi, cu ROMBAC-ul, în cinci minute am decolat, am făcut citeva opturi deasupra pistei, am aterizat și am evacuat-o, realizînd unul din cele mai frumoase programe. Pentru un mamut ca asta e o treabă cam grea. A'nabii de grea. La urmă, ești ud ca o cirpă. Dar pe ceată? Cum e pe ceată? În aer mă simt mai în siguranță decît pe pistă! Mult mai sigur. Pe pistă e mai dificil, poate e ceva pe jos, o mașină, un avion. Ceată mă neliniștește puțîn. Dar dacă începe să zbrînie ceva? Se scarpină în ceafă. Dumneavoastră nu știți nimic despre aviație, dar nimic, nimic. Și pe deasupra mai sînteți și pesimist. Nu, pesimist. Nițel cam prăpăstios. Pe măsură ce zbori și știi mai multe lucruri despre aparat, îți dai seama că avionul rămîne cel mai sigur mijloc de transport. V-ați fi făcut astronaut? Nu! De ce? Pentru că n-am nici o șansă. Luciditate de pilot. Ați făcut greșeli? Nu! Probleme ați avut? Da. La ce v-ați gîndit atunci? N-am mai întîlnit un om așa prăpăstios. Nici un pilot nu se gîndește aiurea. Dacă am un necaz la motor nu mă gîndesc la copii și la nevastă-mea. Mă gîndesc la pasagerii care dorm, sau, dacă fac încercarea avionului, mă gîndesc cită muncă s-ar prăpădi dacă nu aș fi în stare să o scot la capăt. În timpul încercărilor ați albit? Nu și tata a albit cam pe aceeași vîrstă. Acum, toți bărbații albesc mai devreme. Și la copii, cînd vă gîndiți? Dimineața, cînd mă apropiu de casă. După citeva ore de zbor îmi iau mașina de la aeroport și încet, încet o iau spre casă. Parchez în fața blocului. Strada e pustie. Ici și colo, cite un om care pleacă la serviciu. Mă teroriează ideea că ușa va scîrții și se vor trezi. Abia atunci mă gîndesc cu adevărat la copii. Dar în fața liftului mă întîlnesc cu un vecin somnoros. Ați fost la lapte, dom' Țapu? Și mă gîndesc, să-i zic c-am fost să cumpăr lapte sau să-i spun că m-am întors de la Singapore?

Fotografiile de ELENA GHERA

Shanon în Irlanda și de acolo îl iau alții și eu aștept întoarcerea. N-ai voie să faci mai mult de 10 ore de zbor și de 14 ore de cursă. Dacă depășești, scara e obligatorie. Acolo plasmăm un alt echipaj care preia aeronava. La revedere". Încerc o discuție cu comandantul Dona. E agitat. Peste o oră pleacă la Amman. Duce marfă. Încă n-au terminat încărcatul! O să întârzie. La revedere! Trec la detașamentul BAC. Comandantul Răcaru nu are timp. Îi omoară hirtiele. Și el trebuie să zboare. Ce să vă povestesc? Biroul asta e de zece ori mai mare decît cabina și totuși mă stînjenește. Mi-e mult mai bine în colivia aia de aluminiu. Despre ea ar fi atîtea de spus. Spuneți! Așa, deodată, nu pot! Altădată. Bine, altădată. Pentru el hirtiele sint mai dificile decît o cursă pînă la Alger. În locul unui tabel, preferă zece zboruri pe ceată. Asta e și plăcere și meserie. Totdeauna pilotul care rămîne la sol are un gînd frumos, ca un ghimpe pentru cel care pleacă. Și cosmonauții sint la fel. Totdeauna sint patru sau cinci gata de plecare. În ultimul moment e ales unul și ceilalți îi string mîna și cu multă prietenie îi spun, cară-te și explodează. Inginerul Mircea Avram se grăbește. E singur și vrea să ajungă acasă. S-a întors de la Londra și miine pleacă la Berlin. E maramureșan. „Trebuie să-mi termin mobila". Cioplește. Cîntă la orgă. Sculptează. „Uit, atîta tot! Uit și mă bucur". Mircea Avram nu stă niciodată la manșă. El pornește motoarele și tot timpul zborului se ocupă de partea mecanică, după ce ani la rînd, noapte de noapte, a reparat avioanele de pasageri de la Băneasa. Încerc la directorul companiei Tarom. E a doua sau a treia tentativă. Îmi pare rău, trebuie să merg acasă să mă odihnesc. Adică? La noapte plec în cursă la Nouad-

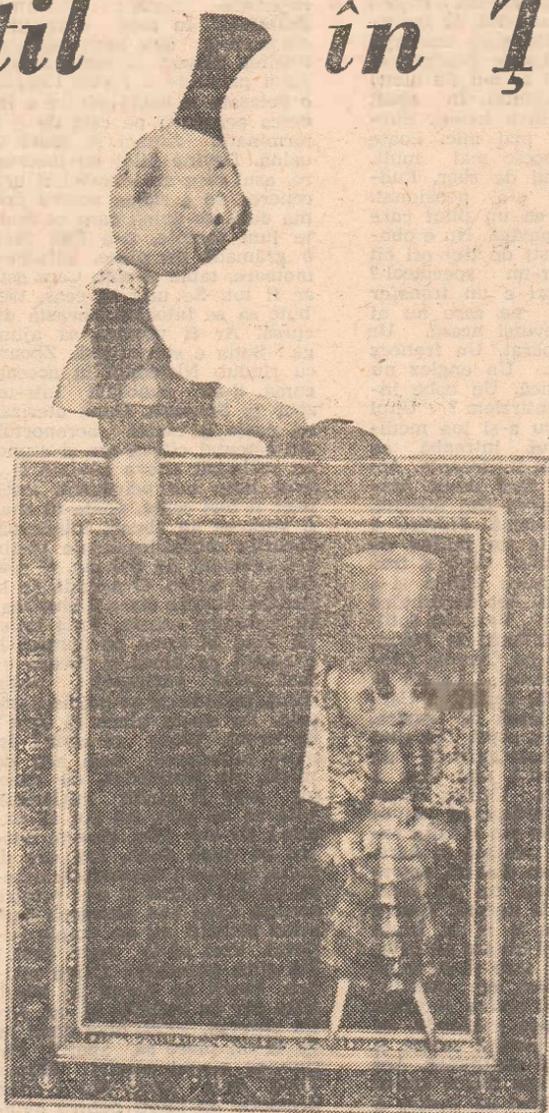
al detașamentului de insoțitori). Ca să fii insoțitor sau insoțitoare de bord trebuie să ai suflet. Stewardesa e întotdeauna veselă, fără frică, neobosită, o femeie cu replică și farmec care îți lasă impresia unui joc, îndărătul zîmbetului fiind normele unei profesii. Stimaiți pasageri, comandantul Popescu și echipajul său vă spun bun venit la bordul acestui avion de tipul x. Vom călători spre destinație la o altitudine de, cu o viteză de. În vederea decolării sînteți rugați să vă legați centurile de siguranță și să nu fumați. Conform normelor internaționale de zbor, vă anunțăm că acest avion este prevăzut cu patru ieșiri de avarie etc. Șefa de cabină coordonează. Una pregătește barul, cealaltă verifică starea centurilor de siguranță, alta demonstrează modul de folosire al măștilor cu oxigen. Păturile. Sint atîtea de făcute în această pasăre de aluminiu care are în toate păsările de la sol cel mai învederat dușman. O insoțitoare are trusa medicală. Ea dă primul ajutor. Sînt destui vîrstnici care la ideea zborului palpită mai mult decît suportă inima și au nevoie de ajutor. Elvira Cosvescu a ajuns cu un bătrînel din fotoliul aeronavei pînă în salonul spitalului de urgență. Asupra insoțitoarelor se revărsă toate nemulțumirile. De acasă, de pe drum, din timpul cursei. Și cu un zîmbet, cu o replică, ele trebuie să facă din fiecare călător un copil cîmînt și ascultător. „Pierzi multe lucruri din viața personală. Să-ți faci treaba acasă, să lași totul în ordine, să fii frumoasă, să zîmbești și să nu uiți ce ai de făcut în timpul zborului nu-ți chiar atîte de simplu. Examenele insoțitoarelor sint la fel de complexe. Au și ele o licență de zbor care se prelungește în fiecare an pe baza unor examene de limbi străine, mijloace de salvare, și radio". (Lucia Sihota coman-

Tiptil în Țara Păpușilor

Cu câteva emoționante bătăi de inimă înaintea zilei de 1 Iunie, la sfârșitul unei săptămâni în care teatrele de păpuși și marionete din întreaga țară și-au pus în joc prestigiul spectacolilor lor de inimă și sărbătoare, ca o încununare a acestei manifestări dedicate copilăriei în sine ca inocență perpetuă dar și vocației de copilărie a destinului nostru la acest sfârșit de mileniu, s-a deschis sub aripa ocrotitoare a Muzicului de artă al R.S.R., pe Calea Victoriei nr. 107, primul Salon național al păpușii, cu caracter permanent. Prestigiosul vernisaj este începutul, poate modest dar ferm, al unei noi ctitorii care ar putea fi un viitor Muzeu al Copilului, ctitorie cu atât mai necesară cu cât ea s-ar înscrie pe linia tuturor măsurilor întreprinse de statul nostru pentru ocrotirea celui mai pur tezaur național.

Succesul deplin al acestui prim pas care este Salonul păpușii dovedește că dincolo de serioasa grijă a altor factori artistici și educativi ca virsta purității primordiale să rămână un teritoriu ecologic înafara oricărei poluări, dincolo de colaborarea celor 19 teatre din țară cu muzeele județene care au trimis păpuși create și jucate pe scenele tuturor zonelor noastre geografice, destinul actual și viitor al poporului român poate miza pe o solidă solidaritate a valorilor sale întru copilărie.

Privind cele peste 100 de exponate adunate cu grija colecționarului de cristale de muzeografa Dorana Cosoveanu, de la primele forme ale teatrului tradițional de păpuși din Hațeg, Moldova sau Bărgăan, până la spectaculoasele creații ale unor artiști scenografi ca Mioara Buescu, Ella Conovici sau Mircea Nicolau, întregul Salon oferă un cadru cultural de meditație asupra ideii de joc, a conceptului de valoare în teatrul de păpuși și scenografia păpușii. Abia aici simți cu adevărat că spectacolul de păpuși nu e un gen minor în comparație cu teatrul jucat doar de actori. Dimpotrivă, păpușarul mai are la îndemână complexul numit păpușă, complexitatea numită marionetă, are deci pe lângă materialul trupului său ca mijloc de expresivitate un trup în plus pe care-l însuflețește cu fiecare gest al său. Actorul teatrului de păpuși trăiește în raport cu cel al teatrului de scindură o dublă demiurgie, el joacă două roluri concomitente, creația sa este la puterea a doua. Abia actorul acesta devine unul total, multiplicând prin rolul său, dublat și amplificat de rolul păpușii, potențialul nelimitat al eului uman de a genera ființă nesfârșită în univers.

Aceasta este probabil și justificarea mecanismului primar al gestului fiecărui copil care inventează din orice lucru o păpușă și un joc: el își proiectează în afară un sine nebulos și inabordabil înafara mijloacelor jocului, așezând astfel între eul său fragil și inspăimântătorul spațiu al universului centura de siguranță a unui obiect supus tuturor disponibilităților sale prospective asupra necunoscutului.

De aceea cind păpușarul se joacă pe o scenă în fața copiilor cu mânușa celestă a păpușii, el știe că nu poate înșela cea dintâi inocență a lumii: ca să însuflețești o bucată de pinză inertă îți trebuie mai multă credință decît în propriul tău trup. Între degetele sale se află destinul unei misterioase și efemere vieți de care poate depinde credința în joc și viața de mine a oamenilor potențiali care sînt copiii de acum.

Pe scena unui teatru sau în

fara jocului, cea păpușă e bună pe care copilul o va completa cu cel puțin jumătate din ființa sa. Dar ce sînt aceste ființe fragile din muzeu scoase înafara scenei și chiar înafara destinației „istorice” căreia i-au fost adresate? Nu cumva ideea însăși de păpușă e incompatibilă cu ideea de muzeu? O păpușă existind doar pentru ea însăși ca obiect estetic, cu deplină autonomie de sine, înafara jocului și copilului, nu e cumva un nonsens? Să deschidem o clipă cartea lui Rilke și să recităm împreună a patra elegie: „Cine n-a stat cuprins de mare teamă-n / fața cortinei proprii lui inimi? / ...Nu vreau aceste măști însuflețite / abia pe jumătate, vreau păpușa. / Ea barem este plină / ...în spațiul dintre jucării și lume, / în locu-acela care-a fost creat /

dintr-nceputuri pentru fapta pură.”

Să sperăm așadar că sufletul nostru nu este transparent absolută-n univers și că numai un pic de opacitate de-ar avea, cît negru sub unghia unui copil abia născut, lumina lumii s-ar vedea-n lumina lui, deplină și incintătoare ca o păpușă. Am putea spera mai departe că odată și odată, cîndva cît mai curînd cu puțință, omul nu se va mai îndrepta dinspre copilărie către senectute ci din copilărie spre copilărie, așa cum au sperat moșii și strămoșii noștri încă din clipa cînd s-au gîndit să apere steele fixe din universul limbii române cu atmosfera de basm a visului lor cel dintîi: tinerete fără bătrînețe și viața fără moarte.

ION ZUBAȘCU

Fotografii de VICTOR RĂDULESCU

La Opera Română

• Vineri 19 iunie, la ora 18, dipticul neorealism din repertoriul italian, *Cavalleria rusticana* (Onoare țărănească) de Pietro Mascagni și *Paite* de Ruggiero Leoncavallo. Din distribuție fac parte: Lucia Tibuleac, Lucia Cicoară, Gabriel Năstase, Dan Zancu, Veronica Gârbu (Cavalleria) și Elvira Cirje, Anatol Covali, Nicolae Urdăreanu, Nicolae Bratu,

Emil Iurașcu (Paite). Dirijeză Carol Litvin.

• Simbătă 20 iunie, la ora 18, *Nunta lui Figaro* de Mozart, spectacol programat inițial pentru joi 18 iunie, de la care biletele rămîn valabile.

• Duminică dimineața (ora-11), în matineul pentru copii, baletul *Albă ca zăpada și cei 7 pitici* de Cornel Trăilescu. Sub bagheta lui Lucian Anca vor evolua, în rolurile principale,

Roxana Colteag, Laurențiu Guinea și Irina Roșca (debut în Regina cea rea).

• Duminică seara, la ora 18, *Rigoletto* cu Florin Georgescu în Ducele de Mantua, Daniela Vlădescu în Gilda și Nicolae Urdăreanu în rolul titular. Dirijează Constantin Petrovici.

• Marți, 23 iunie, tot din repertoriul verdian, la ora 18, *Traviata*. Vor interpreta rolurile principale Victoria Bezetti (Violetta), Florin Diaconescu (Alfredo) și Lucian Marinescu

(Germont). Conducerea muzicală Carol Litvin.

• În cadrul *Serii de balet modern* de miercuri 24 iunie ora 18, vor fi reprezentate, o parte în premieră, piesele: *Gura lumii* (colaj muzical din lucrări de Enescu și Rogalski), regia și coregrafia Ioan Tugearu, *Rapsodia I* a lui George Enescu, coregraf tot Ioan Tugearu, *Cin-tec înalt*, de Irina Odăgescu-Țuțianu (pe un libret de Grigore Constantinescu), în coregrafia Adinei Cezar și o ultimă piesă

Vibrații contemporane (Simfonia I) de Șerban Nichifor, pe libretul aceluiași Grigore Constantinescu, în regia și coregrafia lui Rose-Marie Both-Stocec. Ultimele două piese, cu orchestră, în direcția muzicală a lui Lucian Anca.

• Cu Lucia Tibuleac în rolul titular, Constantin Ene în Radames, Mihaela Agachi în Amneris și Nicolae Urziceanu în Amonasro, sub bagheta dirijorului Constantin Petrovici, joi 25 iunie, la ora 18, *Aida*.

atelier literar

de G. Dumitrescu

Fl. Enescu: Nu asta e soluția, ci o aplecare mai profundă și mai stăruitoare asupra studiului și lecturii (în domeniul poeziei și în afara lui) în scopul acumulării unei culturi tomenice, multilaterale, fără de care, exercițiile caietului liric (utile și ele, desigur, dar la proporții rezonabile) nu vor da niciodată rezultate de valoare. Așadar, citiți mai mult, scrieți și trimiteți mai rar...

I. Grunz: Ați renunțat la un nume care începuse să albească identitate și prezență, pentru a adopta altul (fie chiar cel adevărat) care nu sugerează nimic, necunoscut și comun în același timp. Mai grav încă, ați pierdut seva și spontaneitatea lirică, v-ați apucă să scrieți „frumos”, lustruind niște vorbe și imagini convenționale, sterpe, fără ecou... Cui ați reușit această tristă ispravă? Unele „urme” lirice se mai află și în noile pagini (ca, de pildă, în „Ca și cum”, „Din nou”), dar ar trebui, poate, să vă întoarceți la caietele de altă dată și să căutați în ele răspunsul

la întrebările noastre și cărările dv. viitoare.

Cristian Oprea: Prea multe (și cam primitive) tife și lumbre, prea mare efortul de epatare cu orice preț, ca să nu încomodeze grav, vizibil, afirmarea convingătoare a unor înzestrări de care dispuneți (se pare). Ceva mai bine, în „Sine qua non”, „Contururi”, „Licitajie”.

Andrei: Scădere alarmantă a tonusului liric, a substanței nobile, în favoarea unor înjghebări fide, uscate, fără ecou. Ceva, parcă (pe lângă cele menționate între timp), în „Numele poetului”.

C. Daniel: Sint 1-5 pagini în revenire (perioadele de „secetă” sînt destul de obișnuite, în toată lumea...). Semnătura ni se pare convenabilă. Ne gândeam la o prezentare dar, din păcate, nu mai avem spațiul necesar. Vă dorim succes!

M. Dir: „Cine sînt”, „Multă vreme”, „Dosemnole”, sînt pe linia cea bună.

O.K.: Noua experiență e mai de grabă spre bine (dar nu numai și nu mai ales datorită formei).

Amedeez M., I. Aldea, I.T. Mureșan, Alice V. Popescu, G. Ardeleanu: Sînt unele semne, merita să continuăm.

R. Herjeu, D. Dor (multumiri), Ariadna, Matei Emil, F. Köllő, T.V. Buzău, Anahita, D.-Cojocar, Metis-Alba, Simona Mureșan (ceva în „Un sfat”, „Paradox”), **E.M. Amarici** (adresați-vă unei edituri), **K. Manea, I. Biriș, Ari Floris, V. Vancea, V. Zgorobete, L. Kuts:** Nimic nou!

NOTĂ. Cu acest număr, „Atelierul literar” își începează apariția. Semnătura sau își ia rămas bun (nu fără părere de rău) de la numeroșii săi corespondenți, mulțumindu-le pentru îndelungata încredere și colaborare, nădăjduind să le fi putut fi, cit de cit, de folos și dorindu-le, în continuare, împliniri și reușite în nobila lor aspirație către adevăr și frumos.

GEO DUMITRESCU ■

Gene de iarbă

Aș pleca să mă nasc din nou într-o lume bintuită numai de animale și păsări să am părul verde și mîinile lungi și gene de iarbă din cînd în cînd să-mi fie toamnă și eu să-mi număr pe degetele subțiri cuvintele ca o cădere de frunze
DIANA BOLCU

Vinzare

miine poate am să-mi scot lacrimile la meaz pădurea ca vina miresei îmbrăceată în alb și sudoarea cerului imbrobonind soarele cu păsări iar tu împrumută-mi puțin mersul tău numai pînă la capătul străzii privește tineretea riului cum bate la porțile orașului toamna s-a dus cu tăișul de frunze al copacilor e mai bine așa spațiu ridicat la cub dragoste tristă.
IULIAN BOLDEA

Intre două coperti de caiet

Intre două coperti de caiet ca între tăișul a două sabii imi adun gîndurile spuse zilnic la o probă de zbor apoi mă las îmbrîncit pe această roată centrifugă care e elipa.
DUMITRU ILINCA ISTRATE

Desen

oglindea mi-a uitat chipul de cum l-a văzut
MARIUS DUMITRESCU

Privirea ca o faptă

Prin ochi mă scurge neincetat spre lume. Umplu cu mine toate încăperile și zările pînă departe. Doar noaptea mă adun în pleoape ca-ntr-o palmă să nu mă pierd tot, să mă rămîn și pentru mine.
C. DANIEL

Imagini de călătorie

Verde, belșug amețitor de verde. Pădurea amestecată cu viteza trenului. Parcă aș călători printr-o frunză sau prin ochii tăi. Sentimentele mele sînt culorile acestei lumi amestecată cu viteza viclii.
DANIEL OBEDEANU

Mama, poștașul, amurgul

poarta noastră nu are cutie poștală de aceea mama pînedește poștașul cînd se lasă amurgul poștașul vine nîmbat de razele soarelui în fața doborî de scrisori zeu mesager stochează mama-l întreabă de sănătate el răspunde mama se uită speriată la tașca de piele a cărei incuioare de-aramă țipă ca trîmbița poștașul murmură atunci brusc, obosit drumurile sînt lungi drumurile sînt lungi și se pierde în singerarea amurgului.
PAUL GON

VIOREL MĂRGINEAN:

„Vom picta clipa frumoasă prin care trecem“

(Urmare din pag. 9)

rele de creație și documentare, inclusiv expozițiile cu care participăm la diferite manifestări internaționale. Toate acestea la un loc fac parte din viața Uniunii și a membrilor săi. Iată, am aici, la îndemînă...

— Vom folosi, firește, toate însemnările acelea cu care amenințați curgerea acestui interviu, dar, pînă una-alta, să ne reîntoarcem la expoziția de la Botoșani. Încheiați cu ea, ca să zic așa, un itinerariu început acum trei-patru ani?

După Botoșani va urma Iașul, un centru cultural foarte puternic, de tradiție, cu multă studențime. Voi face în așa fel încît să deschid expoziția în perioada în care marea citadelă a Moldovei este plină de tineret. Mă veți întreba de ce neapărat în această perioadă. Pentru că expozițiile noastre se vor a fi și un prilej de educație estetică. Peste ani și ani, cînd tînrul de azi va fi un om la casa lui, expozițiile noastre îl vor determina, așa nădăjduim, să-și impodobească locuința cu o lucrare de artă și nu cu diverse — cum să le spun, că nu găseșc cuvîntul care să le numească exact? — așa zise tablouri care se vind la metru în tot felul de tirguri, dughene și tarabe.

— Pentru că tot ați adus vorba despre acest soi de pseudo-artă v-aș întreba, stimate tovarășe Viorel Mărginean, ce ați făcut dumneavoastră, în calitate de vicepreședinte al Uniunii Artiștilor Plastici din România, ce a făcut Uniunea pentru a stăvili, definitiv, această avalanșă de kitsch, de pseudo-artă care alterează gustul artistic.

— Mă întrebați ce-am făcut eu, ce face Uniunea. Noi, sprijinim pe toate căile posibile, activitatea artiștilor amatori din toată țara. Participăm în jurile tuturor fazelor Festivalului Național „Cîntarea României”. În galeriile de artă ale Uniunii sînt admise, într-o proporție foarte mică, cel mult de 10 la sută, și articole artistice ale artiștilor amatori. Dar acele articole, ca și cele semnate de artiștii profesioniști, au girul severelor noastre comisii. Noi, cu alte cuvinte, sprijinim arta amatoare, dar nu așa-zisa artă a unor negustori și afaceriști. Ne-am oprit și ne vom opune permanent acestui deșantat comerț de pe urma căruia cumpărătorul iese de două ori păcălit. Înții

și-nții pierde banii, apoi, în al doilea rînd, la fel de important ca și primul, cumpărătorului i se alterează, încetul cu încetul, dar foarte sigur, ideea de frumos artistic. Și mai grav este că acest gust artistic alterat se va transmite copiilor săi, apoi copiilor copiilor săi și așa mai departe. Cu alte cuvinte, abia așteptăm să fim solicitați să participăm cu toată puterea și priceperea noastră la o totală ofensivă împotriva prostului gust, împotriva non-artei. Este, credem noi, momentul să se intervină cit mai energic, cit mai concret cu putință și cit mai urgent.

— Ne întoarcem la expoziția itinerantă?

— Ne întoarcem. O voi expune, deci, la Iași, apoi la Bacău, după care o voi duce la Craiova și la Constanța. Intre timp voi încerca să pregătesc o nouă expoziție la București, probabil că tot la Dalles, dar să nu mă puneți să vă dau o dată anume, pentru că aș intra în panică sau, cum spun sahibștii, în criză de timp.

— Constat că vă plac foarte mult întîlnirile cu publicul, cu tineretul mai ales.

— Mai ales cu tineretul. Ei sînt, nu-i așa, viitorul țării. Îndrăznesc să cred că ei, tinerii, sînt cel mai mult nevoia de frumos. Iar datoria noastră este să le oferim acest frumos pe care ei îl caută cu îndrîjire.

— Sînteți unul dintre peisagisti de forță ai picturii contemporane. Numai că peisajele dumneavoastră nu sînt doar o simplă imagine a unor dealuri cînd domoale, cînd tuguiate, ca o căciulă, și-a unor întinse livezi și ogoare scaldate de flori și mingiute de zborul lin, al unor păsări parcă măiestre, ci au în ele și-o puternică notă de lirism, un parfum venind parcă din starea de vis a copilăriei. Am sesizat că îndeobște lipsesc peisajele de vară...

— Intr-adevăr, lipsesc, deși iubesc vara, ca anotimp, foarte mult. E-ați de înaltă, de insorită, de bogată în lumină și verde, dar, vedeți, tocmai verdele acesta mă necăjește din punct de vedere pictural. Verdele te obligă să pictezi, cum zicem noi, cu ton în ton, ori felul meu de-a fi, de a picta, este altul. Mie îmi plac contrastele, delimitările. Asta înseamnă, firește, o anume sobrietate. Eu nu uit că vin dintr-o zonă cromatică restrînsă. Costumul popular din zona Săliștei este foarte sobru. Nu pot fi, cromatic vorbind, decît așa cum am văzut lumea încă de pe cînd eram copil.

— Ne-am întîlnit pentru acest interviu de cîteva ori, aici, în

atelier. O singură dată v-am văzut pictînd. Nu cumva problemele Uniunii vă răpesc aproape tot timpul?

— Am momente în care, cum să vă spun, sînt foarte afectat sufletește și simt dorința de-a picta atunci. Și asta se întîmplă exact cînd sînt foarte, foarte ocupat. Dacă nu pictez două-trei zile, devin nervos. Dar încerc să mă achit cu simțul răspunderii, de toate sarcinile ce mi s-au încredințat.

— Iată că a venit timpul să ne folosim și de hirtile acelea cu care ați amenințat permanent acest interviu. Ce s-a întîmplat mai nou în viața Uniunii de-a lungul celor aproape 10 ani de cînd activați la nivelul conducerii ei?

— Mai nou ar fi faptul că lucrurile s-au desfășurat cit mai normal cu putință. S-au înființat în aproape toate județele țării noi galerii de artă, traducîndu-se în fapt, în domeniul nostru, unul din principiile strategice ale partidului și statutului privind necesitatea dezvoltării armonioase a tuturor județelor țării. Galeria de Artă este cel dintîi pas, nucleul, dacă vreți, prin care exercităm un adevărat act de educație estetică a publicului iubitor de frumos. Prin intermediul lor oferim publicului șansa de-a se întîlni cu o artă de cea mai bună calitate, cu articole artistice ireprosabile ca nivel artistic, total opuse kitschului pe care îl combatem și pe această cale. Apoi, tot galeriile de artă sînt cele ce găzduiesc expozițiile itinerante despre care am vorbit. O atenție deosebită s-a acordat atelierelor artiștilor plastici, o problemă pe care am rezolvat-o aproape în totalitate. Ne-am străduit să asigurăm continuitatea unor tabere de creație și documentare. S-au organizat totodată, numeroase expoziții festive și omagiale, artistul plastic ilustrînd, prin arta sa, marile prefaceri ce au dat României contemporane un nou chip. Aș putea enumera, în acest sens, cîteva zeci de expoziții care au fost găzduite în cele mai de seamă spații expoziționale ale țării, la Muzeul de Artă al Republicii, sau la Sala Dalles. Firește, au avut loc, an de an, saloanele republicane, municipale, am participat la numeroase manifestări internaționale, am organizat expoziții tematice, sau colective, dar, în același timp, ne-am străduit ca în aceleasi foarte importante și solicitate spații să organizăm expoziții personale semnate de tot ceea ce are mai de preț arta plastică la ora actuală. Și pentru ca vorbele să nu fie doar simple vorbe, vă rog să transcrieți cîteva nume de referință: Aurel Cluje, Margareta Sterian, Ion Jalea, Corneliu Baba, Ion Irimescu, Ion Vlasiu, Ion Muscelanu, Ion Popescu-Negreni, Lucia Constante, Vasile Kazar, Iulia Ioni-

tă, Ligia Macovei, Vanda Sachelarie, Brăduț Covaliu, Fred Micoș, Constantin Lucaei, Virgil Almășanu, Ovidiu Maitec, Constantin Blendea, Dan Hatmanu, Octav Grigorescu, Ion Nicodim, Gh. Iliescu-Călinești, Mihai Horea, Ion Sălișteanu, Vasile Grigore, apoi, din generația de mijloc, ca să-i zicem așa, Ion Gheorghiu, Ion Stend, Horea Flămîndu, Silviu Oravițan, Gheorghe Anghel, Vladimir Strelet, Sorin Ilfoveanu, Constantin Popovici, Horia Paștina, Sorin Dumitrescu, Marin Gherasim, Horia Bernea, Napoleon Tiron, Ilie Boca, Zamfir Dumitrescu, Flondor Constantin, Ion Pacea...

— Vă întrec pentru a vă atrage atenția că lista este, orice s-ar spune, foarte mare și, după cite văd, sîntem abia la început.

— Știu că lista este mare, dar, vă rog să mă credeți, ar fi fost foarte bine să transcriem cite o frază în dreptul fiecărui nume, o apreciere formulată de criticii de artă, pentru ca orice cititor să-și dea seama că numele de mai sus nu sînt doar niște simple nume. Dar n-aș vrea să credeți că numai sălile Muzeului de Artă al Republicii, sau Sala Dalles au fost locurile în care artiștii noștri s-au exprimat. Sînt în București alte cîteva galerii foarte importante, cum ar fi Simeza, Orizont, Galateea, Galeriele de Artă ale Municipiului, Eforie, Hanul cu Tei, Orizont 35. Chiar dacă o să vi se pară deplasată dorința mea de a mai rosti alte cîteva nume, vă rog, totuși, să le transcrieți, altfel s-ar crede că am neglijat expozițiile realizate în aceste galerii. Chiar și așa, cu toată dorința mea de a-i aminti pe toți artiștii, tot or să-mi iasă vorbe. Deci, ca să mai atenuez intrucitva viitoarele apostrofări „colegiale”, aș mai aminti că în mai sus amintitele galerii au expus Geta Brătescu, Teodor Moraru, Dimitrie Gavrilcan, Ion Bițan, Maria Blendea, Vladimir Setran, Ion Iancuț, Paula Ribariu, George Filipescu, Neculai Păduraru, Traian Brădean, Monica Flămîndu, Dionisie Popa, Pavel Codîță, Dan Băncilă, Costel Bădea, Ileana Balotă, Aurel Bulacu, Irina Aszalos, Ion Lucian Murnu, Rodica Lazăr, Florin Ciubotaru, Ion Panaitescu, Doina Levintza, Vasile Tolan, Vasile Melica, Marin Zidaru...

— Vă implor, stimate Viorel Mărginean, să ne oprim, totuși, altfel interviul nostru se va transforma într-o listă cu toți membrii uniunii!

— Dar mai sînt atîția care ar fi trebuit să-i amintim!

— Firește, sînt cu totul și cu totul de acord cu dumneavoastră, dar gîndiți-vă că ne apropiem de finalul dialogului nostru. Ce ar mai fi de spus?

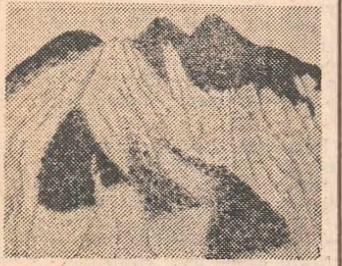
— Nimic altceva decît că vom picta, vom sculpta și vom nemuri clipa frumoasă prin care trecem.

Iunie, starea de grație a teilor

(Urmare din pag. 9)

tă de incendii galbene, mierla și-a limpezit cîntecul. Privighetoarea a devenit meditativă.

Sturzul de apă, pasăre înțeleaptă, se scoală în pulberca auriferă a florilor de tei, apoi își scutură aripile în zborul peste ape. Călătorind odată pe mare, multe zile și nopți, un sturz se opri din zbor și se așeză, să se odihnească, pe copastia vaporului, alături de tăcerea mea vespérală. Mă privi cu ochi întrebători, se înfoie ca un curcan minuscul, apoi își scutură aripile ca să getat de o aducere aminte. Un parfum de tei mă învălui. Am înțeles atunci că ne aflăm în iunie și că pe Pămînt înfloriseră teii. După cîteva clipe de popas, sturzul, care cunoștea bine toate cărările mării, s-a topit în amurg. Am rămas pe

punte, în solitudinea mea, toată noaptea; apăsă de dorul teilor de acasă.

În studenția de la Iași, cînd teii ne troieneau cu pulberi astrale, petreceam, împreună cu alți colegi, mai multe nopți sub teiul bătrîn încins cu briile de oțel, al Poetului. Eram bîntuiți de utopia că, într-una din aceste nopți, Poetul se va întoarce din tărîmurile nemuritorilor lui și ni se va arăta învăluit în mantaua-i din flori de tei. Cei dintre noi, care cunoșteam limbajul acestui arbore, puteam auzi:

„Cînd voi muri, iubito, la creștet să nu-mi plîngi; Din teiul sfînt și dulce o ramură să frîngi...”

Intr-una din acele nopți de veghe, Teiul a început să-și scuture frunzele. În aer nu era nici o adiere de vînt. Atunci, prin încrîncenarea imaginației și a iubirilor noastre, cred că am văzut umbra Domnului Mihai Eminescu.

Puterea gîndului străbătuse spre veșnicia Poetului.

Am fost o clipă nemuritor!

N. GRIGORE MĂRĂȘANU ■
P.S. Izvoditori de atîtea frumuseți, să ocrotim teii! Ei ne alină și ne ocrotesc viața pe pămînt.

S-a născut în Braşov, la 11 martie 1924. Geolog şi speolog de prestigiu internaţional, cadru didactic universitar şi cercetător, actualmente este şeful compartimentului de hărţi geologice din Institutul de geologie şi geofizică Bucureşti. Autorul a peste 20 volume ştiinţifice — sinteze, monografii, tratate de amploare. „Evoluţia geologică a Munţilor Metaliferi”, „Geologia Munţilor Apuseni”, „Morfologia carstică”, „Tectonica globală”, „Recherches sur les grottes de Banat et d'Oltenie” (les Editions C.N.R.S., Paris) sunt lucrări de referinţă, citate în literatură. A colaborat la volumele „Karst-Important Karst Regions of the Northern Hemisphere” (1972, Elsevier — Olanda) şi „Tectonics of the Carpathian — Balkan Regions” (1974, Bratislava). A participat cu lucrări la importante congrese internaţionale, a susţinut cursuri şi conferinţe în mai multe universităţi şi centre ştiinţifice europene (Viena, Geneva, Lausanne, Karlsruhe, Paris). Este primul care a aplicat în România — şi între cei dintâi pe plan mondial — tectonica globală, la structura ţării noastre şi a Europei. Alături de reputatul prof. C. Burchfield a redactat volumul „Geology of Romania” editat la Geological Society of America. Numele său figurează în „Dictionary of International Biography” din Anglia, vol. XVII, în „Who's Who in the World” (S.U.A.), ediţia V, în „Orbis Geographicus” (R.F.G.), ediţia IV. Este distins cu premii „Gr. Cobăţescu” şi „Gh. Murgoci” ale Academiei R.S.R., decoraţi cu Ordinul „Meritul ştiinţific” şi Ordinul Muncii, clasa a III-a.

se face o asemenea propunere? Natural, am acceptat şi aşa am rămas 12 ani cadru didactic universitar, urcând nisă trepte ierarhice, după care am renunţat, din cauza legii cămăruşii, preferând cercetarea ce îmi oferea posibilităţi mai mari de desfăşurare. Dar am rămas şi prowegenerian. Normal, nu poţi să vorbeşti niciodată împotriva cuiva cărui i te dedici. Mulţi ani după aceea, cînd am cîlit că i se reiau ideile, m-am înregimentat cu tot entuziasmul şi m-am alăturat lor, nimerind din plin în „miezul” — cum ziceai — tectonicilor globale şi am scris cartea amintită, intitulată chiar „Tectonica globală” din care a apărut în 1963, primul volum, urmînd să aibă trei. Volumul al doilea este demult predat editurii — la Ştiinţifică şi Enciclopedică — n-a apărut încă, desi o carte ca asta ar trebui să apară repede — putem pierde unele poziţii în literatura internaţională.

— Pe prima pagină ai înscris o dedicaţie cu totul neobişnuită: „Tuturor acelor care nu cred în tectonica globală”. Fireşte, că am să vă întreb, de ce? În fond, ce este tectonica globală şi ce a adus nou în Geologie?
— Poate n-am să vă răspund

tonicii globale asupra structurii Europei. Apoi, la universităţile din Lausanne şi Fribourg. Aşa s-a întâmplat să predau primul curs de tectonica globală de pe continentul nostru. Am continuat să mă documentez şi, în ţară, am scris cartea respectivă. M-am gândit că, din moment ce am acumulat aceste cunoştinţe este o datorie a mea să fac o sinteză, să le pun la îndemîna colegilor mei. De altfel, am această concepţie că, nimic din ceea ce este cunoaştere să nu se irosească. În calitate de conducător al publicaţiilor Institutului, încurajez colegii, şi, mai ales pe cei tînşri, să publice, fie şi niste analize simple, fără comentarii. Este rezultatul unui efort ce trebuie să rămînă.

— Să stărui încă asupra tectonicii globale. Cu ce argumente a convins, pînă la urmă, lumea geologilor?
— A venit cu niste documente foarte interesante, în mod surprinzător, argumentate matematic, ceea ce este rar în ştiinţele naturii. Geologia este o ştiinţă foarte specială, este spaţială şi istorică întocmai ştiinţelor sociale. Ea operează cu un corp unic — globul pămîntesc, constituit din unicate, pe care

pe plan mondial — aserviti întru totul geologiei. Orice a sesizat că la noi în ţară toate planurile şi programele, toate directivele congreselor partidului, toate prognozele sociale încep întotdeauna cu industria extractivă şi, în context, se pune un accent deosebit pe geologie, s-au investit fonduri foarte serioase. Din acest punct de vedere noi stăm foarte bine, avem o cunoaştere mult mai temeinică a subsolului şi a resurselor decît multe ţări din Europa. Nu uitaţi că la noi se fac constant foraje profunde, sîntem dintre primii producători de foraje de mare adîncime pe care le exportăm în toată lumea şi cu care, în primul rînd, investigăm subsolul ţării, de multe ori cu rezultate remarcabile. Avem un model valabil şi asupra a ceea ce se întîmplă în adîncimea scoartei. Din păcate, din această perspectivă a geologiei teoretice sîntem nîtel handicapaţi de faptul că mult timp nu am avut publicaţii suficiente în străinătate. Lucrările noastre au apărut numai în limba română şi doar cu rezumate în limbi străine. Încercăm, în ultima vreme, să remediem neajunsul. În contextul ştiinţei mondiale, în general, am avut

cîndea ceva dintr-un om, dintr-un dascăl, au fost puşe, maldăre, într-un colt de bibliotecă, s-au amestecat cu altele şi aşa spiritul aceluia profesor a dispărut cu totul.

— Iertăţi-mă, am pus nedreapta o întrebare sensibilă, copiii dumneavoastră rămîn, desigur, cărţile pe care le-ati scris, ocupă, iată, un raft întreg. Mai văd în bibliotecă multe cărţi de filozofie. O altă pasiune, ca şi muzica?
— Oricum de ştiinţă, cred, este preocupat de filozofie. În tot acest compartiment, tot ce vedei, sînt cărţi numai de filozofia ştiinţei. Am nevoie de ele. Intenţionez să scriu o carte de epistemologia ştiinţelor geologice, din care, pînă acum, am idei. Am un titlu şi am un motto. Titlul — „Logica Terrei”, subtitlul — „Prolegomene la o epistemologie a ştiinţelor despre Pămînt” iar motto-ul — „mă autoplăgiez”, folosesc un fragment dintr-un interviu luat de un redactor de la Radio. Am fost întrebă: „Ce vi s-a părut cel mai greu în meseria dumneavoastră de geolog?”. La care am răspuns: „Că, ceea ce afirm este adevărat”.

— Sînteti socotit cel mai bun cunoscător al geologiei Munţilor Apuseni. De ce Apuseni? Prin ce v-au atras?
— Sînt chiar specialitatea mea. Am fost şi sint cercetător de teren, geolog cartograf, lucrînd între 4 şi 7 luni pe an în munţi. Cînd s-a pus problema să-mi aleg o regiune unde să lucrez, am dorit să fie una mai neumbată şi, avînd sprijinul profesorului meu, Miltiade Filipescu, pe atunci el conducea şi secţia de hărţi geologice la Institutul geologic, am luat Apuseni. Cînd am început să lucrez efectiv geologic, prin '90, am constatat că foarte mari părţi din teritoriul ţării nu erau acoperite cu cercetări iar cei mai puţin cunoscuţi erau Munţii Apuseni.

— Chiar şi în vara aceasta veţi merge?
— Ar trebui să merg, pentru că am datorii faţă de institut. Am sarcină de plan. Mai am o bucată de hartă pe care trebuie să o ridic şi, evident, n-am virsta la care să abandonez terenul. Mă mai astept să pesteri de explorat, sînt, între altele şi unul dintre conducătorii speologilor amatori din România. De fapt, se numeste Comisia centrală de speologie sportivă, al cărei secretar sînt, un colectiv răspunzător de activitatea şi de pasiunile a circa 1000 de oameni de toate vîrstele, începînd de la elevi de liceu şi terminînd cu pensionari, şi de toate profesiile. Ceea ce am reuşit să facem cu ei este un lucru extraordinar. Dacă un prim catalog al pesterilor din România l-am publicat în 1954, şi se cifra la vreo 900 şi ceva, era menţinerea lui Racovită, în 1974, am mai elaborat unul, înregistrînd aproximativ 1900, acum avem spre 11 000.

— Este, într-adevăr, impresionant. Speolog cum ati ajuns?
— Dintr-o necesitate, pentru înţelegerea Munţilor Apuseni. Parte bogată în fenomene carstice, în reţele hidrografice subterane. Cînd am vorbit la Clubul de speologie din Paris despre ce am realizat noi cu un concurs de explorare de pesteri, bine organizat şi cu un regulament foarte precis, s-a apreciat că este unic în lume şi că trebuie neapărat să aflu toată omenirea acest fapt.

— Cum va fi Muzeul naţional de geologie?
— Sîntem pe cale să-l realizăm. Avem la dispoziţie o clădire monument de arhitectură, cea din Kiseleff 2, înaltă în 1907 pentru Institutul geologic. Este casa cu buturugă, cum i se spune, buturuga aceea din faţă, de pe soclul de marmură, ca însăşi un exponat, este un lemn de cîteva milioane de ani, un lemn silviciat. A fost refăcută în mod splendid, a fost consolidată, avușese de suferit de pe urma cutremurului din 1977. Un muzeu naţional ce înseamnă? Să fie în primul rînd o scoală, să poată să înveţe pe toţi ce este această ţară din punct de vedere geologic. (Face parte din cunoaşterea noastră de sine). Şi ce este geologia, în general. Sîntem deja avansaţi, avem foarte multe săli puşe la pînet, dar încă foarte mult de lucru, pentru a-l face la nivel mondial. Astăzi, un muzeu geologic este un lucru pretentios, nu mai expui pur şi simplu niste pietre, tendinţa muzeologiei este să-l faci pe privitor să participe la ceea ce îi prezintă. Este un lucru ce ne copleşte prin răspundere, pe noi, cei cărora ni s-a încredinţat misiunea.

CICI IORDACHE-ADAM ■

MARCIAN BLEAHU:

„Nimic din ceea ce se acumulează în cunoaştere nu trebuie irosit”

— Pareă n-am înfirziat? Vă umpleaţi timpul în ascultarea mea, ascultînd muzică?
— Deloc. Am lucrat, a fost la mine un coleg cu proiectele viitorului Muzeu naţional de geologie, o să vă spun cîte ceva despre el, dacă vă interesează. Nu lucrez decît cu muzică, mă stimulează şi anul naşterii aş putea să fac două lucruri deodată.

— Chiar ne o muzică atît de solicitantă?
— A, da, ascultam Simfonia Turangalîla de Olivier Messiaen.

— Nu ştiu de ce, mai curînd mă aşteptam să ascultă Haydn.
— Pentru mine muzica nu este numai o incitare a urecilor, să sune bine, e un instrument de cunoaştere, am nevoie să-mi dea un sentiment de trăire a timpului. Cînd ascult Haydn, văd peruci pomădate şi o anumită ambianţă de burghezic sau de nobilime, de Rococo sau aşa ceva. Caut în muzică, fireşte, ceea ce reprezintă lumea noastră contemporană. Acum cîteva luni, am cum-părat discurile cu cele două simfonii ale lui Scriban Nichifor care mă încîntă. Îmi place, de pildă, Liana Alexandra, pe toţi modernii noştri îi ascult cu mare pasiune, pentru că ei sînt mesajul universului în care trăim. Dar, să vedem ce vrei de la mine, bănuiesc că nu pentru o discuţie despre muzică ai venit.

— Recunosc. La fel cum recunosc că m-aţi salvat din dificultatea de a vă pune frontal o întrebare la care m-am gândit altă zi anume, cum a ajuns geologul român Marcian Bleahu în miezul celei mai controversate teorii din geologie, tectonica globală?
— Sigur că da, şi aici trebuie să căuţăm contemporaneitatea. Ce altceva este teoria tectonicilor globale decît o viziune nouă, determinată de progresele cunoaşterii în ştiinţele naturii? Nu poţi să rămîi în afara ei! Cum am ajuns să mă preocup? drumul e ceva mai lung, trebuie să încep cu o amintire. Cînd eram student, eminentul meu dascăl, prof. Ion Atanasiu, avea obiceiul să ne dea să facem mici referate pe care să le prezentăm la începutul orei sale — pe atunci nu se tîneau seminarii la geologie — pentru a ne obişnui cu munca ştiinţifică şi a ne dezvolta spiritul de sinteză şi de opinie personală. Mă mi-a zis odată „uite, citeşte despre teoria lui Wegener şi spune-ae ceva despre ea!”. Am citit foarte mult, în dreapta şi în stînga, pro şi contra — stîind 3 limbi, am putut să fac cîştigul de a mă multă păreri despre ea —, şi, în loc să prezint ceva de un sfert de ceas, i-am mîncat profesorului toată ora. După aceea, m-a chemat în biroul său şi m-a întrebă dacă nu vreau să mă numescă preparator la catedra sa. Eram în anul trei de studii şi care student nu ar fi fost fericit să i

direct, la prima parte a întrebării, dar ascultă-mă. Prin 1965, citisem primele articole care îmi spuneau că se întîmplă ceva în ştiinţa noastră, era însă destul de timid, ca, în 1970, să fim în faţa unei doctrine bine conturate. De unde se născuse din preocupările pentru cunoaşterea fundurilor oceanice, din încercare de explicare a structurii şi formării acestora, reluîndu-se teoria derivei continentelor a lui Alfred Wegener — teorie multă vreme complet discreditată de lumea geologilor, spunîndu-se că nu are nici o bază — a cucerit brusc uscatul şi cu ea s-a reuşit să se dea răspuns celei mai fascinante probleme a geologiei, aceea a formării munţilor. (Sub efectul forţelor interioare ale Pămîntului). A apărut, mai întii, termenul de subducţie, după aceea s-a vorbit despre plăci tectonice şi, încet, încet, s-a născut o întreagă teorie, cu o arhitectură solidă, dar care, la început, a trezit derută şi contestări. Urmărind-o pas cu pas — firese, e de datoria oricărui specialist să se informeze despre mîscarea de idei din domeniul său de activitate —, prin 1970 am ţinut prima comunicare de informare, la Societatea geologică română, unde n-am prea fost luat în serios. Mi s-a replicat că vin acum cu niste treburi perimate, de la început de veac cu deriva continentelor, cu chestii d'astea de geopolie şi asa mai departe. Dar nu numai la noi stăteau lucrurile astfel. În 1973, am fost invitat la Universitatea din Viena să vorbesc despre Carpaţi, în general. Cînd i-am prezentat în viziunea noii doctrine, a tectonicilor globale — pentru că aşa s-a numit pînă la urmă —, geologii austrieci au fost foarte uimiţi. Erau încă antiwegenerieni şi au îngîhit greu punctul meu de vedere. În acelaşi an, s-a întîmplat să fiu invitat să tin o conferinţă la Universitatea din Geneva, unde am prezentat aceeaşi temă. Spre surprinderea mea, am întîlnit un interes foarte mare faţă de ceea ce spuneam. Aici se ştia mai mult, din sursă directă, americană, dar geologii nu erau convinşi. Vedeam acum, primele interpretări concrete la un lant de munţi. Considerat ca un specialist al noii teorii, în 1974 şi 1977, am fost chemat, de către aceeaşi universitate să susţin cursuri privind aplicaţiile tec-

nimic nu e repetabil. Carpaţii sînt unii singuri. Alpii, la fel Anzii, de asemenea, şi aşa mai departe. Nu lucrăm cu duplicate, lucrăm cu o singură evoluţie, nu putem să repetăm formarea Primelor, de pildă, aici experimentul nu-şi are loc şi, ca atare, este foarte greu să surprinzi legi cauzale. Ori, tocmai asta a făcut tectonica globală, a reuşit să prindă în niste formule matematice devenirea geologică, să găsească niste mecanisme de deplasare a maselor pămîntesti, a maselor continentale, să zicem — avantajul ei este că nu se referă la scara globului, are aplicabilitate la fiecare teritoriu —, care ascultă de anumite legi matematice. Este teoria lui Euler, a deplasării unor corpuri pe o sferă. Cu alte cuvinte, evoluţia geologică a reuşit să capete siguranţa şi girul matematic al ei. Tectonica globală reprezintă, după mine, pentru ştiinţele Pămîntului ceea ce a reprezentat darwinismul, acum un veac, pentru Biologie, Atît de fundamental. Practic, Geologia s-a reseris astăzi de la A la Z. Sîntem în faţa altei discipline. Nimic nu mai avansează cercetării, fără să ţină cont de ea. În fapt, aceasta este morala dedicaţiei de pe prima filă a cărţii mele.

— Ai participat la congrese şi reuniuni ştiinţifice internaţionale, ati ţinut cursuri şi conferinţe în numeroase universităţi, ati călătorit mult peste hotare, cum este privită scoala geologică românească?
— Evident, avem o scoală geologică românească. Şi am avut una de foarte mare prestigiu. Nimic, de nicăieri, nu poate să ignore, de pildă, că una din primele aplicaţii care s-au făcut în lume ale teoriei pinzelor de sariaj (descoperită în Franta, la sfîrşitul veacului trecut) aparţine marelui nostru savant Gh. Munteanu-Murgoci, care, în 1907, a vorbit despre pinzele de sariaj din Carpaţi. După el, avem alte nume mari ca Ludovic Mrazec, Popescu-Voiteşti, şi toată pleiada marilor înaintaşi, furnizoarea canevasului general de modele, utilizate şi astăzi. Pe acest canevaz generaţiile următoare de geologi, au perfecţionat şi adus delalii asa încît astăzi avem o imagine destul de clară a geologiei ţării. Partea noastră forte este geologia aplicată. Şi e firese să fie asa. Sîntem, indiscutabil, — vorbesc,

handicapul de a fi fost francofon, ori, lumea nu mai este francofonă, e anglofonă. Şi, mult din conducerea geologiei româneşti, marii noştri înaintaşi nu stiau limba engleză. Acum este destul de greu să vii din urmă, să recitigi niste posturi cu o generatie care, natural, stie engleza, şi care este foarte bine pregătită, dar găseşte locurile ocupate. Este o luptă dificilă. Să vă dau un exemplu. Unul din lucrurile esenţiale care au venit să probeze valabilitatea tectonicii globale, fusese publicat de niste canadieni, într-o revistă de limbă franceză. Doi ani după, au venit americanii care au făcut răsunet, care au adus acele probe matematice sigure. Cînd li s-a atras atenţia că lucrurile fuseseră spuse mai înainte, au răspuns: „da, dar într-o revistă de circulaţie restrînsă şi în limba franceză”. Asta ar trebui să ne înveţe şi pe noi cîte ceva.

— Vorbeaţi despre un nou val, ca să zic așa, de geologi români ce vine din urmă şi poate va cuceri noi discursuri în acest Olimp. Cu ce i-ati sfătui să înceapă?
— Cu a învăţa matematică şi informatică. Ceea ce ne lipseşte nouă acum este tocmai această orientare. Trebuie să cuantificăm orice fenomen, orice cunoaştere şi ca atare, este vremea să aşezăm şi cunoaşterea geologică pe sisteme informaţionale, să ştim să le utilizăm, ca să ne economisim şi timpul şi energia în plus, să avem priviri mai sintetice.

— Dacă ati fi avut un fiu, i-ati fi făcut geolog?
— Măcar pentru a putea să-l las cele 20 000 de volume agonisite toată viaţa; mai sînt şi vreo 15 000 de extrase geologice. Şi nu numai cărţile, preocupările. Am cutii întregi de fişe, grupate pe probleme, în care mi-am făcut notiţe. Mi-aduc amînte de o întîmplare ce m-a impresionat foarte mult. Cînd a murit odată un profesor — eram pe atunci lector la Universitate — a venit familia să-i doneze biblioteca. Erau şi teancuri de dosare, în care avea fişe, notiţe din lecturi, tăieturi din reviste, pe care scrisese ordonat, cu mina sa — Problema bauxitei. Problema evoluţiei omului şi asa mai departe. Am văzut cum aceste lucruri, orice hîrtiuţă denota o dragoste şi o preocupare de pasionat, as-

Este povestea unor generosi. Oameni de suflet și de bine și cei dinții care au gândit și izbind în realizarea unui muzeu al agriculturii, redimensionând și îmbogățind un important capitol al istoriografiei naționale. Într-adevăr, de-alungul unei istorii multimilenare — ce ne obligă să ne recunoaștem statornicia pe aceste meleaguri și în strânsă legătură cu munca, obiceiurile și datinile de tradiție — agricultura poate fi considerată o veritabilă matrice a formării unitare, a continuității poporului nostru. Felul în care țărănul român și-a gândit locuința sau îmbrăcămintea, sistemul său filozofic, folclorul poartă amprenta principalei sale ocupații: agricultura.

Nu întâmplător ideea s-a născut la Slobozia, în inima celei mai întinse zone agricole a României, unde primul purtător de cuvânt a fost istoricul și arheologul Răzvan Ciucă, în prezent director al Muzeului județean. Acesta, ca de altfel și alți numeroși istorici și oameni de cultură, avea să observe că în muzeele țării, istoria agrară este reprezentată fragmentar și incomplet. Iar aceasta într-un moment când satul, ca unitate de viață socială tradițională, tinde să lase locul unor așezări cu viață modernă, proprii marilor remodelări socio-profesionale pe care le trăim, specifice procesului de stergere treptată, dar rapidă, a deosebirilor dintre mediul urban și rural.

De fapt, între cei care au lansat ideea și cei care au îmbrățișat-o de îndată sau pe parcursul ultimilor 16 ani de când durează activitatea de colectare a pieselor muzeistice, s-a sudat o colaborare atât de strânsă, de permanentă, încât se poate vorbi de o veritabilă acțiune de masă.

voluntariatul, actele de donație, sollicitudinea sint atributele cele mai potrivite pentru a caracteriza această emoționantă comuniune de idei. Interesant de menționat că tocmai țărănii, oameni cu mai puțină știință de carte, spirite pragmatice îndobștite, s-au dovedit extrem de sensibili la ideea înființării unui muzeu de istorie agrară. Și fiindcă dovezile de adevărate și colaborare sint nespuse de numeroase, merită să amintim câteva dintre ele.

Prin 1974, Răzvan Ciucă cunoaște la Stațiunea Amara un țărăn din județul Satu Mare: Traian Grosan. Îi vorbește acestuia despre proiectatul muzeu, plugarul sătmărean arătându-se

cerit și el de proiectele muzeografilor ialomițeni, adună numeroase obiecte din zonă (capcane de vânătoare, unelte agricole, instrumente de pescuit). Se bucură de concursul dezinteresat al concetățenilor săi, care participă cu propriile lor atelaje la transportul obiectelor colectate. De același zel și spirit de sollicitudine dau dovadă, de-a lungul anilor, și alți colecționari individuali sau grupe de săteni din toate zonele țării: Moldova de sud și de nord, Cimpia Dunării, Oltenia, Banat, centrul și vestul Transilvaniei.

De unde atita sîrș și dragoste la niste oameni pentru care instrumentele agricole pot avea doar o valoare practică, și în

sa proiectatului muzeu din Ialomița au început să sosească piese donate de muzeele din Covasna, Cimpulung Moldovenesc, Sighetul Marmăției, Bran, din Muzeul Banatului, Muzeul Național de Arheologie și Istorie Dobrogea, Complexul muzeal Vrancea, Muzeul de Istorie al Transilvaniei. În total, 30 de mii de vitioare expozate. Ele au fost depozitate la Slobozia, Fetești, precum și într-o mare clădire pusă la dispoziție de Întreprinderea Agricolă de Stat „Slobozia Nouă”. Inventarul este impresionant și oferă aproape o imagine completă a istoriei noastre agrare, începînd cu plugul cu brăzdar de lemn și sfîrșind cu modernele mașini agricole. Este

mente originale. Vom reveni cu amănunte cînd o va permite momentul.

Deosebit de utilă și valoroasă s-a dovedit în tot acest răstimp și activitatea teoretică, de debateri și comunicări, concretizată mai ales prin organizarea unor simpozioane anuale. Ultimul cel de al XI-lea, desfășurat cu două săptămîni în urmă, a reunit specialiști din toată țara și din țări diverse domenii: istorie, arheologie, lingvistică, etnografie, medicină, silvicultură, folclor, muzeografie. Referatele au adus în atenție descoperiri și considerații de ultimă oră privind dezvoltarea civilizației agrare, materiale și spirituale, în România. Iar aici, un amănunt: participanții nu s-au mărginit numai la prezentarea comunicărilor, ci, ca de obicei, reuniunea a fost marcată și de întîlniri nemijlocite cu sătenii din satele și comunele învecinate.

Aceasta ar fi pe scurt istoria unei idei generoase. Ea a țîșnit cu 16 ani în urmă din inima și dragostea de țară a unui grup de entuziaști, s-a bucurat de sprijinul unor numeroși colaboratori voluntari și în mod deosebit de ajutorul activ al Consiliului Culturii și Educației Socialiste și de cel al Comitetului județean al P.C.R. Ialomița. Muzeul de istorie agrară va deveni realitate în clipa în care conform promisiunilor, va beneficia de o clădire adecvată. Un lăcas de cultură unic și reprezentativ pentru întreaga țară, o mărturie elocventă și instructivă de istorie și civilizație românească.

LIVIU TIMBUS ■

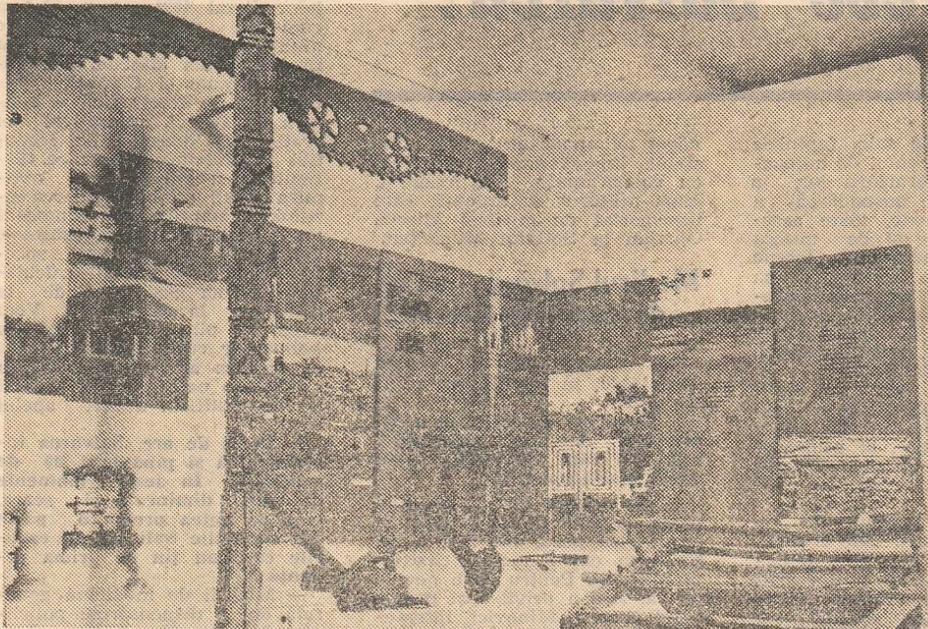
Un posibil muzeu al agriculturii

de îndată cucerit de această idee. Ani la rînd, onorîndu-si promisiunea, Traian Grosan colîndă satele din această parte de nord a țării și izbuteste să obțină, prin donație, din partea localnicilor, un impresionant inventar muzeistic: unelte agricole străvechi, multe din ele ieșite complet din practica agricolă: pluguri, grape, boroane, furci, greble, teacuri, instrumente pastorale, mori de mină, mori de vînturat, mașini primitive pentru treerat griul etc. În comuna Ieud, sătenii participă voluntar, trei zile la rînd, la munca de sortare, spălare și ambalare a foarte numeroaselor obiecte colectate. Un alt exemplu: Ion Cursaru, dulgher în comuna Vama Buzăului, cu-

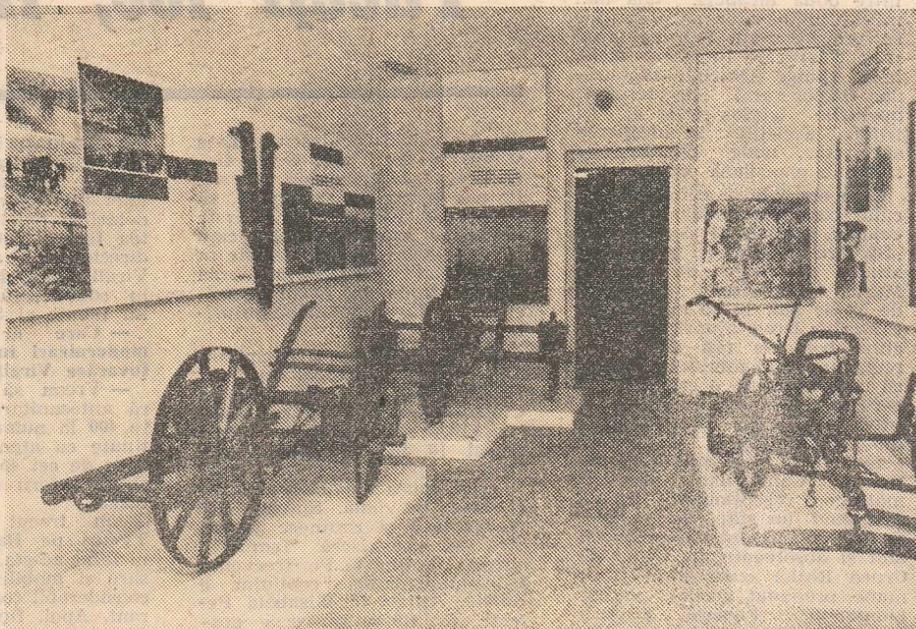
nici un caz una muzeistică, ideea de muzeu fiind ea însăși pentru aceștia, vagă, confuză? Iar aceasta cu atît mai mult cu cît toată lumea a muncit pentru un lăcas de cultură aflat la sute de kilometri distanță. Încercînd o explicație, ne gîndim la faptul că uneltele agricole, atît de strîns legate de însăși viața plugarului, capătă valoarea unui mesaj de suflet, că, dăruindu-le, omul a simțit că trimite în lume o pîrticică din bucuriile și grișile sale. Iar la omul simplu, cu inima sfîntită prin muncă, sentimentele directe de dragoste frătească tin locul motivațiilor savante și argumentate.

A sosit apoi ajutorul și lărgă înțelegere a colegilor de la mai multe muzee din țară. Pe adre-

inteligenta practică, pusă în slujba celor mai diverse ocupații (agricole, horticole, pomicole, pastorale, forestiere, mestesugărești), caracterizată deopotrivă prin diversitate și unitate conceptuală, atît de proprii unui popor în permanență și activă coeziune spirituală. Colecția cuprinde unelte de toate felurile, mașini (batoze, mașini de imblățit și întors finul, mori de vînturat, imblăcîi) mijloace de transport (roabe, căruțe, care, trăsuri, bărci) cazane, alambice, teacuri, centrifugi, hambare, oloințe, tăvăluge, pietre de moară, vase de lut și ceramică la care se adaugă uneltele și podoabe de cult, documente fotografice, filme, diapozitive, benzi magnetice, acte și docu-

Muzeul județean — Slobozia

Expoziția permanentă de unelte și mașini agricole de la Fetești

TRADIȚII ȘTIINȚIFICE ȘI TEHNICE ROMÂNEȘTI

Chemarea apelor (I)

Întotdeauna m-am ferit de exagerări, pe ort de inutile, pe auz de daunătoare; chiar cînd pornesc de la bune intenții, sint de fapt rodul unei superficialități, care duce în ultimă instanță la denaturarea adevărului și la infumurare. Și apoi, avem noi care nevoie să supralicităm sau să exagerăm, cînd nu trebuie decît să investigăm conștiințios și să popularizăm eficient (în țară și peste hotare) pentru a scoate de sub umbra uitării nu sute, ci mii de priorități și alte realizări de excepție ale unor fil ai acestor meleaguri? În aceeași măsură am avut de luptat, nu o dată, cu scepticismul, cu subaprecierea manifestată față de unele creații științifice autohtone, rezultată din neîncredere în capacitatea de inovare a poporului român și în performanțele de excepție ale unor inteligențe de nădejde ridicate din rîndul său.

Acum, cînd concep acest articol, parcă îl aud pe sceptic ironizîndu-mă și dojenindu-mă, ca de atîtea ori în alte împrejurări: „Va să zică și aici, în relația dintre oamenii acestor locuri și ape vrei să descoperi o istorie, realizări deosebite, poate chiar și priorități!”

Contestatarul meu, scepticul, n-a privit probabil niciodată impunătoare corabie româ-

nească din secolul al XV-lea zugrăvită pe o frescă la Sucevița (cu nimic mai prejos decît vasele marilor armate ale epocii), n-a știut de faptul, semnalat între alții de istoricul Const. C. Giurescu, că într-o scrisoare din 13 iulie 1471, Ștefan cel Mare relatea regelui Poloniei despre o mare abatere a apelor Siretului (în scopuri strategice), a ignorat faptul că

Basarab I, Mircea, Alexandru cel Bun, Ștefan cel Mare, Vlad Tepeș, mai tirziu Constantin Brîncoveanu s-au servit de meșteri iscusiți care le-au construit adevărate flotile, ce navigau nu numai pe Dunăre, ci și departe pe mare. Și oare el, scepticul, să nu fi avut cunoștință nici de înalta tehnicitate a numeroase lucrări efectuate în mediul rural pentru valorificarea piscicolă și energetică de apele, în legătură cu care profesorul T. T. Vescan scria: „De altfel, în lucrările hidrotehnice, în amenajarea căderilor de apă și a lazurilor, tehnicienii anonimi ai poporului au fost, în Moldova, neîntrecuți de contemporanii lor”. Și, desigur, adăugăm noi, nu doar în Moldova, ci în întreg spațiul românesc, unde s-au realizat amenajări și instalații hidrotehnice de o diversitate și o ingeniozitate unică.

Să-i mai amintim scepticului nostru că prima ambarcațiune reactivă din lume, construită de Alexandru Ciurcu (în colaborare cu francezul Just Buisson), bazată pe inventarea unui „propulsor reactiv” multifuncțional, a navigat în premieră absolută pe Sena la 3 august 1886 (am relatat pe larg experiența în „Flacăra” nr. 3 din 17 ianuarie 1986). Iar la mai puțin de un deceniu după această realizare, în 1895, Anghel Saligny termina la Cernavodă construcția celui mai lung pod metalic din Europa continentală a acelei vremi (și al treilea ca lungime din lume), la care aplica o serie de procedee originale, de mare îndrăzneală. Să-i mai spunem că Ion Paulat a construit în 1911 unul dintre primele hidroavioane cu cocă din lume, după ce

cu doi ani mai înainte construise primul hidroglisor românesc, de o mare originalitate și că Paul Popovăț, „redescoperit” recent de revista „Flacăra” — uitat de noi toți și încă insuficient studiat — a fost, începînd din 1907, un remarcabil teoretician al propulsiei reactive pe apă și în aer. Să-i amintim scepticului și de rolul eroic jucat de marina română în Războiul Independenței și în Războiul Reîntregirii, atît de substanțial prezentat în excelentul volum *Contribuții la istoria marinei române* — I de Nicolae Bârdeanu și Dan Nicolaescu (București, 1979).

Bogația naturală de ape curgătoare, mirifica Deltă a Dunării, fericită deschidere din străvechimi spre mare, la care s-a asociat dibăcia oamenilor, au creat condiții stimulatoare ale dezvoltării creatoare a relațiilor dintre locuitori și apă. „Cheia minturii noastre este drumul Dunării spre Marea largă...” scria Mihail Kogălniceanu.

Să indicăm câteva repere semnificative ale acestei milenare relații. Iată spre pildă marea așezare neolitică de la Hăbășești. În bogatul inventar de unelte descoperit aici au fost identificate undite de os, fragmente de harpoane mari din coarne de cerb, greutăți pentru plasele de pescuit. În așezări neolitice din Dobrogea s-au descoperit, cum observă D. M. Pippidi și D. Berciu, chiar și oase de pești ce se puteau pescui numai în largul mării (de ex. dorada, Aurata aurată), ceea ce dovedește că oamenii epocii — aceiași care sculptaseră faimoasa statueta a „Gînditorului” — dispuneau de

ambarcațiuni apte pentru un asemenea pescuit. Și tot din această epocă se confecționează la noi pe scară largă plutele, deplasabile prin împingere cu bețele pe fundul apei sau prin lopătare, putînd înfrunta pe zeci de kilometri vînturile apelor.

Asemenea altor neamuri, geto-dacii foloseau numeroase bărci făcute din trunchiuri de copaci scobite, monoxile, utilizate atît pentru a naviga pe riurile interioare, cît și pentru a trece Dunărea. Astfel de monoxile s-au descoperit de pildă în albia Crisului Alb și la Cetău-Cluj. Istoricul Flavius Arrian, relatînd în principală sa lucrare expedițiile lui Alexandru cel Mare, observă despre ținuturile de la Istru că „bărci se găseau pe aici din abundență”, folosite de autohtoni „la pescuit și pentru a trece unii la alții”. În vremea marelui rege Burebista, cînd geto-dacii au cucerit și porturile grecești de la Dunăre și de pe litoralul pontic, ei au dispus de „o flotilă pe Dunăre și o flotă în Marea Neagră” (N. Bârdeanu, N. Nicolaescu). Luntrile erau folosite intens de geto-dacii la pescuit, în scopuri militare și la transporturi, această din urmă înțelepciune fiind reprezentată și pe Columna lui Traian. Cît despre carpi, trib numeros și puternic din Moldova, ei navigau curent nu numai pe Siret și Prut, dar și în Marea Neagră, uneori atacînd și orasele grecești de pe tîrmul dobrogean.

Despre alte aspecte ale relației oamenilor de la noi cu apa — în articolul următor.

I. M. ȘTEFAN ■

Stația de Salvare a Bucureștiului, una dintre stațiile mari din lume, se află chiar în buclii Capitalei. Și nu întâmplător, ea aflându-se la o convenabilă distanță de toate cartierele, de toate comunele Sectorului Agricol Ilfov. A fost gândită așa din rațiuni lumpezi, rapiditatea intervenției fiind optimă din acest loc. Trezind pe str. Mihai Eminescu, prin fața clădirii ascunse de o grădină cocheta, atent îngrijită, în ciuda multelor mașini albe ce însemnă Salvării, ce așteaptă aliniată plecare în misiune, nu bănuiești agitația „focului continuu” din două încăperi de la etajul 1, o agitație care, aparent, n-are nimic dramatic tocmai pentru a fi eficientă. Aici nimeni nu-și pierde capul, deși apelurile sosite prin telefon apar rafalele prelungele ale unei mitraliere sint care de care mai dramatice. Lupta pentru viață devine sarcină de serviciu nu emoționează dacă îți este străină munca acestor oameni care n-au timp să se miere, să se induoseze, pentru că apelurile telefonice, frecvența lor nu lasă loc emoției. Și totuși. O duminică în mijlocul oamenilor care fac totul, secundă de secundă, pentru ca sănătatea, viața normală să-și reîntre în drepturi, doar în urma unui apel la 061 sau 069, îți poate dezvălui nu doar performanța actului medical „blif”, contra-cronometrul, dar și emoția, bucuria fiecăruia dintre ei pentru fiecare reușită. Și, deși pare un paradox, idealul lor este simplu: o clipă de liniște.

Oameni care nu-și pierd niciodată capul

Camera dispeceratului se află între două încăperi, una mai mică, cealaltă mai mare, în care se vorbește mult. Auz de mult, incit celor care lucrează acolo le-ar ajunge pentru o săptămână. Dispeceratul „prelucrează” apelurile telefonistelor și își trimite deciziile în încăperea alăturată, unde operatoarele radio le expediază echipajelor.

Este ora 7.15 și echipa medicului coordonator Marcel Stănculescu, om cu 25 de ani de „Salvare la bază” își începe duminica cu „starea de rău” a Mariei Columbeanu, în vârstă de 52 de ani. În 15 minute, dr. Ecaterina Drog, ajunsă la domiciliul bolnavei (ați citit corect, numai 15 minute) constată că este vorba de o criză de hipertensiune — angină pectorală. Intre timp, cele 13 telefoniste din echipa Angelei Goldiş — șefa de tură — se pun abtîr pe treabă. Calm, uncori cu voci materne, recepționind, notind mai dînd un sfat (da, un sfat, pentru că telefonistele Salvării sînt și absolvente ale Școlii de Cruce Roșie) completînd fișe: nume, prenume, adresă, vîrstă, simptome. Fiecare pupitru are cite 15 circuite pe 061, practic niciodată Salvarea „neprezentînd” ocupat. Ce o poate impresiona în acest iureș pe o telefonistă? Acum nimic. Mai tîrziu, Maria Joldiş își mărturisește că suferința unui copil este de „nesuportabil”. „Cînd sună o mamă, încerc s-o liniștesc. Liniștea ei contează enorm. Poate să facă exact ceea ce trebuie pînă vine Salvarea. În momentele astea nimeni nu trebuie să-și piardă capul. În general încercăm să „scoatem” cit mai mult de la bolnavi, chiar și detalii care citeodată îi adresa, amănunte privind adresa, repere din preajma locuinței. Este important să ajungi la timp, pentru că, deși o tură înseamnă pentru noi 12 ore, luptăm cu minutul.”

La dispecerat, satisfacțiile medicului coordonator sînt puține, dar esențiale. „Să știe că a gîndit exact le amintește dr. Marcel Stănculescu, că a fost vorba de o prioritate sau de un caz care mai poate aștepta, că Salvarea a ajuns la vreme. Adeseori, lupta cu viața trebuie cîștigată în primele minute.”

Ora 10.20 — Dispeceratul Paula Lișman, Cornelia Breazu, Elisabeta Stîngulescu și operatoarele radio Vasilica Abagiu, Luiza Dumitrescu și Theodora Dumitrescu au rezolvat în numai două ore 140 de apeluri. Sînt orele dimineții, care, ca și cele de noapte, nu-ți lasă nici măcar tîna unui pahar cu apă. Salvarea nu refuză pe nimeni imi spuse mai devreme dr. Mircea Rădulescu, directorul Stației. Venei Istrate, în vîrstă de 60 de ani, cu hemoragie post-extirpare dentară, Salvarea îi dă un prim ajutor, o transportă apoi la unitatea de stomatologie din Calea Plevnei și o aduce acasă. Dr. Andrei Georgescu: „Deși nu pare, este o urgență, pentru că puteai găsi

o tulburare de coagulare, în stare să conducă la o anemie marcată, cu urmări grave.”

Diagnosticarea în condițiile urgenței — timp scurt, mijloace modeste, departe de posibilitățile unui cabinet, stressul bolnavului, al familiei — este o competență confirmată ca o poză la minut și face gloria medicului de la Salvare. Să vezi și să înțelegi în cîteva minute ceea ce o viață sau întimplarea a făcut dintr-un organism, să-ți apropii bolnavul, învingîndu-i teama și convingîndu-l să te ajute, să se ajute, sînt satisfacții cotidiene ale medicului de la Salvare. Am văzut cum oameni cu figuri schimonosite de durere și spaimă aproape că își reveneau după ce medicul de la Salvare le trecea pragul. N-o făceau din demnitate, încercînd să-și ascundă durerea, ci i se abandonau cu încredere și speranță. Pricipea și experiența, tactul și răbdarea, talentul și omenia sînt armele cu care medicul de la Salvare își cîștigă zilnic bătăliile, indiferent de vîrstă și meseria bolnavului, indiferent de casa în care intră.

Imi mai aduc aminte de vîrsta Venei Istrate sau de a Suzanei Sitaghi, 75 de ani, căreia i s-a făcut rău în fața unui ghișeu, fiind transportată apoi de Salvare la Spitalul nr. 9 — neurologie — imi aduc aminte zic de vîrsta lor, gîndindu-mă la credința unora că vîrsta îți este cerută nu din rațiuni medicale, ci din cauza acelor priorități. „Nu este nimic de comentat aici, remarcă

medic”. E obosit și arată ca un om pe care nu-l mai impresionează multe lucruri. „Mă doare neputința oamenilor în vîrstă și singuri”. Venei de la o bătrînă pe care o coborîseră zece etaje în pătura, fiindcă în targă nu putea sta. „Brancardele sînt o problema, zice. Să nu putem face unele ușoare și funcționale?”

Ora 16.40, Simona Lăzărescu de trei ani și jumătate, a căzut din leagăn și în 25 de minute este transportată la Spitalul „Grigore Alexandrescu”, cu plagă hemoragică la cap, după ce asistenta Ileana Lepădat îi acordase primul ajutor.

Intre orele 18 și 19, numărul apelurilor a crescut: 65. Se schimbă tura. La substația Vitan Birzești, operatoarea radio Ana Costăchiță ne spune că a fost o zi calmă. Cei doi pediatri asistaseră 23 de copii, iar ceilalți doi medici, generalişti, rezolvaseră 16 cazuri de adulți.

Mereu în priză, ca la pompieri

În egală măsură, promptitudinea intervenției Salvării depinde și de mașini cărora nu li se cere să atingă performanțe de raliu, ci doar să funcționeze perfect, ziua și noaptea și în toate anotimpurile, să plece adică, la cheie. Aici oamenii sînt mereu în priză, ca la pompieri. Dacă Stația de Salvare a Bucureștiului a reușit să înlăture astăzi multe

și-au căutat de lucru în altă parte.

— Ce vă mai doriți pentru compartimentul tehnic al Stației?

— Ne reconștinăm singuri piesele de schimb, dar n-avem un atelier de reparații capitale, pentru aceste operații apelînd la service. Deocamdată, ne-am propus procurarea unei autocisterne, în ideea mai bunei gospodării a carburantului. De asemenea, cu mijloacele noastre am realizat o brancardă mult mai aproape de necesități, pe care o vom propune producției de serie. Și ar mai fi ceva, dar asta nu mai ține de dotări, ci de o observație a conducătorilor auto, faptul că nu ni se acordă prioritatea în circulație pe care ne-o dă legea, încercăm prin revista dv. un apel la ceilalți conducători auto. Este vorba de înțelegere și de omenie. Legea —, Regulaamentul pentru aplicarea Decretului Consiliului de Stat nr. 328/1966 — este foarte clară, dar întîlnim frecvent atitudinî contrare. Atenționîndu-l pe conducătorul unei alte mașini asupra acestui lucru, acela mi-a replicat: „da, dar nu vă deplasați la o intervenție”. Într-adevăr, Salvarea pleca de la o intervenție, dar mașina Salvării este mereu în urgență. Organele de miliție înțeleg așa și ne sprijină, adeseori chiar ne deschid drumul, dar asta nu ajunge.

Ora 21.46. Se înregistrează unul din acele apeluri care constituie o mare urgență:

Faceți loc, trece Salvarea!

dr. Marcel Stănculescu. Este stupid să crezi așa. Orice fișă medicală înregistrează vîrsta. Pe noi ne ajută foarte mult să știm acest lucru, fiindcă vîrsta ne spune enorm mai ales cînd e vorba de cardiaci. Cazurile în vîrstă sînt rezolvate în marea majoritate de noi și nu de microstații. Boala hotărîște prioritatea și nu vîrsta.”

Ora 11.45. Sînt în autosanitară 37-B-2100, cu medicul primar Mircea Răzuș și șoferul Marin Ciobanu. Ne îndreptăm spre str. Foișorului, unde, de la numărul 16, telefonistele înregistraseră apelul Elisabetei Peterfi, care acuza amețeli puternice și stare de vomă. Sîntem pe frecvența 1 și recunosc glasuri care imi deveniseră familiare întreaga dimineață. Pe frecvența 2, destinată mamei și copilului, e liniște. Ajuși la Elisabeta Peterfi, dr. Răzuș se așază gospodărește pe treabă cu un aer ușor amical, menit să-i risipească teama femeii. Un consult precis, cîteva întrebări și sfaturi, o rețetă. Imi spune pe drum: „Nu este o mare urgență, dar este o urgență medicală. Sindromul vertiginos Ménière este extrem de dezagreabil și necesită o asistență de urgență. Acum și l-a descoperit. El poate apărea în orice circumstanță.”

Pe drum, la întoarcere, încerc să scot cîteva vorbe de la omul care conduce mașina. Imi răspunde dr. Răzuș: „Petrică face 100 km pe zi și scoate doar zece vorbe”. Petrică este unul dintre acei șoferi care știe să le facă pe toate, de la condusul ireproșabil al mașinii pînă la așezarea „adekvată” a bolnavului pe brancardă. Observ că, în ciuda însemnelor pe care le poartă mașina, prioritatea pe care se cade să ne-o acorde ceilalți conducători, „colegii” de trafic, este cu totul neglijată. Multora le citești pe față triumful dacă ne depășesc și ni se așază în față. Din mașina Salvării, vanitățile de invingători stîrnesc compătimitere. Îl rog pe nea Petrică să dea drumul la girofar. Nici un efect, doar copiii și oamenii din stații manifestă o oarecare curiozitate. Indiferența mă mîhnește. Imi aduc aminte ce spunea Virgil Tatu: „Mașina Salvării este tot timpul în urgență”. Dar chestiunea aceasta n-o gîndesc, pînă acum, decît oamenii de la dispecerat.

Ora 13.25. Intre orele 12—13 s-au înregistrat doar 35 de apeluri. Mihai Erena, unul dintre bunii asistenți ai Salvării, este pe picior de plecare. Îl conduc, pînă la mașină. Are 12 ani lucrați la camera de gardă a Spitalului de Urgență și 3 ani de cînd e la Salvare. Îl întreb de ce a plecat de la Urgență. „M-am certat cu un

din neajunsurile sale, faptul se datorează și parcului de autosanitare, a modernizării lor, a unei mai bune gospodării a dotărilor existente, toate acestea fiind legate și de munca directorului adjunct tehnic Virgil Tatu, de priceperea sa în conducerea compartimentului tehnic al Salvării.

— Care ar fi principalele modernizări în parcul Stației, tovarășe Virgil Tatu?

— Vreau să spun mai întîi că autosanitarele noastre, peste 400 la număr, nu sînt întretinute cu atenție și pricepere doar de cei 45 de mecanici, dar și de șoferii care le exploatează.

Am trecut parcul de pe TV-uri pe Dacia. Au crescut, în felul acesta, viteza de deplasare și mobilitatea și a scăzut considerabil consumul de carburant. Apoi, fiecare mașină este dotată cu stație de radiotelefon și cu toată aparatura medicală de urgență. Vă imaginați lesne, cu stația de radiotelefon, miscarea mașinilor în teren este mult mai eficientă iar rapiditatea intervenției crește.

— Cum sînt șoferii Salvării?

— Excelenți profesioniști și pricepuți la toate. Cunosc fiecare colțșor al Capitalei, știu să folosească aparatura medicală de pe mașină, îl ajută pe medic, pe asistent cînd este necesară transportarea bolnavului. Conduc foarte bine, trebuie să aibă neapărat o vechime de cel puțin cinci ani, pot să conducă foarte repede în condițiile unei depline siguranțe, dar ei știu că bolnavului trebuie să i se asigure un confort maxim, deci conduc cu grijă, cu omenie, ca să nu strice, să nu anuleze eforturile medicului. Șoferii noștri au dat un examen special, unii dintre ei au învățat limbi străine, au urmat cursuri de prim ajutor.

— Lumea e poate mai puțin îngăduitoare ca dv. Limba străină e foarte importantă, dar daeă în limba natală...

— Știu ce vreți să spuneți, că limbajul neadekvat al unora dintre ei...

— Să-i spunem măcar impoltețe.

— Pădure fără uscături nu există, mai avem și astăzi astfel de comportamente. Dar din ce în ce mai puține. Am căutat să întronăm o disciplină adevărată și, sîntem convinși, o mărturisesc chiar oamenii pe care-i ajutam, am schimbat multe. Meseria de șofer la Salvare e grea. Iarna, cînd se înghețează mașina, ei dă la zăpădat, este și brancardier, n-are sîrbătoare, dacă este nevoie, îl trezești în plină noapte și-l aduci la treabă. Sînt la noi șoferi de douăzeci de ani și n-ar pleca de aici pentru nimic în lume. Alții, cei care nu s-au acomodat cu disciplina cerută,

edem pulmonar acut, angor instabil, hipertensiune arterială cu valori mari. Ion Arnăutu, după ajutorul de urgență, este transportat de medicul Mircea Opreșan la Spitalul Municipal.

Medicul Salvării — un fel de mamă a tuturor

Mă retrag cu dr. Mircea Rădulescu, în biroul său, de la etajul 2.

— Tovarășe director, eum își privește Salvarea pacienții? Cum o văd pacienții, vom vorbi mai încolo.

— Nu e greu de înțeles, nici n-am de gînd să fac o demonstrație, ca peste tot în lume, Salvarea există pentru că există pacienții. Pentru că e nevoie de ea. Așa a privit-o și profesorul Nicolae Minovici, intemectorul ei, al Societății de Salvare, printre primele de acest fel din Europa, așa o privim și noi astăzi: cu responsabilitate față de cei aflați în suferință. Salvarea acordă asistență medicală de urgență pentru populație, pentru oamenii muncii de pe marile platforme industriale fie că este vorba de maladii, fie de accidente. Lumea apelează la noi și aceasta este și un semn de încredere. Mulți nu-l vor decît pe medicul de la Salvare. N-o să vă vină să credeți, dar desuți se liniștesc stînd doar de vorbă cu medicul nostru, un fel de mamă a tuturor. La fel și cu asistenții Salvării, mulți dintre ei, prin pricepere și experiență, ridicîndu-se la înălțimea pregătirii medicilor. Cum v-am mai spus, nu refuzăm pe nimeni, deși, nu de puține ori, constatăm că unii apelează nejustificat la serviciile Stației.

— Cum așa, omul nu solicită Salvarea numai cînd are neapărată nevoie de un prim ajutor?

— Nu tocmai. Sîntem chemați fie prin 061, fie prin 069 și pentru diverse sfaturi, ce medicament se prescrie pentru simptomele pe care solicitantul le are, pentru afecțiuni mai mult sau mai puțin grave, care, oricum nu justifică urgența Salvării și altele. Iată, ieri, ne-a chemat, printr-un vecin, o femeie de 37 de ani, cu un diagnostic — metroragie — care face parte din solicitările prioritare. Ajuns acolo după 20 de minute, medicul a constatat că „bolnavei” îi intrase nisip în ochi. Ce ar fi de comentat?

— Multe. Poate că femeia și-a inventat o boală convinsă fiind că altfel nu veți veni prea repede.

— Căzul ei nici nu reclama o mare urgență. I se putea spune ce să facă, prin telefon,

și apoi să aștepte puțin, prioritare, în acel moment, fiind alte cazuri. De altfel, medicul nostru a dus-o la Spitalul de ochi, n-a refuzat s-o ajute. Dar prioritățile trebuie să existe, ele fiind stabilite de criteriile medicale: accidentele de circulație, accidentele colective mari, accidentele de muncă, copiii pînă într-un an, femeile gravide, infarcturile și așa mai departe.

— La cît timp ajunge Salvarea, după solicitare?

— La 5 minute, dacă o mașină, care a terminat un caz, se află în apropiere. La maximum o oră, dacă este vorba de un caz ce nu constituie o mare urgență și traficul este intens. Aici mai intervine ceva. Sînt alei și blocuri pe care nu distingî nici un indicator. Dacă mai ești și în plină noapte, te învîrtești, scoli lumea din somn. Uneori, căutatul adresei durează mai bine de jumătate din timpul de așteptare. Trebuie să descoperim aleea, blocul, scara ș.a.m.d. Sectorul 2 este un model în ceea ce privește marcarea străzilor, aleilor, a blocurilor. Este bine că numărul blocului să fie trecut nu pe geamul unei intrări, care se mai și sparge sau șterge, ci direct pe bloc, cu litere mari. Ne-ar ajuta pe toți, și pe bolnavi și pe noi.

— Să nu întîrzie, totuși, Salvarea și din vina Salvării?

— Indisciplina înșă se mai face simțită. O întîrziere de la program de numai 5 minute care, poate, la alții nu se vede, la noi se adaugă celorlalte, datorate traficului urban, descoperirii adresei etc. Numim indisciplina și lipsa de rapiditate cu care se pleacă în misiune.

Avem prevăzut în acest an dotarea Stației cu un calculator Coral 4021 care, sîntem convinși, va înlătura foarte multe neajunsuri. Ne-a ajutat în acest sens Ministerul Sănătății, precum și Centrala Industrială de Electronică și Tehnică de Calcul, specialiștii ei arătîndu-se deosebit de receptivi la solicitările noastre. Cîștigul va fi imens. Vom optimiza totul, de la preluarea cazului. Promptitudinea noastră va fi mult mai mare, timpii de așteptare reducîndu-se spectaculos. Pe terminalul calculatorului vom găsi totul, de la solicitări la cazuistică. Vom avea, de pildă, o evidență a bolnavilor cu infarct miocardic sau putem afla de cite ori a solicitat o persoană Salvarea și cît de justificat a fost apelul său.

— În 24 de ore, Salvarea înregistrează și pînă la 1700 de solicitări. În acele momente de vîrf, dimineața și seara, cine ar putea prelua o parte din serviciile Salvării, în cazurile care nu sînt de prima urgență?

— Medicii de medicină generală de la dispensarele policlinice de domiciliu. Aceștia chiar efectuează vizite la domiciliu, în urma solicitărilor. De altfel medicii de medicină generală și pediatri, care nu sînt de Salvare, fac servicii de urgență în microstațiile noastre.

— În afara introducerii calculatorului, ce noutăți mai aveți în vedere?

— Există în studiu, printr-o colaborare tot cu centrala amintită și cu Institutul de cercetări și inginerie tehnologică pentru electronică posibilitatea efectuării electrocardiogramelor prin telefon. Am fost și sîntem sprijiniți mereu de ministerul nostru, de municipalitate, Salvarea înseamnă medicină de primă linie și realizările noastre, dotările stației, continua ei modernizare ilustrează atenția și permanenta grijă pe care partidul nostru o acordă sănătății populației. Noi încercăm cu fiecare intervenție să ne ridicăm la înălțimea misiunii ce ne revine.

Intre orele 21—22 s-au înlocuit 75 de fișe. Florica Dobrescu, una dintre cele mai bune dispecerale ale Salvării nu conștinește cu drumurile între masa dispecerelor și fereastra operatoarelor radio. Un bun dispecer trebuie să aibă o memorie de elefant, o condiție fizică de maratonist și o pricepere de lucrător cu stagiu la cadastru. Florica Dobrescu cunoaște Bucureștiul de pe poziția șoferului, știe adică străzile cu sens unic sau interzis. Le știe pe cele greu practicabile, gîndind mereu traseele optime. Ne apropiem de ora 24 și imi spune că greul acum începe.

În această noapte 12 medici de la Salvare și 24 în microstații, precum și 44 de asistenți nu vor avea nici o clipă de răgaz, deși, repet, dorința lor este să fie deranjați cît mai puțin.

**Prima duminică
a celui mai nou,
mai modern
și mai încăpător
strand
bucureștean:**

Ștrandul Dîmbovița

Faptul se petrece sub privirile noastre: Capitala României socialiste — de altfel, ca majoritatea localităților țării — cunoaște ample transformări inovatoare, menite să asigure bucuriilor săi un grad sporit de civilizație și confort. Nu există zonă, cartier sau bulevard unde să nu se fi produs — cu precădere în ultimii ani,

din inițiativa și sub direcția îndrumare a președintelui Nicolae Ceaușescu — vaste prefaceri pe țărîm edilitar, astfel încît Bucureștiul să devină în viitorul cel mai apropiat o capitală modernă, cu o întinerită înfățișare, pe măsura tuturor aspirațiilor noastre. Noi, cei de astăzi, avem marea șansă de a asista cu ochi lim-

pezi, cu îndreptățită mîndrie la renașterea unui mare oraș, care, pe zi ce trece devine tot mai fermecător. Tot mai fermecător, pentru că superba mobilizare de forțe umane, munca susținută, strădanile constructorilor și specialiștilor din toate domeniile conturează tot mai pregnant, de la o zi la alta, noi și noi obiective.

Iată, de pildă, ziua de 14 iunie 1987 a marcat un nou și important succes reperat pe marele șantier numit... București! Mărturisim că nu întimplător am subliniat anume această dată, ci am făcut-o pentru că ea, peste ani și ani, va rămîne în conștiința multor bucureșteni ca... prima duminică petrecută la cel mai nou, cel mai modern și mai frumos strand al Capitalei: strandul „DÎMBOVIȚA”, amenajat în noul și cochetul cartier Crîngăși. Amplasat în imediata apropiere a Lacului din care izvorăște Dîmbovița cea nouă, pe o suprafață de... 17 hectare, noul loc de agrement dispune de ample dotări, capabile să satisfacă cele mai exigente cerințe ale vizitatorilor săi... de toate vîrstele! Astfel, copiii se pot zbugui după placul inimii în cele două bazine destinate lor (avînd o adîncime ce nu depășește un metru — un metru și zece centimetri), sau în atrăgătoarele locuri de joacă unde îi așteaptă o multime de „mijloace de transport” — de la măgăruși, gîrgărite și mașinuțe, pînă la navete spațiale — și nu în ultimul rînd pe nisipul primitor al plajelor. La rîndul lor, adulții care nu au deprins încă înnoțul dispun de un bazin „adînc” de... un metru și jumătate, spre deosebire de innoțarii versați, cărora cele două bazine olimpice le pot oferi satisfacții depline. Cele 28 de cabine individuale, vestiarele și dușurile din preajma bazinelor, chioscurile cu răcoritoare, jocurile electronice, muzica, întregesc ideea de confort existent aici. Desigur, nu au fost uitați nici... romanticii! Pentru ei, debarcaderul construit direct pe malul Dîmboviței, avînd în dotare 20 de bărci, constituie punctul de

pornire în „croaziere” pe riul reamenajat, traseul ce poate fi parcurs deocamdată fiind cuprins între Lacul Morii și podul Grozăvești.

Fugar, am ștat de vorbă cu doi oameni tineri, cărora întreprinderea canal-apă București, de care aparține strandul, le-a încredințat întreaga responsabilitate în privința bunului mers al acestui mic orașel al soarelui și buneii dispoziții: se numesc Elena Gheorghiu și Marcel Bezsciotnăi. Pentru a se ajunge la tot ceea ce vedeți în jur, s-a muncit enorm — îmi spun aproape într-un glas. Eforturile ICAB-ului, GIGC-ului, au fost dublate de sprîjinul nemijlocit al cetățenilor, al Consiliului popular al Capitalei. Au fost oameni ca mîștrii Gică Tudorache și Ion Voicu de la ICAB care au muncit aici fără să mai țină cont că e zi sau noapte. Și iată, cu bucuria muncii împlinite, astăzi, în prima duminică a strandului „Dîmbovița” am putut primi peste... 11.250 de oaspeți!

Am mai ștat de vorbă, de asemenea, cu cîțiva beneficiari, cu Marin Vasile de la întreprinderea de avioane București și cu soția sa, lucrătoare la ICTB, doi tineri veniți din cartierul Pantelimon pentru a se bronza aici la „Dîmbovița”. Cu Ecaterina Balica și Daniel Enache de la IFMA, cu Maria Chiriac de la „Turbomecanică”. Toți sînt bucuroși că „zestrea” Bucureștiului a sporit cu încă un strand modern, bine dotat, primitor. Aș fi dorit să aflu și părerea celui mai tînăr vizitator, fetița Carmen Vasile. Dar mi-a fost absolut imposibil, pentru simplul motiv că nu avea decît... trei luni fără o zi!

CONSTANTIN BALACCIU ■

Niculin număra zilele pînă cînd tatăl său, șofer pe marele șantier care construia barajul imens de la poalele munților ce se zăreau la orizont, urma să revină acasă. Se bucura întotdeauna nespus cînd își revedea părintele, dar acum prilejul era deosebit. Îi stăruiau în urechi cuvintele tatălui: „Împreună cu maică-ta, vom merge la cooperativă și tu îți vei alege două jucării, care vrei tu, una din partea mea și alta din partea mamei. E ziua cînd tu, puștiulică, împlinesti șase ani. Acuși, acuși, mergem la școală”. Niculin, un picuș cu părul șaten, ochii de un verde deschis, neobișnuiți și năsucul în vînt, cel mai mic dintre cei trei băieți ai lui Axinte, era o fire pătrunsă de dorința de a ști cît mai multe. De dimineață pînă seară găsea la orice pas prilej de întrebări. „Ce e cerul?” „Ce sînt stelele?” „De ce se face ziua și nu se întunecă?” „Mai lasă-mă puțuț mamei în pace. Nu vezi cîtă treabă am, îți merge gura ca o moriscă. Nu uita că mai am doi frațiori de îngrijit și în curînd vor fi trei”. Femeia n-a avut de lucru. Au început să curgă ploaie întrebările în legătură cu cel ce urma să vină. „Cînd, cum va veni pe lume? Cum îl chema? Ba chiar avea pretenția ca maică-sa să îl descrie. Cum va arăta frațiorul meu? Dar ochii, ce culoare vor avea?” Femeia rămînea stupe-

fiată. De unde îi trec prin cap asemenea lucruri? Ce să-i răspundă? „Du-te băiatul mamei și te joacă”. „Cînd vine tata, mămică? Sper că n-ai uitat promisiunea făcută?” „Cum o să uităm. Se poate? În familiile noastre, în a lui taică-tu și în a mea, făgăduielile s-au respectat întotdeauna. Așa să faci și tu cînd vei fi mare”. „Atunci cred că ești de acord să mă duc pînă la cooperativă pentru o prospecție”. „O ce?” „Nu știi ce-i aia prospecție?”

două, așa că e necesară o bună gîndire. Mînea de fotbal e una din ele. Doamne, cît și-a dorit el întotdeauna o mîngie adevărată, cu pete albe și negre. Va fi mînea lui. Nu vor vrea să-l aleagă într-una din echipe, pe motiv că-i prea mic, va lua frumusețea mîngiei și va simula că pleacă acasă. Bineînțeles că îl vor ruga să rămînă. Iar el, va hotărî pe ce post urmează să joace. Fundaș central, locul ăsta îi place lui cel mai mult. Îți dă senzația de pu-

scumpe”. „Scumpul și ieftinul trebuie calculate în funcție de buzunarul fiecăruia, dragul mamei”. „Iartă-mă, mamă, la treburi din astea financiare încă nu mă pricep”. „Hai că ți-ai văzut visul cu ochii. Mînea pe la ora 11 vine taică-tău”. A doua zi dimineață, de vreme încă, Niculin era la treabă alături de maică-sa. A adus apă de la fîntina, citeva brațe de lemne tăiate, a dat mîncare la animale, a adus ouăle de la cuibar. „Cum se face Niculin

gîna drumului, către munte de unde trebuia să apară Axinte la volanul mașinii. De obicei șoferul oprește enorma-i mașină, coboară, își îmbrățișează soția și copilul (ceilalți doi băieți sînt dimineața la școală), își duce autobusculeta la sediul coloanei aflată în apropiere și apoi revine pe jos. Întîi apare doar un punct negru la orizont, mastodontul se conturează treptat. Acum se observă clar portocaliul cu o dungă neagră la mijloc al autovehiculului. Se distinge și chipul șoferului. Băiatul se smulge din miinile mamei și o zbughește spre mașină. Pe fața bărbatului de la volan se vede bucuria apropiatei revederi cu cei dragi. Niculin e aproape de mașina care l-a depășit cu cîțiva metri. Gigantul rulează încet. Băiatul își continuă fuga. Se îndreaptă spre cabină. „Tăticule, tăticule!” „Șoferul a și întredeschis portiera. Dar ce se întîmplă? Oamenii din apropiere își duc minile la ochi. Niculin s-a împiedicat și a căzut sub roata din spate a mașinii. O pată albă se apropie de locul nenorocirii. E halatul doctorului Mihnea care fuge spre mașină. Cînd ajunge în dreptul trupului inert al lui Niculin, lasă capul în jos și-și spune în șoaptă: „Doamne, și ce copil reușit era!”

VICTOR BEDA ■

Îi plăcea să joace pe postul de apărător

Adică, așa, un fel de sondaj, de recunoaștere. Să fiu pregătit cînd vom merge după jucării. În cîteva minute să facem cumpărăturile. Eu voi fi în măsură să vă zic exact ce vreau. Una dintre ele o am de multă vreme în mînt. Am plecat”. „Ai grijă pe unde mergi, copile”. „Nu-ți fă probleme, mămică, magazinul e pe partea noastră, nu-i nevoie să trec strada”. Mama rămînea o clipă pe gînduri. „Auzi ce limbaj: prospecție, sondaj, recunoaștere. Parcă ar avea 15 ani, nu sase”. Ajuns la magazin, Niculin studiaza cu atenție jucăriile. Trebuie să se limiteze la

tere, de forță, acest post. El, Niculin, să salveze echipa cînd e pe cale să primească gol. Taică-său nu o să poată spune că mînea nu e jucărie, ci obiect de sport. Odată ce se joacă cu ea fotbal, nu poate să nu fie considerată jucărie. Una ar fi mînea, deci. A doua, tractorul cu remorcă. Argumentul lui forte va fi. „Cu asta mă și joc, fac și treabă. Car pămîntul din locul unde se sapă fîntina, în grădină, așa cum fac oamenii mari, cu roabele lor”. „Am fost, mama, mi-am fixat preferințele. Am văzut și cît costă. Nu-s prea

că în dimineața asta ești atît de activ? De obicei cam trebuie să-ți spun eu ce ai de făcut”. „Știi care e secretul? Cînd faci treabă și timpul trece mai repede”. Nerăbdător, Niculin intră mereu în casă și se uită la ceasul mare cu pendulă. „Mai sînt două ore, o oră, o jumătate de oră” — anunță el precum un crainic la radio. „Mamă, mamă, mai avem doar 10 minute”. Mama e însă deja pregătită, îmbrăcată și-l așteaptă în poartă pe mezin, care de mult și-a pus costumul cel nou, cu cămașă albă și cravată. Cu puștiul de mină, femeia se îndreaptă, mergînd pe mar-

Comentariul
saptaminii

Sfârșitul unui coșmar

Procesul dezarmării are mai multe componente, toate importante (reducerea armamentelor, a efectivelor și a bugetelor militare, reconversia producției de război în producție de pace, desființarea alianțelor militare etc.), însă dintre ele pe primul loc se situează, desigur, dezarmarea nucleară. Și aceasta din urmă are constituentele ei (incetarea experiențelor nucleare, distrugerea stocurilor de arme atomice existente, încetarea producției de arme nucleare ș.a.), dar dintre toate se detașează puternic eliminarea rachetelor cu rază medie de acțiune din Europa (a eurorachetelor). Reamintim, pentru claritatea discuției și simplificând foarte mult, că există rachete strategice sau intercontinentale (cu raza de acțiune de peste 5 000 kilometri), rachete cu rază medie de acțiune (între 1 000 și 5 000 kilometri și rachete operative-tactice (cu bătaie între 500 și 1 000 de kilometri), cărora uneori li se mai zice și rachete cu rază scurtă de acțiune. Toate aceste rachete pot transporta la țintă proiectile nucleare. În Europa există se știe, atât rachete cu rază medie (rachetele americane Pershing-II și Cruise și rachetele sovietice SS-20), cât și rachete operative-tactice, americane și sovietice. Bătălia se dă în primul rind pentru eliminarea celor cu rază medie.

S-a spus pe bună dreptate că retragerea și distrugerea eurorachetelor constituie în momentul de față „Prioritatea priorităților”, chestiunea cea mai arzătoare, care apare cel mai des în luările de poziție ale oamenilor politici din Est și din Vest, tema care domină dezbaterile reuniunilor și întâlnirilor bilaterale și multilaterale, ea formând obiectul schimburilor de vederi și al consultărilor în cadrul celor două alianțe militare, NATO și Tratatul de la Varșovia, ca și între statele neutre și nealiniate de pe continentul nostru și de pe alte continente. Acest curs este determinat de unele evoluții favorabile din ultima vreme, la care ne vom referi în continuare.

Dosarul eurorachetelor, înțelegând atât odiseea amplasării lor, cât și eforturile în favoarea neamplasării și pentru eliminarea celor existente, este destul de voluminos. Nu intenționăm să facem acum un istoric al problemei. Vom arăta totuși că lipsa de succes a tratatelor sovieto-americane din intervalul 1981-1983 a avut ca rezultat aducerea în Europa a primelor baterii de rachete americane cu rază medie de acțiune. Piedica principală a constituit-o mereu practica abordării globale a unor probleme (de exemplu, condiționarea unui acord în problema

eurorachetelor de un acord cu privire la rachetele strategice sau de renunțarea la Inițiativa Strategică Defensivă) care solicitau și solicită, evident, tratări separate. Chiar și la Reykjavik, în octombrie 1986, cu toate că s-au conturat, în principiu, unele înțelegeri, un acord propriu-zis nu a fost realizat tocmai din cauza condiționării unei înțelegeri de alta.

Ultimele luni au creat însă unele premise favorabile pentru înlăturarea rachetelor nucleare din Europa. Mai întâi a fost declarația sovietică prin care se făcea cunoscut că U.R.S.S. nu mai leagă încheierea unui acord în problema eurorachetelor de alte acorduri. Recent, s-a anunțat că la tratativele sovieto-americane de la Geneva s-a ajuns la un proiect comun de tratat privind eurorachetele. Acest proiect — de fapt, o expunere a pozițiilor celor două state referitor la eurorachete —, negociat cu răspundere, poate forma punctul de plecare al unui tratat veritabil, care, după cum se afirmă, ar fi posibil să se realizeze chiar în acest an și să fie semnat de conducătorii sovietici și americani în cadrul unei noi întâlniri (care ar fi a treia, după Geneva și Reykjavik).

Acum, când s-au creat premise favorabile pentru un acord în problema rachetelor în Europa, parte integrantă a dezarmării nucleare, trebuie subliniat că mersul evenimentelor a confirmat și confirmă justetea pozițiilor României, a demersurilor președintelui Nicolae Ceaușescu, care s-a pronunțat consecvent pentru neamplasarea pe continentul nostru a rachetelor americane Pershing-II și Cruise, pentru abordarea separată a problemei rachetelor cu rază medie de acțiune amplasate în Europa, pentru retragerea și lichidarea tuturor armelor nucleare de pe continentul nostru. În același timp, țara noastră, președintele ei militează ferm pentru înlăturarea și a altor măsuri legate de dezarmare: renunțarea la militarizarea Cosmosului, interzicerea experiențelor nucleare, crearea de zone ale păcii și bunei vecinătăți, fără arme nucleare și chimice, în Balcani și în alte părți ale Europei, pe alte continente, reducerea armamentelor clasice, a efectivelor și bugetelor militare. În ceea ce privește cele două opțiuni zero, țara noastră consideră că, dincolo de înteresele conjuncturale, este necesar ca toate statele implicate să-și unească eforturile pentru ca Europa să rămână în cel mai scurt timp fără rachete nucleare.

ION D. GOIA ■

La apa Vavilonului

Mirajul trecutului de legendă, cu toate parfumele lui, poate să apară pretutindeni, dar se pare că nicăieri el n-a fost și nu este atât de puternic ca în cazul Babilonului, oraș și capitală de imperiu antic care a avut perioada lui de maximă înflorire în timpul domniei lui Nabucodonosor (605-562 î.e.n.). Atât textele din vechime, cât și „ruinurile”, cercetările arheologice, oferă date care stărnesc și astăzi mirare cu privire mai ales la perfecțiunea și gigantismul construcțiilor din vestitul imperiu de acum trei milenii. Scriitorii, compozitorii, cineștii din epoca modernă au găsit în istoria străvechiului Babilon o excelentă sursă de inspirație (Flaubert, Verdi, Griffith și alții). Și noi avem texte clasice legate de mirificile vremi nabucodonosorice: „La apa Vavilonului, / Jelind de țara Domnului, / Acolo, șezum și plinsem, / La voroavă de ne strinsem”. Este vorba de plingerea lui Ieremia, în limba „ca un fagure de miere” a bătrînului Dosoftei.

Se știe că Nabucodonosor, al cărui imperiu cuprindea Mesopotamia (actualul Irak) și aproape întregul teritoriu al Orientului Apropiat, a utilizat imensele bogății acumulate în Babilon pentru a-și înfrumuseța capitala, pentru construirea a numeroase temple în formă de piramidă gigantică cu multe etaje — faimoasele ziggurate. Lui Nabucodonosor i se atribuie și construirea „Grădinilor suspendate ale Semiramidei”, una din cele șapte „minuni” ale lumii antice.

Se înțelege de la sine că ideea de a vedea din nou Babilonul în toată splendoarea și măreția lui, fie și sub formă de muzeu, a ispitit pe mulți. Acest vis este acum pe cale să se transforme în realitate. În urma hotărârii autorităților irakiene de a reconstitui Babilonul, au început, de mai multă vreme, lucrările de restaurare. În prezent, la aproximativ 50 de kilometri de Bagdad, în partea de sud, pe un teren arid de pe malurile Eufratului (care în vechime se numea Babilon), sub razele dogoritoare ale soarelui, arheologii irakieni și echipe de muncitori lucrează de zor pentru a scoate din ruine celebra metropolă antică; ei întăresc fundațiile distruse de apă și de sare, înalță ziduri. Pretutindeni, mormane de cărămizi sfărâmate datînd din epoca lui Nabucodonosor. Arheologii irakieni și constructorii, restaurînd un ziggurat înalt de circa 100 de metri, închinat lui Marduk, cel mai de seamă zeu babilonian, folosesc atât cărămizile vechi, originale, cât și cărămizi noi, fabricate după rețete speciale. Acest ziggurat s-a păstrat în memoria generațiilor care au urmat sub numele de „Turnul

Babel”. Se intenționează să se reconstruiască sala tronului lui Nabucodonosor, precum și traseul pavat cu cărămizi al procesiunilor solemne. Acest drum duce către marile porți ale zeiței dragostei și frumuseții, Iștar, adorată de babilonieni și de asirieni. Potrivit datelor oficiale, au fost deja restaurate două temple antice, precum și amfiteatrul grecesc al lui Alexandru Macedon. Principalele lucrări care au mai rămas de făcut urmează să fie terminate în cursul acestui an.

Pe una din cărămizile antice scoase la iveală cu prilejul lucrărilor de acum, se află scris următorul text: „Eu, Nabucodonosor, am construit acest turn pentru a fi mai aproape de zeița Iștar, care mă poate proteja într-o altă lume”. Dacă invocarea zeiței i-a adus sau nu vreun folos, marele rege n-a mai fost în măsură să ne spună. Însă de folos numelui și memoriei sale le-au fost construcțiile inițiate de el, mărțurii peste veacuri ale geniului uman, care vor menține permanent Babilonul în zestre de aur a omenirii.

ION CODRU ■

Ghici, cine nu vine la cină!

Au sosit cu milioanele în timpuri mai bune din satele Anatoliei și din Punjab, din Caraibe sau nordul Africii. Au fost bine primiți pentru că atunci era mare nevoie de ei. În timpul boom-ului economic al Europei occidentale de după război, emigranții au constituit o mină de lucru, solicitată, silitoare, și indispensabilă, în stare să accepte activități pe care nimeni nu le dorea. Familiile lor numeroase, moschele lor, veșmintele lor exotice au fost considerate inconveniente tranzitorii pentru că, într-o zi, această mină de lucru ieftină urma să se întoarcă acasă. Și totuși au rămas, dînd naștere unei noi generații care azi a ajuns la vîrsta adultă. Tineri cu pielea brună, cu accent de Provența sau Midlands, bavarez sau flamand, încearcă să se integreze într-o societate care, la ora actuală, a ajuns un cocteil de rase. La jumătatea deceniului șapte cînd chestiunea emigranților devenise o problemă politică sub impulsurile convergente ale crizei economice și somajului în creștere, era prea dificil să se mai întreprindă ceva. Guvernele au ridicat bariere insurmontabile emigrației dar, la acea dată exista o populație diversă adăpostită în ghetouri împrăștiată pe aproape tot continentul: în Berlinul de vest, la Paris, Marsilia, și Lyon, în vechiile cartiere din Utrecht și Amster-

dam, la Bruxelles, la Brixton și în alte comunități muncitorești din Anglia. În total 12 milioane de persoane dispersate în toată Europa occidentală.

Cînd valurile recesiunii economice au cuprins țările acestei părți a continentului, mulți cetățeni au căutat un țap ispășitor. L-au găsit, cum s-a întimplat și altădată în istorie, în minorități. Deodată prejudecățile rasiale au explodat în acte de violență, insulte nemotivate, priviri ostile, stereotipurile rasiale adine încrustate în mințile europene fiind acum privite drept adevăruri universale. Această ostilitate, pusă voită pe seama crizei economice, a găsit, inevitabil, un deșeu politic. Frontul Național Francez, de extremă dreaptă, care în realitate controlează mai puțin de 3 la sută din electorat, a obținut succese numai în centrele cu mari concentrații de emigranți. Centrul Partii al extremei drepte olandeze, care insistă fanatic asupra problemei rasiale n-a întocmit decît un consens analog. În Anglia și Germania federală exponenții partidelor de dreapta au lansat o rușinoasă campanie rasistă. Pare că o specie foarte specială de demoni a năpădit Europa occidentală, zmulgînd cu brutalitate poezia de civilizație de care se făcea atîta paradă, comenta, prezentînd aceste triste realități, revista italiană „Panorama”. Încercările de a justifica comportările incalificabile, inacceptabile într-o societate civilizată nu conținesc. Se spune, spre exemplu, că emigranții ocupă posturile cetățenilor țărilor care-i gazduiesc. Nu există nici o legătură între indicii somajului și emigranții. Un sociolog, austriacul Bernd Marin nu găsește nici o legătură între rasism și condițiile economice. „Unele păături își maschează xenofobia cu teama de a-și pierde locul de muncă. Comportamentul ostentativ liberal al păturilor elevate dispare fără urmă cînd e vorba să accepte un ginere sau o noră străină. Mai bine de 56 la sută din cei chestionați au declarat că nici nu acceptă să se gîndească la așa ceva”. Cu toate că cetățenii cu vederi progresiste fac încercări de a arunca punți ale înțelegerii cu comunitățile de emigranți (în R.F.G. și Olanda, mai ales), tensiunea rasială crește. Cum se va rezolva o problemă aparent insolubilă, mai ales în condițiile în care în Anglia 45 la sută din minorități s-au născut în această țară, în Bruxelles-ul anului 2000 peste 40 la sută vor fi străini, iar în Franța următorilor 15 ani jumătate din populația sub 25 de ani va fi de origine străină?

IOAN ROȘCA ■

Cine ești tu, Selene?

O unanimitate deplină se manifestă atunci cînd în proiectele viitoarelor călătorii cosmice este inclusă și Luna. Într-adevăr, toți specialiștii opinează că satelitul natural al Terrei trebuie să servească drept rampă de lansare a giganticele nave spațiale ale viitorului, oricum nu foarte îndepărtat, dintre care unele vor fi asamblate aici, piesele fiind aduse într-un neconținut du-te-vino de rachete-cărăuși.

Așadar, pornind de pe solul „vecinei” noastre aflate la o depărtare de Pămînt de... o secundă-lumină vrem să purcedem la fantastica aventură a călătoriilor interplanetare (care pot dura citeva zeci de ani terestri, chiar dacă astronavele vor fi propulsate de antimaterie, ce le-ar permite să înainteze cu o viteză apropiată de cea a luminii!), ca și la aceea de a percepe, cîndva, „pe viu”, tainele altor corpuri celeste ale galaxiei noastre, aflate la sute sau mii de ani-lumină!

Cutezători vis! Dar, înainte de a ști ce este, cum este, de unde vine acest uriaș „candelabru” care, după unii, nu ne-ar lumina noaptea decît cu ceva mai mult de 11 000 de ani î.e.n., la întrebarea: „Cine ești tu, Selene?”, au încercat (și mai încearcă, firește) să răspundă mulți cercetători ai universului necuprins. Deși omul întocmit amanunții hărți secolare, a făcut milioane de fotografii, i-a analizat în laborator compoziția rocilor, a pășit pe solul lunar, el se află încă în sfera ipotezelor, nici una din ele neizbutind să dea un răspuns limpede, convingător, unanim acceptat. Și seria presupunerilor privind geneza Lunii continuă. Astfel, la începutul acestui an, specialiștii Centrului de astrofizică Harvard (S.U.A.) au elaborat teoria numită „maree coliziune”. „Aceste două cuvinte — scria «U.S. Monthly Magazine», unde autorii proaspetei ipoteze — au prezentat argumentele — exprimă datele esențiale ale problemei, rodul unor îndelungate calcule. Incorporate în ordinatoarele, ele conduc spre concluzia ciocnirii Terrei cu un asteroid vagabondînd prin Cosmos asemenea unei comete”.

În urma acestei coliziuni, care ar fi avut loc acum circa patru miliarde de ani, o parte din Terra ar fi fost propulsată în spațiu, dînd naștere Selenei.

Această explicație — după unii prea simplistă — se alătură mai vechii teorii a „captării” potrivit căreia Luna ar fi venit în preajma Planetei noastre din alte sistem solar(!), fiind captată de forța de atracție a Pămîntului, abia așvind citeva sute de milioane de ani.

Criticii acestei ipoteze spun că pe atunci puterea de atracție a Pămîntului era prea slabă pentru a ține „prizonier” în preajma sa un astru de proporțiile Lunii. În sfîrșit, o altă presupunere: Luna s-ar fi desprins de Pămînt în timpul formării planetei noastre, cînd materia primordială arăta ca o „pastă”. Și această ipoteză are numeroși oponenți. Ei argumentează că, dacă Luna ar fi „copilul” Terrei, în acest caz structura ei ar fi trebuit să fie identică celei a Pămîntului. Or, eșantioanele de rocă (nu meteorii care, în lipsa atmosferei, bombardează continuu suprafața Lunii) desprinse din solul lunar de astronauții de pe „Apollo-11” au pus în evidență elemente care nu se întîlnesc „la noi”.

Prin urmare, enigmele Lunii sînt departe de a fi dezlegate. Dar pînă cînd noi cercetătorii vor face lumină în privința originii satelitului natural al Pămîntului, este posibil ca utilizarea acestuia în astronautică să și înceapă.

MIHAI VASILIU ■

Avatarurile
Veneției

Pentru Veneția apa a însemnat dintotdeauna viață, dar în același timp și inamicul zilnic care macină temelia vechilor palate situate în orașul din lagună. Inundațiile din 1916, 1936, 1951 și 1966 sînt înscrise cu litere negre.

Pe lîngă procesul de erodare, provocat de apă, terenul se scufunda încet, dar continuu. Astfel, din 1926 și pînă în 1970 „scufundarea” a fost de 11,4 centimetri. Lăsarea terenului era urmare a faptului că se scoate prea multă apă freatică din solul de sub lagună. Actualmente, datorită măsurilor de raționalizare luate procesul de scufundare a fost oprit.

În schimb a început să crească nivelul apei din lagună. Construirea complexului industrial de la Porto Marghera, adîncirea canalelor a făcut să pătrundă mai multă apă din Adriatică.

Inundațiile sînt un fenomen obișnuit în perioada de iarnă. Depășirea cu 80 cm. a nivelului este anunțată prin sunete de sirena: 10 secunde sunet, 10 secunde pauză. Localnicii denumesc fenomenul de creștere a apei „aqua alta”. Inundația din 1966 a produs pagube în valoare de 85 milioane de dolari. Guvernul italian a aprobat un proiect în valoare de 1,5 miliarde dolari care ar urma să fie finalizat pînă în 1995 pentru a proteja Veneția de inundații. În acest scop a fost înființat un consorțiu, din 27 de firme, denumit Venezia Nuova, care are în vedere curățirea canalelor lagunei și înălțarea digurilor, precum și realizarea unor diguri gonflabile.

Chiar dacă se va realiza proiectul mai există destule pericole la care este supus orașul. Unul din acestea îl constituie poluarea pe care o produc cei 80 000 de turiști care poposesc zilnic la Veneția. Apoi mai sînt și cele 50 000 tone de acid sulfuric degajate în aer de către complexul petrochimic de la Porto Marghera, care atacă marmura și piatra. Chiar și cei 15 000 de porumbei sînt o sursă de poluare.

Odată cu trecerea anilor orașul cîntecului și al legendei devine o amintire de muzeu. Chiar pentru italieni este dificil și prea scump să trăiască permanent la Veneția. 40% din apartamente nu sînt locuite, deoarece proprietarii nu vor sau nu au posibilitatea să le modernizeze.

DAN DĂNUȚ DORU ■

Lumea se amuză

Periplul meu prin lumile de întineric ale sectelor m-a dus într-o zi la etajul trei al unui imobil din rue de Turenne din Paris.

În fața ușii de lemn masiv, trag de șnurul ornat cu perle. Ușa se întredeschide și apare capul unui bărbat cu o privire neliniștită.

— Pe cine căutați? întrebă el.

— Aș vrea să vorbesc cu un druid, îi răspund.

— Druidii au murit demult, domnule.

Cunoșteam răspunsul pe care trebuia să-l dau acestei parole. Îl pronunțai. Ușa se deschide și peste câteva clipe mă aflu într-o cameră care pare o prăvălie de antichități.

Bărbatul care mă introdusese aici mă invită să iau loc.

Deasupra unui standard alb, decorat cu niște semne misterioase — spirale, cercuri concentrice, balante, sori, — pe perete, o banderolă de hirtie scrisă cu litere de o șchioapă. Citesc: „Fără virilitate nu există viața spirituală”. Semnat: Vituri.

Pe perețele din spatele fotoliului pe care stăteam, un tablou suspendat. Sub geamul său o fotografie cam îngălbenită a unui grup de druidii făcută în 1928 la un congres celtic.

După câteva minute, bărbatul care mă primise revine.

— Pot să vă întreb cine v-a trimis totuși la noi?

Pronunț numele prietenului meu având sentimentul că răspunsul l-a satisfăcut. Se înclină.

Arhidruidul vă va primi imediat. Sinteți amabil să mă urmăriți?

Pătrunsei după el, într-o sufragerie Henric al II-lea, apoi într-un birou-bibliotecă, cu praful nester de săptămâni, în care un bărbat la peste 60 de ani mă aștepta în picioare. Gras, cu obraji roșii, îmbrăcat într-un costum bleumarin, cravată cu picățele. După ce mi-a strins mina cu căldură s-a așezat. Insoțitorul meu și cu mine l-am imitat.

— Pentru că veniți din partea unui prieten de-al nostru, îmi spune el, probabil știți că noi sintem adepții doctrinei druidice a Marii Epoci.

Am luat un aer de înțelegere care convenea momentului.

Noi organizăm ceremonii cultice pentru a intra în contact cu seva universală în cele patru anotimpuri ale anului, mai precis la echinocții și solstiții. Este vorba de un rit cosmic.

Se întorcea către personajul ce mă condusese aici.

Domnul Richer este mare preot și oficiază serviciile divine însoțit de un cler format din fete. Serviciile respectă cu

rigurozitate ritualul vechilor preotese celtice.

— Deci înțeleg că dumneavoastră patronați pe toți druidii din Franța? spun eu.

— Din păcate, nu! Sintem destul de divizați.

Aflu atunci că există de fapt o biserică druidică, o biserică celtică a vechilor gali, un colegiu druidic, un sinod druidic, un colegiu feminin druidic la Rennes și că toate acestea își dispută înființarea și caracterul... apotic.

Apoi îmi surse.

— Preocuparea noastră cea mai mare, spuse el, este să ne procurăm un visc de stejar. În regiunea pariziană nu mai găsim așa ceva. Sintem obligați ca pentru ceremoniile noastre să cerem vise la confrății noștri din Bretania. Sinteți dispus să renunțați la viața dumneavoastră modernă?

— Da, desigur, îi răspund.

Cu ochii deschiși prin lumi de întineric Viscul și viața de-apoi

— Vă vom inscrie la noi.

— Ce nume purtați?

— Jean Paul de Longchamp!

Frumos nume pentru un druid. Pareă predestinat să vă aflați printre noi, îmi spune el. Îi mulțumesc pentru compliment.

— Sperăm să fiți împreună cu noi la 23 decembrie pentru a sărbători anul nou.

Data mi s-a părut puțin bizară și îl întreb.

— De ce tocmai în 23?

— Pentru că la noi, Noul An începe șase zile după apariția lunii pline care rasare după solstițiu.

Îi promit că voi fi prezent la ceremonii.

La 23 decembrie la ora 15, mă opresc în rue de la Convention în fața blocului în care locuia domnul Richer, marele preot celt. Mă aștepta în fața porții cu o valiză în mână. A urcat în „Simca” mea și am demarat.

— Este roba mea de preot celt, îmi spuse el arătându-mi valiza.

Mergeam spre Issy-les-Moulineaux.

Pe străzi, parizienii erei atomice, semenii mei, intrau în librării să cumpere cărți despre rachete cosmice, despre antimaterie, alții își rezervau locuri la avion...

— Credeți că pădurea Meudon a fost loc sacru pentru druidii din Marea Epocă?

— Preotul celt suspină. Atră-

sesem — se pare, fără să vreau un punct sensibil.

— Aa, nu! Locul ceremoniilor noastre, ale druidilor parizieni era pădurea Rouvre — actuala Bois de Boulogne. Era o pădure de stejar, loc de vis pentru ceremoniile druidice.

— De ce?

— Pentru că stejarul este arborele pentru care trzănetul are o preferință deosebită pe care primii oameni au sesizat-o imediat. Știți dumneavoastră că trzănetul cade mai mult pe stejar decât pe oricare alt arbore? Nici astăzi savanții nu știu căruia fenomen să atribuie acest fapt. Unii au explicat că electricitatea este atrasă de seva stejarului. Bineînțeles că este o explicație care nu explică nimic. În realitate stejarul este singurul arbore viril. Este descoperirea noastră. Numele său celtic este „dru”, de unde numele de druid, ceea ce

desemnează pe acei ce adoră stejarul, pe cei ce îl venerază. Stejarul este deci arborele iubirii, al amorului. Este, dacă vreți, sexul pădurii. Când trzănetul cade pe stejar pământul și cerul s-au „împreunat”, fac amor.

Iau un aer serios și grav. Îl întreb:

— Ghinda nu are nici un rol în doctrina dumneavoastră?

— Un rol capital, îmi spune el. Este o veritabilă bombă încărcată cu forță sexuală. În ziua în care savanții ce au descoperit fiziunea atomului vor reuși să ajungă la fiziunea ghindei, ei vor avea la dispoziție o forță inimaginabilă. Ghinda, stimate domn este energia viitorului. Nu se va putea face nimic fără ghindă.

Intram tocmai în Clamart când, insoțitorul meu începu să-mi vorbească de vise.

— Viscul este o plantă celtică, îmi spune el. Știți dumneavoastră că pentru a germina, sămânța sa trebuie să fie mîncată, digerată și eliminată de către o pasăre? Este fenomen unic în lume. Pe de altă parte, viscul crește fără să aibă nevoie de soare. Puțin îi pasă de soare. El însuși este soarele său de aceea vindecă totul. Așa continuă:

— Viscul pe care-l vom venera astăzi este adus din Bretania de o druidesă. El nu a atins pământul. A fost deja suspendat pe ramura unui stejar la locul ceremoniei. Am intrat

în pădurea Meudon. Preotul celt îmi arată drumul.

— De aici vom merge pe jos. Mai sint vreo sută de metri.

Se îmbracă cu roba din geamantă iar acum mergeam amândoi spre un lămpăș unde se mai aflau circa 50 de persoane care așteptau începerea ceremoniei.

— Știți suficient, ca să puteți participa la oficiul divin, preciză el și plecă pentru a-și ocupa locul în rândul clerului druidic așezat sub ramura stejarului unde șapte buchete de vise atrănu agățate cu un fir aurit.

Cu capul plecat în pământ și o privire de circumstanță adecvată unei asemenea situații m-am amestecat printre ceilalți adepți.

Deodată, cei prezenți au început să intoneze un imn religios în limba celtică. Apoi, arhidruidul pătrunse în luminiș cu o uriașă creșă aurită în mina dreaptă și își începu alocațiunea:

— Oamenii ai Lutèce-ei. Noi, Viturix, arhidruidul Parisului inițiat în misterele lui Esus și ultim deținător al secretelor revelate odinioară admirabilului nostru magistru Pythagora, declarăm în mod solemn deschiderea druidică a celei de-a 7432-a renasteri a Soarelui. Pentru ca seva universală să vă întărească și să puteți participa la marele sex cosmic, vom oferi „viscul sacru”, Marei Spirit din arborele iubirii. Fie ca tu-netul „Bunului Trzănet” să fie auzit!

Trei tinere druide îmbrăcate în alb au scos un țipăt și au început să execute un dans mistic. Când ele au terminat arhidruidul se întoarse către stejar și spuse:

— Co, Mare Spirit, vom culege fructul iubirii pe care tu l-ai născut pentru noi, printr-o pasăre pentru a ne învăța ce înseamnă umilitatea.

Domnul Richer se îndreptă spre stejar cu o foarfecă în mână, se urcă pe o mică scară albă și tăie firul auriu cu care era legat viscul.

Peste o jumătate de oră domnul Richer și cu mine ne întoarcem spre Paris. Pe un ton blînd îmi spun:

— Oamenii de astăzi sint atât de stupizi că probabil unii nu înțeleg învătura druidică considerîndu-vă ridicoli.

El oftă și răspunse:

— Aa, da. Desigur, unii zăriști mai ales se amuză pe seama noastră. Dar sint și unii care apreciază eforturile noastre pentru binele umanității.

Mă întrebam; pe mine în ce categorie m-o fi plasat?

I. G. VULCĂNEANU ■

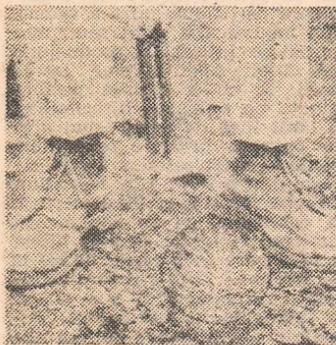
Breviar științific

Clubul milionarilor din Bratislava

Este vorba de un club al inventatorilor și inovatorilor din Cehoslovacia. Condiția pe care trebuie să o îndeplinească cei ce vor să devină membri ai clubului este aceea de a fi pus în slujba societății o realizare ale cărei beneficii să depășească suma de un milion de coroane. Primul club de acest fel, înființat la Bratislava, are în prezent peste 500 de membri. Butnaru cules flacăra 14 87

Plantări cu... pistolul

Cercetătorul în silvicultură Jack Walters, de la Universitatea „Colombic Britanice de Hancy” din Canada, a realizat un „pistol” pneumatic, în greutate de patru kilograme, care plantează în sol lăstari tineri de arbori. „Cartusul” din material plastic, ce conține planta cu un diametru de trei centimetri și o lungime ce variază între 8 și 10 centimetri, în funcție de lăstar, este declanșat prin apăsarea pe o pedală. După descărcare „pistolul” se

reincăreă automat cu un nou cartus ce intră în camera de explozie. Astfel susține autorul se pot planta zilnic, de un singur om, 2000 arbori, iar dacă trei asemenea dispozitive sint montate la un tractor pentru lucrări silvice, se poate ajunge la 20000 arbori plantați pe zi. Jack Walters are intenții și mai mari. El vrea să realizeze mici cartuse cu aripi, un fel de proiectile, cu ajutorul cărora plantele tinere să fie plantate din... avion. În imagine noul dispozitiv de plantare în funcțiune.

AUREL DIANU ■

Generozitatea unor diplomați români

Ținta fiecărei temerare care risca evadarea din ghetou era aceeași: să ajungă în România.

Inițial încercările de trecere „dincolo” — un „dincolo” care însemna viață — se făceau pe cont propriu. Fiecare își încerca ultima șansă în felul său. Autoritățile horthyste au prins de veste și au întărit supravegherea. Patrule speciale de jandarmi scoțeau pădurile din împrejurimile Clujului, pieptănau tușurile, stăteau la pîndă în apropierea graniței. Devenea tot mai evidentă necesitatea imprimării unui caracter „organizat” acestor treceri, pentru a diminua riscul și a spori șansele de reușită, mai ales că imediat după introducerea obligativității purtării stelei galbene, încercările de trecere au sporit brusc.

Acele timpuri sint evocate în cartea sa „Memoire-ul evreimii din Cluj”, de dr. Carmilly-Weinberger Mózes, fost rabin al comunității evreiești din Cluj, care arată că, prin curajul unor tineri evrei, cu ajutorul unor intelectuali și țărani români din nordul Transilvaniei și beneficiind de înțelegerea și îngăduința tacită a autorităților românești de-a lungul graniței vremelnice impuse prin dictatul fascist de la Viena s-au „pus în funcțiune” numeroase puncte de trecere. Mai mult, s-au pus pe picioare adevărate rețele care facilitau nu numai fuga peste graniță, ci și transportarea „evadatilor” pînă la București. Astfel și-au salvat viața mii de evrei din ghetourile din nordul Transilvaniei, inclusiv evrei fugiți din Polonia, Cehoslovacia și din diferite părți ale Ungariei.

Nu numai autoritățile românești de la graniță ci și numeroși diplomați români s-au străduit să vină în ajutorul evreilor prizonieri de horthysti.

Doctorul Kupfer Miksa, primind permisiunea să iasă într-o după masă din

ghetou, i-a făcut o vizită medicului român Ignatie Terțan și l-a rugat să ajute ca, prin intermediul consulatului român din Oradea, să facă cunoscute, pe cale diplomatică, în fața străinătății, groaznicele fapte ce se petrec în ghetoul orădean, atrocitățile comise. Consulul român, dr. Mihail Marina, de îndată ce a fost înștiințat s-a arătat dispus să acționeze în sprijinul evreilor și i-a comunicat medicului din ghetou să ia în secret notițe despre tot ce se petrece, iar constatările să le transpună într-un memorandum pe care să i-l trimită. Kupfer a întocmit un

umanitare ale caracterului extrem de urgent al intervenției. N-a fost deloc greu să-i obțină bunăvoința. În câteva minute, memorandumul s-a aflat pe biroul din camera de hotel. Citind textul, ministrului imputernicit nu-i venea să-și creadă ochilor, dar, fără să șovăie, s-a angajat să-l ia cu el în Elveția. Cu documentul din care răzbătea deznădejdea a pornit, prin Budapesta, spre destinație și, după trei zile, l-a predat Crucii Roșii Internaționale, la Berna.

Datele din memoriu au constituit primele informații demne de încredere și

Tinerii au dreptul să știe

Jurnal insingeral

memoriu de 16 pagini, pe care l-a elaborat pe baza notelor stenografiate pe formulare de rețete; drept birou i-a servit masa de operație dintr-o sinagoga transformată în spital. Memoriul se referea, în special, la torturile insuportabile la care erau supuși medicii din ghetou, torturi care pe mulți dintre ei i-a împins la sinucidere. Era cea mai concludentă ilustrare a modului în care erau tratați internații din ghetou.

Cînd documentul a fost definitivat, Kupfer a ieșit din nou din ghetou și, conform înțelegerii, s-a întâlnit, în casa medicului Terțan cu consulul. Amfitrionul s-a așezat în salon gata de orice surpriză, în timp ce consulul a preluat memoriul, a parcurs pe loc textul maghiar și s-a grăbit spre consulat unde, în aceeași zi, atașatul de presă Ioan Isaitu l-a tradus în românește, iar consulul adjunct, Jean Gamber în limba franceză. Întîmpinerea a înlesnit transmiterea mai departe a zguđitorului document. În ziua următoare a sosit la Oradea, venind din București, cu mașină diplomatică, V. Pella, ambasadorul român la Berna, care a tras la hotelul Parc. Aici îl aștepta medicul trimis să-i facă o injecție cu insulina. Medicul era dr. Terțan. El își asumase sarcina să-l facă pe ambasadorul mareșalului Antonescu să înțeleagă motivele

relativ amănunțite asupra ceea ce se întâmpla în ghetouri. Deși în străinătate se stia că în Ungaria fuseseră înființate ghetouri, nimeni nu-și putuse închipui ce grozavii se săvîrșeau între zidurile acestora și, în special, la Oradea.

Un caz, avînd aceeași semnificație este consemnat în cartea-document „Hősies Küzdelem szazvrek életét”, (Luptă eroică pentru salvarea victimelor). Îl reproducem în extenso.

La jumătatea lunii mai 1944 au început să sosească în Elveția nenumărate telegrame pline de disperare. Comitetul de ajutor pentru Ungaria a trimis în Ungaria — pentru formarea unei imagini mai clare — numeroși curieri, fără succes însă. Prin atragerea consilierului de ambasadă Ed. Florian Manoliu de la Ambasada română din Berna în acțiunea de salvare, acesta tocmai pregătindu-se să plece la București, s-a înregistrat o cotitură decisivă.

Ambasada germană de la Berna a încercat să împiedice plecarea lui Manoliu; fiind suspectat de participarea la diverse acțiuni antinaziste, viza de tranzit nu i-a fost aprobată. După amănări repetate, i s-a eliberat, la sfîrșitul lunii mai, permisul de plecare prin Austria și Ungaria, cu indicația fermă de a nu părăsi trenul pe teritoriul Ungariei.

Mantello i-a predat o mie de exemplare de certificate în alb, salvadoriene, purtîndu-i semnătura, cu rugămintea de a le transmite celor mai greu incolții evrei din nordul Ardealului. Manoliu se afla și în posesia unei liste, conținînd numele acelor evrei unguri ale căror rude din Elveția doreau să le procure pașapoarte.

Manoliu a fost arestat de germani la Viena, percheziționîndu-i-se bagajele. Din fericire, el fusese destul de prevăzător, trimițînd consulatului român certificatele de cetățenie, imediat ce sosise la Viena, astfel încît germanii nu le-au mai găsit asupra lui. Cu toate acestea, el l-a dus la Berlin, incomodîndu-l cu cele mai penibile întrebări. În cele din urmă, el a putut călători mai departe, ajungînd la 3 iunie la Bistrița, pentru a acorda sprijin populației evreiești, precum și părinților și rudelor lui Mandel-Mantello. Din păcate, a constat că a venit prea tîrziu. În timpul sederii sale forțate la Berlin, ghetourile din nordul Ardealului fuseseră evacuate. Pînă la ultimele trenuri porniseră deja spre Auschwitz.

Manoliu s-a întors la Budapesta și în ciuda interdicției germane a coborît din tren. L-a vizitat pe Kraus Miklós, conducătorul Oficiului din Palestina. Kraus acționa ca funcționar pentru probleme de reprezentare a intereselor străine în secția consulară condusă de consulul elvețian Carl Lutz din sediul Ambasadei americane din Piața Libertății.

Acolo, la fel ca și în încăperile Ambasadei române (strada Horánszky nr. 15) și în locuința privată a consulului general român Ioachim Dăianu (strada Nürnberg nr. 50) s-au purtat discuții de mare însemnătate, la care a luat parte și atașatul militar al ambasadei, colonelul Alexandru Cozlochi.

Manoliu a înmînat lui Kraus cărțile de vizită ale lui George Mantello și dr. Chain Posner, însărcinatul lui „Jewish Agency” din Geneva, prin care Kraus era înștiințat în limba ebraică, că poate trata cu Manoliu în condiții de mare încredere.

OLIVER LUSTIG ■

(Va urma)

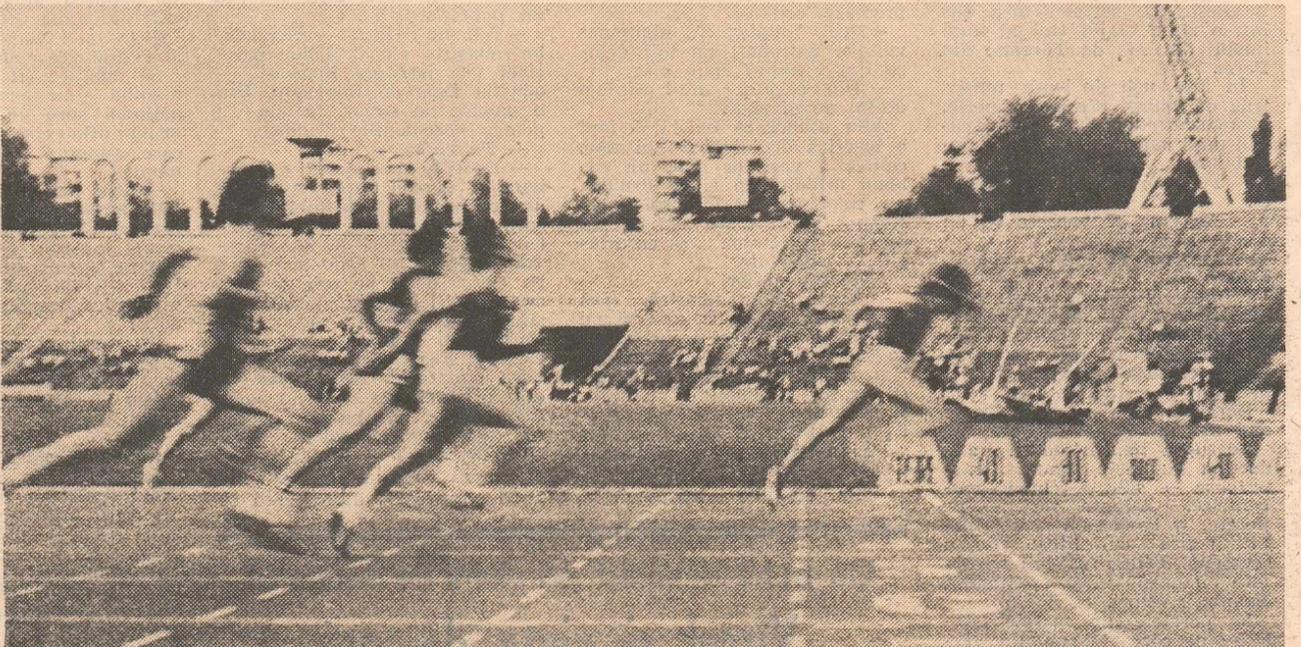
„Internaționalele“

de atletism ale României

Pe locuri, fiți gata,
se apropie
un alt start

Puteam considera „Internaționalele“ de atletism ale României care s-au încheiat duminică seara pe stadionul „23 August“ din Capitală, punctul de pornire spre marile examene ce-i așteaptă peste puțină vreme pe sportivii și sportivele loturilor noastre de seniori (Universiada de la Zagreb și Campionatele Mondiale de la Roma) și de juniori (Balcaniada de la Pitești, Campionatele europene de la Birmingham și Concursul Prietenia de la Havana). Dar aceste întreceri n-au reușit decât parțial să mulțumească — și asta din mai multe puncte de vedere. În primul rând, lărga participare pe care se miza a rămas, din motive mai mult sau mai puțin de înțeles, o promisiune de viitor. Apoi nivelul întrecerilor, în ciuda citorva performanțe de valoare înregistrate, a lăsat încă de dorit, mai ales în ceea ce privește rezultatele seniorilor. Să reținem totuși câteva dintre ele: la heptathlon Liliana Năstase a totalizat 6330 p., echivalând cu un nou record național. Iolanda Oanță, dublă câștigătoare în probele de 200 m și 400 m — 22,70 s record național și respectiv 51,23 s — a fost o învingătoare merituoasă. Rezultate promițătoare au mai obținut Mihaela Chindea — nou record la 100 m plat în 11,47 s și Paula Ivan la 3000 m, cu un excelent 8 : 39,28 care o situează între performanțele mondiale ale acestui an. Dintre băieți, să-i amintim pe Sorin Matei, cu o săritură de 2,30 m, și pe stelistul Ilie Elena, câștigătorul probei de 5000 m în 14 : 11,21. Multe, mai multe decât ne așteptam, au fost rezultatele slabe, punind sub semnul întrebării calitatea pregătirii efectuate de unii participanți puși în situația de a concura uneori pur formal. În folosul cui?

Ceea ce ni s-a părut însă cu totul remarcabil a fost participarea în acest concurs a juniorilor, care s-au luat în serios și, îmbucurător, și-au dovedit valoarea în confruntarea directă cu seniorii. Nu de puține ori componenți ai lotului de juniori au urcat treptele podiumului alături de seniori ba mai mult, la 1500 m, Ana Pădureanu

Sosirea în cursa
de 100 m
plat, bărbațiFotografie de
E. NEGREA

de la Centrul olimpic Deva s-a desprins în câștigătoare cu un rezultat remarcabil, 4 : 04,97, ce reprezintă cea mai bună performanță mondială de junioare a actualului sezon și o plasează în imediată apropiere a recordului mondial. Împreună cu antrenorul federal pentru juniori, tovarășul Vasile Muresan, am încercat să definim caracteristicile acestei desprinderi valorice realizate de tinerii concurenți în cadrul „Internaționalelor“.

Evidențierile la juniori le-au dat în primul rând probele forte, acelea în care România are de-acum tradiție, semifond și fond. Am reținut că s-a ajuns la aceste performanțe punându-se în practică o idee sănătoasă conform căreia lotul reprezentativ nu este „bătut în cuie“ și oricine dovedește, prin muncă și rezultate, că merită să se bucure de atenția selecționeților, poate câștiga un loc în ierarhia pe care trebuie să o intrucască lotul. Dar iată câteva dintre rezultatele ce s-au făcut remarcate prin eforturile celor mai tineri dintre atleții și antrenorii lor prezenți în acest concurs. La aruncarea ciocanului — Elcodor Roșca, 68,62 m, record republican de juniori egalat; la triplusalt, trei atleți au obținut performanțe ce depășesc 15,50 (Cristian Jacotă — 15,98 m, Csuha Boros — 15,90 m și Dan Mitrică — 15,60 m); la lungime Anisoara Ghebuță — 6,26 m iar Mirela Belu — 6,22 m; la greutate Elena Ghilencea — 16,46; la disc Manuela Tirneci — 54,18 m. La heptathlon merită evidențiat noul record republican de juniori obținut de Ionica Domnițeanu cu un total de 6019 p și, în fine, foarte bune rezultate obținute de grupa de demifond și fond care nu a

realizat doar recorduri dar și cele mai bune rezultate mondiale ale anului. După timpul realizat la 1500 m, Ana Pădureanu promite să aducă în scurtă vreme, poate chiar în acest an, recordul mondial al probei în țară. Tot la această probă au putut fi consemnate, printre rezultatele de excepție, acelea ale Dorinei Calenic — 4 : 05,35 și ale Cristinei Misaroș — 4 : 06,85. Această din urmă merită apreciată și pentru modul curajos în care a condus cursa de la cap la cap, rezultatele celorlalte concurențe, datorându-se în bună măsură timpului ridicat impus de aceasta. Cu rezultatul pe care ea l-a realizat, nou record personal, și-a câștigat astfel dreptul de-a intra în lotul pentru „europene“. În mod normal, ne spune interlocutorul nostru, la această competiție junioarele noastre ar trebui să urce în bloc pe podium, ceea ce le și dorim. Alți juniori remarcați de „Internaționale“ vor constitui nume certe ale loturilor pentru examenele ce se apropie. Printre ei, Denisa Zăvelcă, câștigătoare probei de 800 m, Dorin Muresan și Cristian Obreschi la 400 m plat cărora li se va alătura Alina Astafei, deținătoareea celui mai bun rezultat de juniori din 1986 la săritura în înălțime, cu 1,93, și care n-a concurat la acest ultim test în care s-a constituit concursul de săptămîna trecută, datorită unei accidentări, aflându-se în pregătiri sub supravegherea medicului.

Așteptăm ca toți aceia care ne-au bucurat prin evoluțiile lor de acum și care vor intra în loturile noastre reprezentative viitoare să confirme.

CONSTANTIN DRAGOMIR

Civilizația sportului

A venit poștașul

Aurică Vlad, de undeva din România: „S-a întâmplat în toamna lui 1986. Un arbitru de fotbal este amenințat că va fi scos din lotul C. Acesta nu știe cum să se descurce. „Șeful“ i-a oferit soluția. Și-a trimis „adjunctul“: „Ce faci dom-le? Ai probleme? Lasă că te ajut eu!“ „Șeful“ te așteaptă la restaurantul X unde ar servi o friptură și un spritz. Dacă i-ai da și un cartus, problema e ca și rezolvată“. Se duce omul la întâlnirea cu „șeful“. Acolo află că ar mai fi nevoie de o căciulă din blana de nutrie și de vreo 3000 lei pentru unul care „pune o vorbă bună unde trebuie“. Ce să faci? S-a conformat. Arbitrează și acum în divizia C. Fără comentarii.

Aurelian Rădulescu, intrarea Bădeni 4, București: „Mă aflam în troleibuz. La un moment dat, aud în spatele meu, fără să vreau, discuția dintre doi tineri care atunci se întâlneau. După salutarile de rigoare, a urmat:

— „Ce-ai făcut cu examenul de arbitru de fotbal, l-ai luat?“

— „A, da, l-am luat.“

— „Și acum, la ce echipe te repartizează?“

— „La echipe de categorie inferioară, deși s-ar putea și direct la divizia C, dar pentru asta trebuie să mesc din urechi cu vreo zece mii de lei.“

Atît am auzit, fără a putea vedea fețele respectivilor. Am rămas pe gânduri, reflectînd. Dacă în sfera diriguitorilor problemei respective se răspîndește o astfel de atmosferă e tragic.

CRISTIAN ȚOPESCU

Deși fără plăcere, revenim asupra înfringerii olimpicii în Danemarca pentru că acei 0-8 trimite la câteva probleme de fond ale fotbalului nostru. Scorul la care s-a încheiat partida, golurile primite (în exclusivitate, în urma unor greșeli individuale și colective de nepermis) pot avea, desigur, circumstanțele lor. Între acestea, ades invocată este situația la zi a adversarei noastre: o echipă olimpică a Danemarcei la care se lucrează de vreo doi ani, cu jucători dornici de afirmare și de contracte prin Europa, aflați în urcuș spre virful de formă (etapa a șaptea a campionatului) ș.a.m.d. Adevăratele circumstanțe agravante privesc, însă, echipa noastră, modul în care ea a fost selecționată și pregătită pentru aceste preliminarii olimpice. Din această perspectivă, severa înfringere de la Aalborg amendează un întreg lanț de ezitări și confuzii manifestate în munca federației, în general, și la echipa olimpică, în special.

În primul rând, conducerea tehnică a acestei echipe a stat de la început și pînă la recentul ei sfîrșit sub semnul improvizărilor și al formulărilor retorice de conjunctură (ultima variantă fiind cu „antrenor coordonator“ și „antrenor al lotului olimpic“). În cursul anului 1986 (an ce era esențial pentru clădirea unei echipe olimpice, avînd în vedere că nu eram prea ocupați cu participarea la El Mondial-ul mexican), această selecționată a susținut patru jocuri amicale, fiind condusă de Cornel Drăgușin și Tănase Dima — la două, de Cornel Drăgușin și Constantin Arde-

leanu — la una și numai de Constantin Ardeleanu la ultima (în septembrie, cu Bulgaria „A“). După pauza din iarnă, cînd apropierea startului oficial era iminentă, lotul olimpic este incredințat lui Gheorghe Staiacu, promovat tacit în această postură, deși rezultatele anterioare (cu lotul național de juniori sau chiar din celelalte preliminarii olimpice) nu-l recomandau, pentru așa ceva, în condițiile în care, în orice domeniu de activitate, promovarea în muncă se face tocmai pe baza rezultatelor!

Chemarea lui Jenei, care avea sarcina de antrenor princi-

pal la echipa națională, pentru — cum s-a zis — a-l „ajuta“ sau „supraveghea“ pe Staiacu („de lotul olimpic mă ocup eu, sub supravegherea lui Jenei“, avea să declare Gh. Staiacu într-un interviu din 20 martie) s-a datorat încrederei mai mari pe care o inspira reputatul tehnician; numirea ulterioară a lui Jenei la „coordonarea“ activității lotului olimpic a fost rezultatul unei situații de forță majoră, sperîndu-se astfel că, cu vreo baghetă miraculoasă, Jenei ar face în câteva săptămîni cea ce tehnicienii care se perindaseră pe la lotul olimpic nu făcuseră într-un an întreg, și anume construcția unei echipe competitive.

Tot ca o soluție salvatoare de

ultim moment a fost considerată și convocarea grupului de steliști care aveau drept de joc la olimpiadă, sperîndu-se că acești valoroși jucători vor putea suplini brambureala de selecție și pregătire a unui lot în care se vinturaseră peste 30 de jucători în câteva luni de zile. Alături de criteriile de coloratură locală și de-o joacă de-a selecția, dictată de micile orgolii, convocarea steliștilor era menită să dea o certitudine, care în parte a și fost confirmată, în cele din urmă, dacă avem în vedere că Balint a înscris golul victoriei împotriva R.F.G. și că Bumbescu a fost

asigure pregătirea la nivel competitiv a unei selecționate. (În legătură cu acest aspect, este cel puțin ciudată atitudinea caritabilă a federației față de unii și aceiași antrenori, în timp ce pe alții, poate mai valoroși, îi lasă la cheremul unor cluburi sau pur și simplu îi uită, printre-o amnezie la fel de ciudată).

Episodul Aalborg sancționează, deci, cel puțin trei stări de lucruri negative: provizoratul de la conducerea tehnică a echipei olimpice, absența unei concepții clare de pregătire și evoluție a acestei echipe, care să se ridice deasupra datelor oferite de campionat și, nu în

a gimnastelor, a acestor fetițe de 14-15 ani obligate să evolueze în condiții de tensiune nervoasă incomparabil mai grele decât au avut fotbalistii pe gazonul din Aalborg).

Știam că în Danemarca ne așteaptă, un joc greu și, ca în atitea ocazii, puteam accepta ideea unei înfringeri — menirea sportului fiind tocmai de a avea și învinși, și învingători. Am fi acceptat, deci, un scor de înfringere, dar unul care să arate o neabdicare de la luptă, o dăruire totală, un efort competitiv desfășurat la toate nivelele lotului — conducători, antrenori, jucători, medici ș.a.m.d. Din păcate discutăm despre o înfringere prin care s-au pierdut nu doar două puncte: este un vot de blam dat întregii munci de pregătire a echipei olimpice, este sancțiunea unei inadmisibile lipse de răspundere față de participarea acestei echipe într-o competiție de mare importanță. Desigur, s-au luat și primele măsuri: antrenorului Staiacu i s-au retras atribuțiile pe care le avea, vicepreședintele F.R.F. și antrenorul Jenei au fost sancționați cu avertisment iar secretarii F.R.F., ing. Constantin Dinulescu și Mihai Ionescu urmează să fie trecuți în altă muncă. Sperăm că aceste măsuri de primă necesitate vor fi însoțite de altele, care să vizeze fondul problemelor din fotbalul nostru, acele probleme încă latente, dar care, iată, se mai întâmplă să izbucnească sub forma cite unui rezultat care dă foarte mult de gîndit.

OCTAVIAN ȘTIREANU

Să nu uităm, totuși, prea repede

pal la echipa națională, pentru — cum s-a zis — a-l „ajuta“ sau „supraveghea“ pe Staiacu („de lotul olimpic mă ocup eu, sub supravegherea lui Jenei“, avea să declare Gh. Staiacu într-un interviu din 20 martie) s-a datorat încrederei mai mari pe care o inspira reputatul tehnician; numirea ulterioară a lui Jenei la „coordonarea“ activității lotului olimpic a fost rezultatul unei situații de forță majoră, sperîndu-se astfel că, cu vreo baghetă miraculoasă, Jenei ar face în câteva săptămîni cea ce tehnicienii care se perindaseră pe la lotul olimpic nu făcuseră într-un an întreg, și anume construcția unei echipe competitive.

Tot ca o soluție salvatoare de

(alături de Liliac) cel mai bun în jocul cu Polonia. Deci absența unei munci anterioare, de construcție temeinică a unei echipe competitive, a dus la situația limită în care și lotul olimpic, alături de cel național, s-a bazat tot pe jucătorii aceleiași echipe, ea însăși supra-solicitată într-o prelungită (din fericire) campanie europeană. Această situație a fost expresia unei comodități în selecție și a neglijării a ceea ce se impunea mai demult: o muncă tenace și consecventă de construire a unei echipe olimpice competitive. Această muncă nu s-a făcut, deși — argumente ne stau suficiente la îndemînă — fotbalul nostru nu duce lipsă de tehnicieni competenți, capabili să

ultimul rînd, lipsa de răspundere a tehnicienilor și jucătorilor investiți cu onoarea de a purta tricoul unei echipe reprezentative. Subliniem acest din urmă aspect cu atît mai mult cu cît, iată, a reapărut din nou inadmisibilă, stupidă și, credem noi, demult depășită justificare prin „căderea psihică“ a echipei! Ce vrea să însemne asta în cazul unui sportiv, a unui jucător de fotbal a cărui pregătire este în primul rînd în vederea unei lupte, a unei întreceri, a unei competiții care, prin natura ei presupune voință, moral, stăpînire de sine etc.? Ca să nu mai invocăm o comparație jenantă a vajnicilor noștri fotbaliști, „căzuți psihic“, cu situația de concurs

Confirmări valorice

● Festivalul dedicat memoriei campionului mondial J. R. Capablanca a prilejuit o luptă acerbă pentru victorie în turneul feminin (Elo mediu 2161). Concurante de cunoscută valoare internațională s-au angajat în lupta pentru cucurbita normelor pentru titluri sportive internaționale și, desigur, pentru inițierea de-a lungul a XII runde. Datorită unui start excelent, jucătoarea română, Elisabeta Polihroniade a preluat conducerea în clasament, punctând sistematic. Cu multă ambiție a abordat duelurile cu jucătoarele cubaneze ale noului val obținând victorii la Palao, Valdes, Fandino, în fata columbienei Salazar, distanțându-se astfel în clasament cu un punct-veraj uimitor: 5,5 puncte din 6 posibile. La o pasionantă cursă de urmărire a fost obligată marea maestră Nino Gurieli, de mai multe ori candidată la titlul mondial. Prestind un joc de calitate, sahista de la Clubul „Polihroniade” București și-a păstrat și după olt runde punctul avans deținut în fața gruziniei, care deținea doar 6 puncte.

Runda a IX-a a constituit

momentul de criză a turneului pentru sportiva noastră, care, după ce jucase foarte bine în debutul întâlnirii cu Asela de Armas, a comis inexactități sancționate aspru de marea internațională cubaneză. Infrângerea suferită i-a prilejuit sacrificiul momentului câștigării de teren în clasament. Poate dacă nu ar fi abordat partida cu Zirka Frometa (medaliată la olimpiada de la Dubai pentru excelentul rezultat de 75% pe masa a III-a) sub impresia partidei precedente, acceptând remiza, fosta noastră campioană ar fi avut ocazia câștigării turneului ex-aequo. Dar, forțată de ritmul său alert, N. Gurieli a punctat în serie și, înainte de a începe ultima rundă, se afla pe locul întâi cu 8 puncte, urmată de E. Polihroniade cu 7,5 p. Armas, Frometa, Ramoa, Leon (câteva membre ale lotului olimpic largit al Cubei, țară în care șahul cunoaște performanțe tot mai bune, echipa feminină obținând la ultima olimpiadă locul 13, cea mai bună realizare a sa), Erenska 5,5 p. etc.

Ultima rundă a fost dominată de duelul cubanezelor: Ramon-Armas, decis în favoarea primei, care cucerește poziția a treia în clasamentul final după cele două rivale, autoare de remiza în ultima confruntare: 1. Gurieli 8,5 p. 2. Polihroniade 8 p (punctaveraj în limitele normei de mare maestră, titlu pe care-l deține din 1982). 3. Ramon 6,5 p. 4-5. Erenska, Leon 6 p. 6-8. Armas, Frometa, Hernandez 5,5 p. 9-11. Palao, Salazar, Valdes 4,5 p. 12. Fandino. Evoluția meritorie a Elisabetei Polihroniade confirmă forma bună manifestată în ultimul sezon.

● Participind pentru a doua oară la un puternic turneu internațional în U.R.S.S., Ligia Jicman, actuala campioană a României, ne-a adus de la Tbilisi partide de bună calitate tehnică. Tradiționalul concurs feminin, aflat la cea de-a XI-a ediție, s-a bucurat de participarea în „Palatul șahului” din capitala gruzină a trei mari maestre și alte trei maestre internaționale din cinci țări, avind un Elo mediu de 2207 puncte. Deși duelul dintre deținătoarele celui mai ridicat rating al turneului s-a încheiat în favoarea vicecampioanei mondiale E. Ahmilovskaia, turneul a revenit lui Ketan Arahamia, fostă campioană mondială de junioare. În a treia poziție a sprintat o jucătoare ce în anul 1984 avea un Elo de începătoare: I. Lagvilava, care esie și autoare a unei prestigioase victorii asupra E. Ahmilovskaia.

Ligia Jicman a jucat în stilul caracteristic, agresiv, linzind spre înaltul punctaveraj al normei de mare maestră, ceea ce nu a reușit în final. A realizat însă victorii prețioase la marile maestre L. Zaiteva și L. Konopleva. A fost depășită valoric de primele două clasate și cu totul accidental de suedeza Ch. Nyberg. Clasamentul final al întrecerii a marcat următoarea ierarhie: 1. Arahamia 9,5 p (+9,-1,-1). 2. Ahmilovskaia 9 p (+8,-1,-2). 3. Lagvilava 7 p (+5,-4,-2). 4. Jicman 6,5 p (+5,-3,-3). 5-8. Konopleva, Hugasvili, Zaiteva, Kahiani 5,5 p. 9-10. Kosovili, Leszner (Polonia) 4,5 p. 11. Nyberg (Suedia) 1,5 p și 12. Peiceva (Bulgaria) 1 p.

MARGARETA MUREȘAN

Un loc mai mult decât agreabil

Restaurantul „Nan Jing” este recunoscut ca unitate reprezentativă la nivelul Capitalei. Bucătarii șefi Dan Drăgoi și Victor Rădan au deprins rețetele a zeci de mincăruri chinezești, deosebit de gustoase, astfel încât specificul bucătăriei de aici exclude orice termen de comparație cu vreo altă unitate de profil bucureștean sau din țară. Singurul semn al competiției îl reprezintă buna servire. Dar, alina timp cit la „Nan Jing” lucrează, punindu-și toată competența în slujba unei cît mai plăcute petreceri a timpului liber de către numeroșii

consumatori, profesioniști de înaltă ținută precum Marian Stoica, Teodor Turlui și Maria Mitran, atmosfera din saloanele acestui local nu poate să atingă decât cotele superioare ale celui mai atent serviciu și ale celei mai plăcute atmosfere. În plus, din inițiativa conducerii C.H.R. „Nord” a fost modernizată și grădina de vară, decoratorii inspirându-se tot din elemente ale arhitecturii extrem orientale. Asadar, iubitorii de inedit intrale gastronomiei sînt oricînd bine veniți la „Nan Jing”!

R. VICTOR

● Odată cu ultimele etape din campionatul european de fotbal, goana după „Gheata de aur”, trofeul celor mai producători de goluri pe continent, cunoaște sprinturi spectaculoase. Nu mai departe decît în etapa trecută (antepenultima) a campionatului austriac, Anton Polster, liderul clasamentului golgheterilor țării sale, jucînd cu echipa sa Austria Viena în deplasare, la Linz, cu Voest, a înscris... 4 goluri, adică toate punctele formației sale, și a urcat astfel pe primul loc și în ierarhia europeană, cu 37 de goluri înscrise! În clasamentul „la zi” al „gheții”, urmează Nasko Sirakov, de la Vitosha Sofia, cu 36 goluri, apoi Brian McClair (Celtic Glasgow) — 35, Hugo Sanchez (Real Madrid), Ally McCoist (Glasgow Rangers), Clive Allen (Tottenham) și Petar Alexandrov (Slavia Sofia) — cite 33. Dintre aceștia (pe care-i concură foarte serios Cămararu), doar Polster și mexicanul Hugo Sanchez mai au de jucat cite două etape.

● O reintrare (care a născut opinii negative) va încerca, s-a anunțat la Oakland (California), distriktul american George Foreman, fost campion mondial (va amintiți, după ce l-a învins pe Muhammad Ali, la Kinshasa, la 30 octombrie 1974). La 10 ani de la retragere, Foreman, care

Toată lumea face sport

are în prezent 121 kg, față de 95-96 kg greutatea „de formă”, va urca din nou treptele ringului, într-un meci pentru 10 prize, programat la 9 iulie la Oakland în compania campionului Texasului, Charlie Hostetter. Ziarele americane n-au ezitat să titreze astfel știrea: „Box parodie!” Dar cum bursele fabuloase (cel puțin așa au fost anunțate la timpul respectiv) încasate de Foreman s-au cam topit... ● După cum s-a mai anunțat, meciul pentru titlul mondial de șah dintre deținătorul „coroanei”, Garri Kasparov și salangerul său, Anatoli Karpov se va desfășura în orașul spaniol Sevilla, care a oferit cea mai mare bursă pentru premiera celor doi supercampioni: 2.854.286 franci elvețieni, câștigînd astfel cursa în fața altor patru orașe: Madrid, Dubai, Seattle și Soci. Meciul va începe la 12 octombrie, fiind prevăzut, cum știți, pentru 24 de partide. ● Intrunit în Țara Galilor, Internațional Board, instanța care are în exclusivitate dreptul de a schimba regulile de joc în fotbal, a decis modificarea regulamentului în ce privește executarea repunerii balonului în joc de la margine: dacă jucătorul în cauză nu respectă riguros locul indicat de arbitru, mingea va fi acor-

dată echipei adverse. De asemenea, s-a decis experimentarea, deocamdată în campionatele provinciale din Anglia, a desființării ofsaidului la loviturile libere. În legătură cu turneul final al campionatului mondial de fotbal din 1990, din Italia, Federația internațională de fotbal (F.I.F.A.) a confirmat sistemul de desfășurare valabil și la precedentă ediție, din Mexic, de anul trecut: vom avea tot „meciuri KO” în fața a doua, cu prelungiri și, lovitură de departajare de la 11 m. ● În toamna acestui an, mai precis în perioada 23-25 octombrie, baschetul va avea o interesantă premieră: pentru prima oară se vor disputa în S.U.A. două meciuri între o selecționată a ligii profesioniștilor nord-americane și reprezentativa U.R.S.S., respectiv, deținătoarea „Cupei campionilor europeni”. Inițiativa acestor întâlniri aparține companiei de televiziune „ABC”. ● Fără contract — încă — Michel Platini are vreme pentru alte preocupări, extrafotbalistice. Recent, fostul jucător a dat în judecată o firmă din... Chile, care s-a folosit de numele său pentru a lansa o linie de echipament sportiv, fără autorizația celui care și-a descoperit „autograful” chiar pe obiectele respective!

LUCIAN OPREA

● Intre zilele de 10-14 iunie, pe Stadionul tineretului din Iași, s-a desfășurat turneul final de junioari, la care au participat primele două echipe din fiecare serie a campionatului național, în care activează 4 serii zonale a cite 10-11 echipe.

Avind sprijinul neprecupețit al organelor locale de sport, inspectoratului școlar precum și al federației de rugby, această manifestare s-a bucurat de succes, prilejuind întreceri dirze și plăcute, dintre care vom remarcă următoarele partide: C.S.S. Suceava — C.S. Triumf București: 24-9 (12-9); C.S.S. Politehnica Unirea Iași — C.S.S. Soimii Sibiu: 38-9 (18-6); C.S.S. 2 Constanța — Locomotiva Cluj-Napoca: 35-18 (18-12) și meciul-finala Steaua — Locomotiva București: 29-6 (6-6).

● În urma acestui turneu, s-a stabilit următorul clasament general: 1. Steaua (antrenor Achim Alexandru), 2. Locomotiva București (antrenor: Manolache Nicolae), 3. C.S.S. 2 Constanța (antrenor: Ianușievici Petre), 4. Locomotiva Cluj-Napoca (Chihai Octavian), 5. C.S.S. Politehnica Unirea Iași (Crisan Eugen), 6. C.S.S. Soimii Sibiu (Sirbu Emilian), 7. C.S.S. Suceava (Panaite George), 8. C.S. Triumf Rapid (antrenor: Făgărășanu Horia). Cupe individuale au fost oferite celui mai bun fundaș — Marinescu A. (de la Constanța), celui mai bun înaintaș — Iosef

Constantin (de la Steaua București) și celui mai bun realizator — Iftode O. (de la Iași).

Prin victoria de duminică trecută a Științei CEMIN din Baia Mare asupra Farului Constanța cu 15-13 (6-9) s-a hotărît cea de a patra participantă la turneul final ce va defini titlul de campioană națională la rugby, celelalte trei echipe fiind cunoscute prin Steaua, Dinamo și R.C. Grivița Roșie.

Rugby

Noutăți diverse

Programul acestui turneu final se va desfășura între 17 iunie — 5 iulie, în următoarea suită: miercuri 17 iunie, ora 17,30 — Steaua — Știința CEMIN (teren Ghencea) și R.C. Grivița Roșie — Dinamo (Parcul Copilului); duminică, 21 iunie, ora 10 — Știința CEMIN — R.C. Grivița Roșie (Parcul tineretului — Baia Mare) și Dinamo — Steaua (Stadionul central Dinamo); duminică 28 iunie, ora 10 — Știința CEMIN — Steaua (Baia Mare) și Dinamo — R.C. Gr. Roșie (Stadion central Dinamo) iar duminică 5 iulie,

ora 10 — R.C. Gr. Roșie — Știința CEMIN (Parcul Copilului) și Steaua — Dinamo (stad. Ghencea).

● În Cupa Mondială de Rugby, desfășurată la Antipod se apropie, după efectuarea sferturilor de finală și semifinalelor, momentul tensiunii ultime.

După cum am menționat în cronică noastră din numărul trecut al revistei „Flacăra”, din cele opt echipe clasificate din serii au mai fost eliminate formațiile Scoției, Irlandei, Fii și Anglia, rămînînd pentru semifinale numai: AUSTRALIA, FRANȚA, ȚARA GALILOR și NOUA ZEELANDĂ.

● În prezent avem și rezultatele semifinalelor: Franța — Australia 30-21, printr-un eseu superb înscris de francezi în ultimele secunde și Noua Zeelandă — Țara Galilor 49-6, printr-o surprinzătoare diferențiere.

● Astfel, pentru locurile 3-4, în ziua de 18 iunie, la Rotorua (N.Z.) se vor întâlni AUSTRALIA și ȚARA GALILOR, iar piramida finală va confrunta FRANȚA cu NOUA ZEELANDĂ, pe data de 20 iunie, la Auckland.

● Precum se vede, programările finale respectă o simetrie a celor două școli rugbyste, cea europeană și cea de la Antipod, supremația absolută urmînd să fie definitivată abia atunci.

TUDOR GEORGE

Racul

● Ne-am gândit că e de preferat să ne mincăm între noi, decît să ne înghită alte specii.

● Nu poți fi virtuoz pe o partitură mediocră.

● O fi porcul prost, dar ce creier delicios are!

● Poezia poate face dintr-un instinct o aripă de curcubeu.

● Cînd știi să seduci, e păcat să mai și domini.

● Greșim cînd noi, cînd drumul.

● Am început să fugim deja unii de alții prin cosmos.

● Cel mai divin instrument muzical rămîne tot trupul femeii îndrăgostite.

● Săptămîna chioară — adică perioada cînd ingerul păzitor al bărbatului se află în concediu.

● Castelul Elsenaur așteaptă încă un răspuns.

● Niciodată nu se pot scoate pe piață costume de lup și de miel în cantități egale.

● Principala scop al modei e să-i imbolnăvească pe ceilalți.

VASILE GHICA

Ecouri

● ORIZONTAL: 1) Urmările unor neînțelegeri. 2) Muncă de lămurire. 3) Extremitățile corpului! — Cap de afiș la revistă! — Marcă de serie. 4) Îți permite să întiești departe — Text prescurtat... în punctele esențiale! 5) Carte primită de la autor... fără autograf! — O jumătate de erap... la proșap! 6) Premii la muzică! — Parafată la centru! — A se reîna o fază de joc. 7) Un om obișnuit cu munca. 8) Se agită în fața publicului, dar nu-l ascultă nimeni — Cozi de raci! — Un fel de nuntă de pomină. 9) A scoate la lumină — Ferecată în lanțuri. 10) Purtat pe drumuri — Virf de producție.

● VERTICAL: 1) Produce neîn-

telegeri în felul său — Urmare a fumatului. 2) Instantanee foto. 3) Palpat la interne! — Centru de mot și de...canotaj! — Prins de gît. 4) Tip de judecată nedreaptă — Piatră de temelie... din marmoră! 5) Inșelat... cu o pistă falsă. 6) Rejucare... pe terenul central! — Crampe la stomac! — Piesă familiară tablagiilor. 7) Detașat pentru perioade mai lungi — Testuri ingrosate (sing.) — A la carte. 8) Intervent în joc cu capul — Textilistă fruntașă. 9) Sortiment de paste făinoase — A face ceva folositor. 10) Un colindător micuț cu capra — Perioadă lunar.

COLEA HERESCU

● Dezlegarea careului din numărul trecut

PERMANENT; APOI; ETERN; TOMNATIC; C; ICA; DECADE; NA; CLD; JAT; A; RASARIT; DATE; ATIC; DUPĂ; ALENE; AMINȚIRI; EA; CADENȚAT; S.

Ce e val, ca valul trece, dar rămân neuitatele bucurii ale vacanței pe litoral

Se apropie vacanța...

ULTIMA ORĂ

Se apropie vacanța...
...iar gândurile celor care și-au văzut încununată de succes eforturile, depuse într-un întreg an școlar se împart, după vîrstă, între bucurii și emoții. La sfîrșitul săptămîinii trecute am participat, la Casa de cultură din Alexandria, la „Ziua absolvenților”, manifestare organizată de Comitetul județean U.T.C. Teleorman, reunindu-i pe elevii actualelor clase a XII-a din toate cele 19 licee ale județului. Ioana Panagoret, secretar cu probleme de școli al Comitetu-

lui județean U.T.C. se arătă emoționată, fiind vorba de o primă acțiune de asemenea amploare, cînd setilor de promoție le-au fost înmîinate diplome și flori, iar elevii claselor a XII-a au dăruit colegilor mai mici cu un an „cheia succesului”, simbol al muncii răsplătite de izbînzii.

În vreme ce absolvenții de liceu se gîndesc la apropiatul concurs de admitere în învățămîntul superior, elevii învățătoarei Janina Ștefănescu, din clasa 1A a Școlii generale nr. 79 din București, se pregătesc

pentru prima lor vacanță de școlari. Asta după ce a avut loc „Sărbătoarea abecedarului”, adevărată explozie de culoare, sunet și bună dispoziție.

Sorbările școlare de dinaintea vacanței sînt aidoma florilor de măr ce vestesc trezirea la primăvară a naturii. Între cele două maluri ale anilor de învățămînt, s-a ivit, iată, la orizont continentul VACANȚA.

M. DAN
Fotografie de
VICTOR RADULESCU

Ziua călușarilor

Adamclisi — localitate cu profunde rezonanțe istorice, a găzduit, prima ediție a unei ample manifestări interjudețene, cu caracter folcloric, „Ziua călușarilor”.

Organice culturale ale județului Constanța au invitat la această manifestare, ce a fost

urmărită de peste 5 000 de locuitori ai satelor și comunelor din zonă, ca și de numeroși turiști români și străini prezenți acum pe litoral, formații și ansambluri de cîntece și dansuri populare românești din reputele vetre folclorice ale țării, ce au contribuit la realizarea unui act de cultură valoros și expresiv, încărcat de semnificații istorice și patriotice.
Concursul propriu-zis al formațiilor de călușari, parada

costumelor populare reprezentative pentru diverse zone etnografice, constătuirea cu caracter metodic a specialiștilor în domeniul folclorului și, mai ales, „marea horă a satului”, de pe platoul Monumentului triumfal „Tropaeum Traiani”, au conferit acestei prime ediții a manifestării valențele unei reușite depline în încercarea de a reinvia o satornică și frumoasă tradiție folclorică românească.

dimensiunilor, servind în substrat o frumoasă reclamă comercială, le-au adus o mult rîvnită victorie, competiția aceasta, la care participă multe

Cel mai bun vitrinier

mii de vitrinieri-decoratori, fiind tot atît de grea ca orice altă competiție națională.

În plus, credem noi, acești artiști, cei care probează mai

ales vocație, trebuie să lupte deseori cu lipsa de fantezie a altora, cu prostul gust, cu kitsch-ul. Fiindcă s-a probat, ne spunea tovarășul Gheorghe Obogeanu, director adjunct la I.C.S.M.I. Galați, că mărfurile etalate cu măiestrie, cu ingeniozitate în vitrinele magazinelor atrag mai mulți cumpărători, sigur și prin substratul artistic al acestei ineditnice, dar mai ales prin reliefașul unor calități mai discrete ale mărfurilor. Concepute și organizate astfel vitrinele magazinelor devin mari ferestre de revelație și încintare pentru privirile miilor de trecători.

N. GRIGORE

Stațiunile de pe litoral, Mamaia, Eforie Nord și Sud, Techirghiol, Costinești, Neptun, Jupiter, Aurora, Venus, Saturn și Mangalia cunosc în aceste zile animația specifică virfului sezonului estival. A început vacanța de vară! S-au deschis toate hotelurile și restaurantele, grădinile de vară, miile de unități comerciale de toate tipurile, pentru toate gusturile, au fost amenajate spațiile destinate divertismentului și sportului, s-au repus în circulație numeroasele mijloace de transport prin care se realizează, anual, ritualul marelui exod către litoral. Industria „fără furnale” a turismului funcționează din plin.

La marile porți ale litoralului, aeroportul internațional „Mihail Kogălniceanu”, în gara Constanța ca și pe ruta automobilistică „Europa 15”, pe tronsonul său între București și Constanța se înregistrează de la o oră la alta, fluxuri turistice în continuă creștere. Iată cîteva date utile pentru toți cei ce și-au ales această destinație de vacanță.

Baza materială a litoralului a ajuns în prezent la 580 unități hoteliere, căsuțe și vile și la circa 600 unități de alimentație publică, de distracție și divertisment. Alături de acestea, există baze de tratament balnear moderne și eficiente, piscine, terenuri de sport, spații destinate agrementului, o adevărată flotilă de ambarcațiuni nautice.

Stagiunea artistică a litoralului se constituie în acest an din peste 1 000 de spectacole artistice din cele mai diverse genuri, susținute de formații artistice profesionale și amatoare din toate centrele țării. Vor avea loc, de asemenea, festivaluri, concursuri de creație și manifestări culturale-artistice cu caracter național.

26 846 lucrători din turism se vor afla în această vară la dispoziția turiștilor români și străini ce vor veni la împlinirea anuală cu soarele și marea, numărul acestora fiind apreciat la circa 2 milioane.

Pentru descongestionarea transportului pe litoral, între Constanța și Mangalia, și retur, se va putea călători la trenurile accelerate: 822, 827, 829, 863, 866, 873, 877, 850, numai cu legitimație simplă de călători, fără tichet de rezervare a locurilor și supliment de viteză, cu condiția de a elibera locul respectiv, la prezentarea unui călător ce deține această rezervare.

Zilnic, cu excepția duminicilor, trei curse de avioane TAROM asigură o legătură aeriană directă și operativă între litoral și Capitala țării, București. Cele trei curse: RO 144, RO 151 și RO 156 decolează de pe aeroportul Mihail Kogălniceanu — Constanța și aterizează pe aeroportul București Băneasa după 40 de minute.

De la 15 iunie a fost reluată și cursa directă Constanța — Cluj-Napoca și retur, iar de la 1 iulie litoralul va dispune de legături aeriene directe cu: Timișoara, Arad, Sibiu, Tg. Mureș, Iași, Suceava, Bacău și Caransebeș.

La Delfinariul din Constanța, punct de mare atracție pentru turiștii români și străini aflați în stațiunile riverane mării, a început stagiunea artistică estivală. Zilnic, sînt prezentate spectacole distractive de desrură de delfini, în bazinul acoperit la orele: 10, 12, 14, 16, 18, iar în bazinul descoperit la orele: 9, 11, 15, 17 și 19.

Alături de delfinii, veterani Tommy și Marina, Geo și Mark, evoluează de curînd Aina, care promite să devină o stea a spectacolului, alături de pinguinii Bobiță, Teddy și de foca Peggy.

La Consiliul județean pentru educație fizică și sport Constanța, se primesc — pînă la 19 iunie — înscrieri pentru marcele cros open ce se va desfășura în ziua de 21 iunie, la Mamaia, pe un traseu de 10 km. Crosul, la care sînt invitați iubitorii al sportului, indiferent

de vîrstă, de orașul sau țara din care provin, este organizat sub egida Comitetului olimpic internațional și va marca „Ziua Olimpică”.

Participanților le sînt oferite de către Forumul olimpic internațional 1 000 (o mie!) de diplome purtînd semnătura președintelui său, Juan Antonio Samaranch, precum și alte premii oferite de firma W.F.E.I. (Concursul internațional al industriei producătoare de materiale sportive).

În complexul hotelier Național — Patria din Mamaia — 750 de locuri, piscină, restaurant, bar de zi, a sosit cea de a patra serie de turiști sovietici (prima serie s-a aflat aici încă de la data de 6 mai) care călătoresc în țara noastră prin firma de turism pentru tineret „Sputnik” — U.R.S.S.

Tinerii turiști, elevii, studenții, muncitorii sau intelectuali din diverse republici ale Uniunii Sovietice, veniți pentru o vacanță de 12 zile pe fîrmlul Mării Negre, găsesc aici, grație gazdelor ospitaliere, condiții foarte bune de cazare, masă și recreere, participă la excursii și spectacole organizate de Centrala O.N.T. Litoral. Într-un cuvînt, se simt foarte bine!

În actualul sezon estival, asistența medicală pe litoral este asigurată prin cele 7 policlinici și 21 dispensare sezoniere, 3 sanatorii pentru adulți și alte 3 pentru copii, 46 puncte de prim ajutor, amplasate chiar pe plajele stațiunilor.

Complexul de odihnă pentru copii de la Năvodari, unde se găsesc în aceste zile 12 000 de șoimi ai patriei, veniți din toate județele țării, dispune de asemenea, de 7 dispensare de tabără, 4 puncte de prim ajutor pe plajă și un staționar cu 86 de paturi, iar în stațiunea tineretului, la Costinești, funcționează un dispensar și două cabinete medicale. La dispoziția turiștilor români și străini care solicită asistență medicală se află 133 de medici și peste 500 de cadre medii, detașați din alte orașe ale țării, prin grija Ministerului Sănătății.

La „Melody” Mamaia — spațiu de referință în peisajul divertismentului artistic estival, a avut loc recent premiera spectacolului de revistă „Melody non-stop, 87”. Numele realizatorilor — o garanție a reușitei genului — Cornel Patrichi și Viorel Păunescu, Cornelia Patrichi (costumele și scenografia) soliști fiind: Dan Spătaru, Marina Voica, Marina Florea, Dana Popa, Gabriela Sauciu, Păunița Ionescu, balerini: Iudith Penzeș, Cătălina Dumitru, Emil Marinescu, cîntăci, acompaniați de orchestra „Soul Band”.

În cealaltă extremitate a litoralului, în stațiunea Neptun, alte stele ale muzicii ușoare românești dau consistență programului artistic de la barul „Internațional”: Cornel Constantin, Angela Ciocină, Silvia Dumitrescu și alții.

Cei 6 temeriși porniți într-o curajoasă călătorie în jurul lumii, la bordul yachtului „Decabal” (vezi numărul trecut al revistei Flacăra) au transmis primele vești prin radio.

În radiograma recepționată zilele trecute la Constanța se spune: „Ne-am așternut la drum cu încredere. Totul este normal. Mii de mulțumiri radioamatorilor constanțeni pentru ajutorul dat și entuziasmul public prezent la plecarea noastră din portul Tomis, vineri, 5 iunie”.

În numele echipajului transmise din Bosfor comandantul navei, scriitorul Radu Theodoru. Și tot din același domeniu. Zilele trecute, a părăsit portul Constanța nava-școală „Neptun”, avînd la bord studenții ai Institutului de marină „Mircea cel Bătrîn” — secțiile ofițeri de punte și mecanici, care vor efectua cu această ocazie un stagiu de practică de 45 de zile, în condițiile reale ale unei curse de exploatare comercială.

Date și informații culese de
CONSTANTIN ISMAILEANU